

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

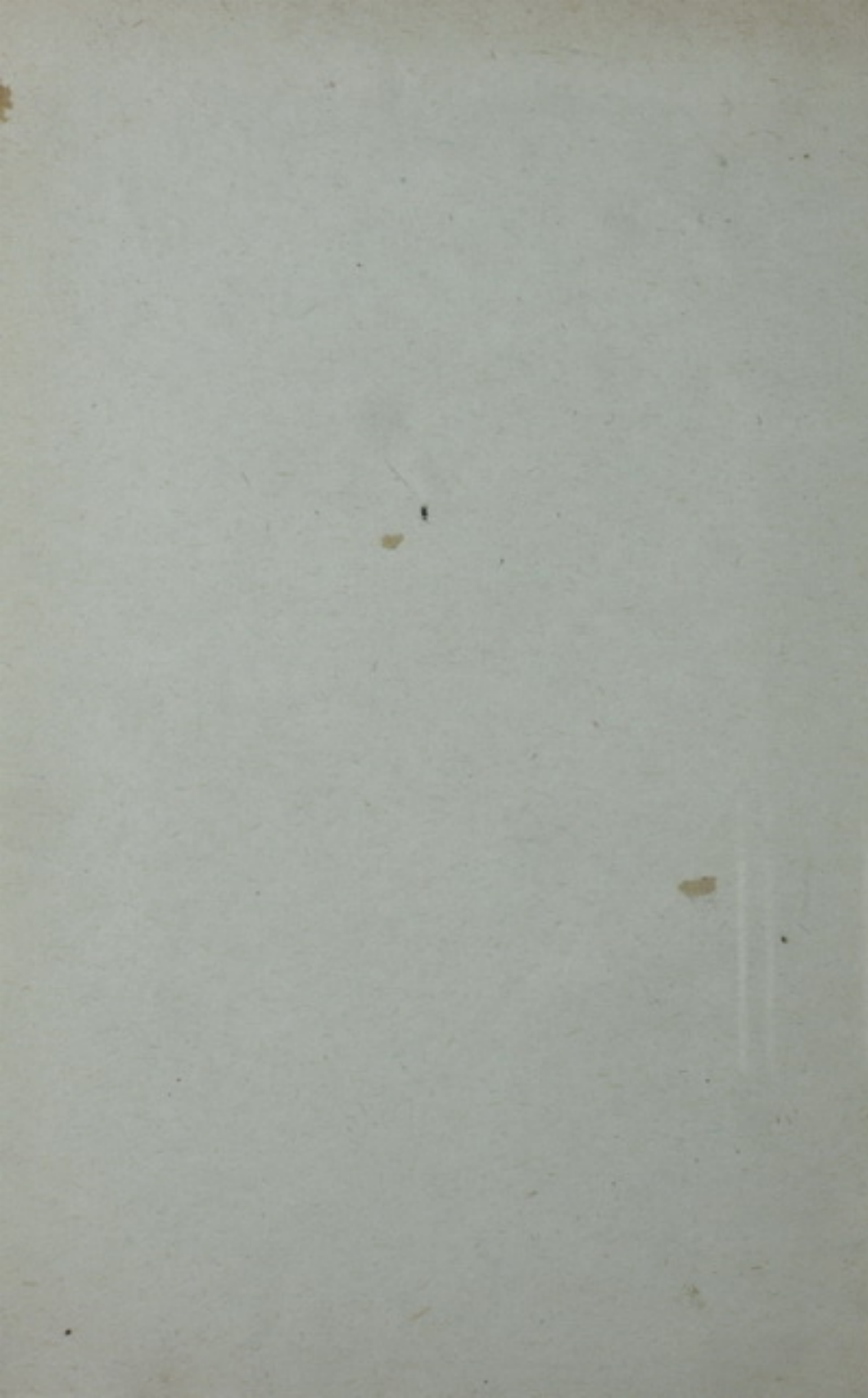
ստանձնել և տարածել նյութը ցանկացած մեդիայով կամ կրիչով
մեղմությամբ կամ օգտագործել առկա նյութը առեղծված համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

ՄՕՐԻՍ ՄԷԹԵՐԼԻՆԿ

ԻՇԽԱՆՈՒՀԻ ՄԱԼԷՆ

(ԹԱՏՐԵՐԳՈՒԹԻՒՆ ՀԻՆԳ ԱՐԱՐ)

Թարգմ. Ս. ԳԵՈՐԳԵԱՆ

ՓԱՐՈՍ ԳՐԱՏՈՒՆ
PAROS BOOK STORE
57 La Belle Ave., H. P.
Detroit Michigan

ՎԻԼԻԻՍ ԳՐԱՏՈՒՆ

№ 37, ԳԵՐԴՈՐԱՆ ԳՈՐԵՑ, ՔԵՐՍ
Վ. Գ. Լ. ՌՍ

LIBRAIRIE "LA CROIX"
N. 37 RUE CASIMIR, PÉRA
CONSTANTINOPLE

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Գ. ՊԱՆՔՅԱՆ

Կ. ՊԱՆՔՅԱՆ

1922

ԳՈՐԾՈՂ ԱՆՁԵՐ

ԵԱԼՄԱՐ

ՄԱՐԿԵՂՈՍ

ԻՇԽԱՆ, ԵԱԼՄԱՐ

ՓՈՔՐԻԿՆ, ԱԼԼԱՆ

ԱՆԳՈՍ

ՍՏԵՖԱՆՕ

ՎԱՆՕԲՈ

Թագաւոր Հոյանտայի մէկ մասին

Թագաւոր Հոյանտայի մէկ

ուրիշ մասին

Որդի Եալմարի

Որդի Աննա Թագուհոյն

Եալմար իշխանին բարեկամը

Սպայ Մարկեղոսի

»

»

Սենեկապետ մը, Բժիշկ մը, խննդ մը, Երեք աղքատ-
ներ, Երկու տարեց զիւղացիներ, Խոհարար մը, Իշ-
խաններ, Սպաններ, Եղնարած մը, Կաղաւորուն մը, Ուխ-
տաւորուն մը, Գիւղացիներ, Մառաններ, Մուրացկան-
ներ, Թափառաշրջիկներ, Տղայք, եւ այլն:

ԱՆՆԱ

ԿՈՐՏԸԼԻՍ

ԻՇԽԱՆՈՒՀԻ ՄԱԼԷՆ

Թագուհի Եուտլանտի

Մարկեղոսի կինը

Դուստր Մարկեղոսի

եւ Կոտլիկի

ԻՇԽԱՆՈՒՀԻ ՈՒԿԼԻԱ

Դուստր Աննա Թագուհոյն

Մալէնի Դայեակը, Եւթը՝ Պէկէնսուհիներ, Տարեց կին մը,
Շրագիր կիներ, Աղախիւններ, Գեղջկուհիներ, Պլատոն աւուս
խոշոր սեւ շուն մը:

(Ա. զինձողութիւնը տեղի կ'ունենայ Հարլինկէնի մէջ,
միւսները՝ Խսեկմանի դղեակին մէջ եւ շրջակայները:)

ԻԾԽԱՆՈՒՅԻ ՄԱԼԷՆ

Ա. ԱՐԱՐՈՒԱԾ

ՏԵՍԻՆԱԿԱՆԱԶԻՆ

ԴՂԵԱԿԻՆ ՊԱՐՏԵԶՆԵՐԸ

(Ներս կը մտնեն Ասեֆանցի եւ Վափօֆ)

ՎԱՆՕՔՍ. — Ժամը քանի՞ն է :

ԱՍԵՖԱՆՑ. — Լուսնին նայելով, կէս զիշեր պէտք է ըլլայ :

ՎԱՆՕՔՍ. — Կարծեմ պիտի անձրեւէ :

ԱՍԵՖԱՆՑ. — Այո, արեւմտեան կողմը թարձք ամպեր կան : — Հանդէսը աւարտելէ առաջ պիտի չգան մեր հերթը փոխելու :

ՎԱՆՕՔՍ. — Եւ արշալոյսէն առաջ հաւարտիք ան :

ԱՍԵՖԱՆՑ. — Ո՛հ, ո՛հ, Վանօ՛քս :

(Նոյն պահուն զիսաւոր մը կը տեսնուի դղեակին վերեւ :)

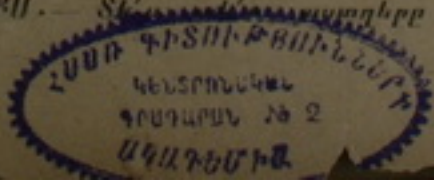
ՎԱՆՕՔՍ. — Ի՞նչ բան :

ԱՍԵՖԱՆՑ. — Վերստին նախորդ զիշերուան զիսաւորը :

ՎԱՆՕՔՍ. — Ի՞նչ խոսք է :

ԱՍԵՖԱՆՑ. — Դղեակին վրայ արիւն հոսելու երեւոյթը ունի : (Նոյն պահուն աստիճան տարած մը կարծես դղեակին վրայ կը բափի) :

ՎԱՆՕՔՍ. — Տէ՛ր, տէ՛ր, արեւոյթերը զղեակին վրայ կը թափին...

ՍՏԵՖԱՆՈ.— Աստղերու նմանօրինակ տարափ մը բնաւ
չեմ տեսած ես... Կարծես երկինքը կուլայ այդ նշանաւ քին
վրայ...

ՎԱՆՈՒՄ.— Կ'ըսեն թէ այս բոլորը մեծ դժբախտութիւն
մը կը գոչակեն:

ՍՏԵՖԱՆՈ.— Այո, թերեւս պատերազմներ՝ կամ մահ
թագաւորներու... Այդ նշանները տեսնուած են ձերունի Մար-
կեղոս թագաւորին մահուան ատենը:

ՎԱՆՈՒՄ.— Կ'ըսեն թէ երկար գիտաւոր այդ աստղերը
իշխանուհիներու մահը կ'իմացնեն:

ՍՏԵՖԱՆՈ.— Կ'ըսեն, ո՛հ, շատ բաներ կ'ըսեն:

ՎԱՆՈՒՄ.— Իշխանուհի Մարէն իր ապագային նկատ-
մամբ երկիւղ պիտի զգայ...

ՍՏԵՖԱՆՈ.— Իր տեղը, առանց աստղերու նշանին, ես
այ երկիւղ պիտի զգայի այսուհետեւ:

ՎԱՆՈՒՄ.— Արդարեւ, ձերունի Եալմարը բաւական տա-
րօրինակ կը թուի ինծի...

ՍՏԵՖԱՆՈ.— Ծերունի Եալմարը... Լսէ՛, չեմ համար-
ձակիր քեզի ըսել ինչ որ գիտեմ, բայց հօրեղբայրներէս մին
Եալմարի սենեկապետն է... Է՛հ, ինչ կ'ուզես, եթէ ազնիւ մը
ունենայի՝ զայն իշխան Եալմարի կնութեան չէի տար...

ՎԱՆՈՒՄ.— Չեմ գիտեր... իշխան Եալմարը...

ՍՏԵՖԱՆՈ.— Մ, իշխան Եալմարի պատճառով չէ, այլ
հօրը...

ՎԱՆՈՒՄ.— Կ'ըսեն թէ խելացի մէկն ան:

ՍՏԵՖԱՆՈ.— Այն օրէն որ այդ օտարական Աննա թա-
ղուհին Եռապատէն եկաւ, ուր անոնք իր ձերունի ամու-
սինը բանտարկելէ վերջ զահընկէջ բրին, այն օրէն որ Խոսէլ-
մոնտ հասած է ան, կ'ըսեն... կ'ըսեն... վերջապէս ձերունի
Եալմարը եօթանասուն տարեկանէն աւելի է, և կարծեմ թէ
իր տարիքին նայելով քիչ մը աւելի կը սիրէ զայն...

ՎԱՆՈՒՄ.— Մ, ո՛հ:

ՍՏԵՖԱՆՈ.— Ահաւասիկ ինչ որ կ'ըսեն... Ու չեմ
համարձակիր ըսել ինչ որ ես գիտեմ... Բայց մի՛ մոռ-
նար այսօրուան քեզի բաժնեւոր:

ՎԱՆՈՒՄ .— Խեղճ փոքրիկ իշխանուհին . . .

ՍՏԵՅԱՆՈ .— Ո՛հ, ես չեմ սիրեր այդ նշանաւորը :
Ահաւասիկ արդէն կ'անձրեւէ . . .

ՎԱՆՈՒՄ .— Եւ թերեւս վարը փոթորիկ մը բլայ :
Եղերակա՛ն գիշեր . (Սպասաւոր մը կ'անցնի լապտեր
ձեռքը) : — Ո՛ւր է հանդէսը :

ՍՊԱՍԱԽՈՐԸ .— Տեսէ՛ք պատուհանին լոյսերը :

ՎԱՆՈՒՄ .— Ո՛հ, անոնք չեն մարիր :

ՍՊԱՍԱԽՈՐԸ .— Եւ պիտի չմարին այս գիշեր : Այս-
պիտի հանդէս մը բնաւ չեմ տեսած : Մերունի Եւլմար
արջան բացարձակապէս գինով է, ան համբուրեց մեր
Մարկեղոս թագաւորը . ան . . .

ՎԱՆՈՒՄ .— Եւ խօսեցեալները :

ՍՊԱՍԱԽՈՐԸ .— Ո՛հ, խօսեցեալները շատ չեն խո-
մեր : — Օ՛ն, գիշեր բարի, խոհանոց կ'երթամ, հոն ալ
անարատ ջուր չեն խմեր արդէն . գիշեր բարի : (Գուրս
կ'ելլէ) :

ՎԱՆՈՒՄ .— Երկինքը կը մթազնի, և լուսինը ար-
տակարգօրէն կարծիք է :

ՍՏԵՅԱՆՈ .— Ահաւասիկ անձրեւի տարափ մը, և մինչ
ուրիշներ կ'արբենան՝ ընդհակառակը մենք . . .

(Նոյն պահուն զղեակին պատահանները դուրսգլին
կը շարժին, լուսաւորուած պարսկօղին խորէն, աղաղակներ,
ժխոր եւ իրարանցում) :

ՎԱՆՈՒՄ .— Ա՛հ :

ՍՏԵՅԱՆՈ .— Ի՞նչ կայ :

ՎԱՆՈՒՄ .— Ապակիները կը խորտակեն :

ՍՏԵՅԱՆՈ .— Հրդեհ մը արգեօք :

ՎԱՆՈՒՄ .— Կը կռուին սրահին մէջ : (Մալէն իշխանու-
հին մօտերը ցան ու ցիւր եւ արցունքոտ աչքերով՝ վազելով
կ'անցնի պարսկօղին խորէն) :

ՍՏԵՅԱՆՈ .— Իշխանուհի՛ն :

ՎԱՆՈՒՄ .— Ո՛ւր կը վազէ :

ՍՏԵՅԱՆՈ .— Կու լայ ան :

ՎԱՆՈՒՄ .— Կը ծեծկուին սրահին մէջ :

ՍՏԵՅԱՆՈՒ. — Օ'ն, երթա'նք տեսնենք ինչ կայ... (ձի-
շեր, շփսբուրիւն, պարեգները կը լեցուին զինուորներով,
ծառաներով եւլն. դղեակին դուռները ուժգնօրէն կը բաց-
ուին եւ նալմար արփան կ'երեւի վերնագաւախքին վրայ՝
երջապատուած պալատականներէ եւ զեղարդակիր զինուոր-
ներէ: Դղեակին վերեւ գիսաւորը: Աստղերու տարափը
գեռ կը շարունակուի):

ԵԱԼՄԱՐ ԱՐՔԱՆ. — Անա'րգ Մարկեղոս, չըէշային
արարք մը զործեցիր այսօր: Օ'ն, ձիե'րս, ձիե'րս, կը
մեկնիմ ես, կը մեկնիմ: Ես ձեզ կը թողում ձեր Մա-
լէնը իր դալուկ դէմքովն ու սպիտակ արտեւանունքնե-
րով: Ձեզ կը թողում ձեր ձերուների Կոտրիլիին հետ:
Բայց սպասեցէ՛ք: Դուք ծունկի եկած պիտի քալէք ձեր
հաշիճներուն մէջէն: Եւ ձեր թաղմանական հանդէսին է
որ ձեր նշանախօսութիւնը փառաւորելու պիտի դամ ես՝
իմ ամբողջ զեղարդակիրներուս հետ եւ Հոլանտայի ամ-
բողջ ազնուներով: Երթա'նք, մեա'ք բարեաւ, մեա'ք
բարեաւ: Հա', հա', հա': (Դուրս կ'ելլէ իր պալատա-
կաններուն հետ):

ՏԵՍԻՒ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԴՂԵԱԿԻՆ ՄԷԿ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆԸ

(Կը տեսնուին Կոտրիլի բազումին, իշխանուհի Մա-
լէնն ու դայեակը, կ'երգեն մանելով իրենց իւերը:)

Կուսանք երանոյ հն,
Հիւանոյ իրենց կարգին,
Կուսանք երանոյ հն
Մէջն աշտարակին...

ԿՈՏԸԼԻՒԼ. — Բաւական է, Մալէն, մի' լար, սրբէ
արցունքներդ եւ պարտէդ իջիր: Կէսօր է արդէն:

ԴԱՅԵԱԿԻՆ. — Նոյնը կ'ըսեմ ես իրեն առաւել: Ի
վեր, Տիկին, ինչ օգուտ աչքերը փնտռելէ: Այս առաւօտ

կը բռնայ իր պատահանը, կը նայի անտառին կողմը զանուոդ ճամբուն և կ'սկսի լայ, այն տանն կ'բռնմ իրեն. Մալէ'ն, արդէ'ն կը զիտէք աշտարակի կողմը զանուոդ ճամբան:

ԿՈՏԸԼԻՒԼ. — Մի' խօսիր այդ մասին:

ԴԱՅԵԱԿԸ. — Այո', այո', պէտք է խօսիլ, քիչ յետոյ պիտի խօսուի այդ մասին: Եւ ահա կը հարցնեմ իրեն. կը զիտէք արդէն աշտարակ երկարող ճամբան, ուր տաննօք արդելափակեցին խեղճ Աննա զքսուհին, օրովհետեւ ան կը սիրէր իշխան մը, զոր չէր կրնար սիրել...

ԿՈՏԸԼԻՒԼ. — Մի' խօսիր այդ մասին:

ԴԱՅԵԱԿԸ. — Ընդհակառակը պէտք է խօսիլ, քիչ յետոյ պիտի խօսուի այդ մասին: Արդ կը հարցնեմ իրեն... — Ահաւասիկ արքան: (Ներս կը մտնէ Մարկելոս):

ՄԱՐԿԵԼՈՍ. — Է՛հ, նայի՛նք, Մալէ'ն:

ՄԱԼԷՆ. — Արքա՛ն:

ՄԱՐԿԵԼՈՍ. — Կը սիրէ՞ր Եալմար իշխանը:

ՄԱԼԷՆ. — Այո', Տէ՛ր իմ:

ՄԱՐԿԵԼՈՍ. — Խեղճ տղայ, բայց դեռ կը սիրե՞ս զայն:

ՄԱԼԷՆ. — Այո' Տէ՛ր իմ:

ՄԱՐԿԵԼՈՍ. — Դեռ կը սիրե՞ս:

ՄԱԼԷՆ. — Այո':

ՄԱՐԿԵԼՈՍ. — Եւ տակաւին կը սիրե՞ս, երբ...

ԿՈՏԸԼԻՒԼ. — Տէ՛ր, մի' ահաբեկէք զայն:

ՄԱՐԿԵԼՈՍ. — Բայց ես չեմ ահաբեկեր զայն: Տեսնե՛նք, իբր ճշմարիտ հայր հօս կու գամ, և քու երջանկութիւնդ կը խորհիմ սոսկ, Մալէ'ն: Լրջօրէն քննենք ասիկա: Դուն զիտես պատահածը. ձերունի Եալմար արքան առանց պատճառի կ'անարդէ զիս, և մանաւանդ ես չատ կը տարակուսիմ իր մտքերուն վրայ... Ան գոհնկօրէն կ'անարդէ մայրդ և ստորնարար կը նախատէ քեզ, և եթէ ան իմ հիւրս չըլլար, և Աստուծոյ պաշտպանութիւնը չվայելէր՝ պիտի չի կրնար երբեք զըզեակէս ողջ դուրս ելլել. — վերջապէս մտնանք այսօր: Մեզի դէմ է որ պիտի տրտնջայիր սակայն, ինձի՞ և կամ մօրդ, Մալէ'ն:

ՄԱԼԷՆ. — Ո՛հ, Տէ՛ր էմ:

ՄԱՐԿԵՂՈՍ. — Ինչո՞ւ լալ, այն ատեն, Գալով
Եալմար իշխանին, լաւ է մոռնալ զայն, և յետոյ ինչ-
պէ՞ս կրնաս լրջօրէն սիրել զինք: Հաղիւ զիրար նըշ-
մարած էք, և քու տարիքիդ մէջ սիրտ մը մեղքամոմէ
սիրտի մը նման է, որմէ ինչ որ ուզեն՝ կը շինեն:
Եալմարի անունը զեռ ամպերուն մէջ գրուած էր. մըր-
բիկ մը եկաւ և ամէն ինչ ջնջեց, և այդ զիւերէն վերջ
պիտի չմտածես ա՛լ այդ մասին: Եւ կը խորհի՞ս թէ
Եալմարի արքունիքին մէջ երջանիկ պիտի ըլլայիր զուն:
Իշխանին մասին չեմ խօսիր, իշխանը զեռ տղայ է, բայց
իր հայրը, զուն լաւ գիտես որ սարսափով կը խօսին
անոր մասին... Դուն գիտես որ բովանդակ Հոլանտայի
մէջ անոր արքունիքէն աւելի տխուր արքունիք մը չկայ,
զուն գիտես որ իր զգեսակը ունի թերեւս տարօրինակ դադա-
նիքներ: Բայց զուն չես գիտեր ինչ որ կ'ըսեն օտարական այդ
թագուհիին մասին, որ Իսսէլմոնտի պալատէն իր ազնկան
հետ հաս եկած է: Ես պիտի չըսեմ քեզի ինչ որ կը խօսին իր
մասին, որովհետեւ թունաւորել չեմ ուզեր սիրտդ: — Բայց
առանձինն, զուն պիտի երթայիր կօրսուելու կասկածանք-
ներու և դաւադրութեանց անտառին մէջ: — Եայլնք, պա-
տասխանէ Մալէն, այս բոլորէն չե՞ս վախճար և քիչ մը կամ-
քիդ հակառակ չէ՞ր որ պիտի ամուսնանայիր Եալմար իշխա-
նին հետ:

ՄԱԼԷՆ. — Ո՛հ, Տէ՛ր իմ:

ՄԱՐԿԵՂՈՍ. — Թո՛ղ այդպէս ըլլայ, բայց այն ատեն
պատասխանէ ինձ համարձակօրէն: Պէտք չէ որ ձերունի Եալ-
մար արքան յաղթանակէ: Բու պատճառովդ մեծ պատե-
րազմ մը պիտի ունենանք, Գիտեմ որ Եալմարի առաջա-
տանաւերը Իսսէլմոնտը պաշարած են և առաջատու պիտի
պարզեն յունի լրումէն առաջ, միւս կողմէն Պուրկոնեի
զօրքը որ երկար ատենէ ի վեր կը սիրէ քեզ... (դառնա-
լով բազումիին կողմը) — չեմ գիտեր, թէ մայրդ...

ԿՈՏԸՂԻՎ. — Այո՛, Տէ՛ր:

ՄԱՐԿԵՂՈՍ. — Հապա ուրեմն:

ԿՈՏԸԼԻՎԷ. — Տակաւ այդ մտքին ողէտք է պատրաստել զայն :

ՄԱՐԿԵՂՈՍ. — Թոյլ տո՛ր որ խօսի : Է՛հ, խօսէ նա յինք Մալէն :

ՄԱԼԷՆ. — Տէ՛ր :

ՄԱՐԿԵՂՈՍ. — Չե՞ս հասկնար :

ՄԱԼԷՆ. — Ի՞նչ բան, Տէ՛ր իմ :

ՄԱՐԿԵՂՈՍ. — Կը խոստանա՞ս ինձ մօտնալ Եալմարը :

ՄԱԼԷՆ. — Տէ՛ր...

ՄԱՐԿԵՂՈՍ. — Ի՞նչ ըսիր : Կը սիրե՞ս զեռ Եալմարը :

ՄԱԼԷՆ. — Այո՛, Տէ՛ր իմ :

ՄԱՐԿԵՂՈՍ. — «Այո՛, Տէր իմ», հիւազնե՛ր և մրրիկնե՛ր :

Ան անամօթաբար կը խոստովանի այս բանը և կը համարձակի առանց խաղնելու աղաղակել ասիկա : Միայն անդամ մը տեսաւ Եարմարը, միայն մէկ անգամ, յետ միջօրէին, և ահա աւելի բորբոքած քան դե՛հներ :

ԿՈՏԸԼԻՎԷ. — Տէ՛ր...

ՄԱՐԿԵՂՈՍ. — Լաէ՛ : «Այո՛, Տէր իմ», և ըսել որ զեռ տասնհինգ տարու չկայ ան : Ա՛հ, տեղն ու տեղը զանոնք սղաննելու է : Ահաւասիկ տասնհինգ տարի է միայն իրեն համար կ'ապրէի : Ահաւասիկ տասնհինգ տարի է որ զինք իմ շունչովս կը պարօրէի : Տասնհինգ տարի է որ մենք չէինք շնչեր վախնալով որ չխոտովի իր աչքերուն նայուածքը : Տասնը հինգ տարի է որ արքունիքս առանձնաբան մը ըրած եմ, և այն օրը երբ կը փորձեմ նայիլ անոր հոգիին խորը...

ԿՈՏԸԼԻՎԷ. — Տէ՛ր :

ԴԱՅԵԱԿԷ. — Արդեօք ուրիշի մը նման չի՞ կրնար սիրել ինք ալ : Փականքի ներքե՛ւ պիտի պահէք զինքը : Արդա՞ր է արդեօք բոլոր ուժով պոսալ աղու մը հաււէն : Ո՛չ մէկ վատ բան ըրած է ան :

ՄԱՐԿԵՂՈՍ. — Օ՛, «վատ ոչի՞նչ ըրած ունի ան» և նախ դո՛ւն լուէ, քեզի չէ որ կը խօսիմ ևս, և հաւանաբար միջնորդի քու գրղուններուդ պատճառով է որ... :

ԿՈՏԸԼԻՎԷ. — Տէ՛ր :

ԴԱՅԵԱԿԷ. — Միջնորդ, և ս միջնորդ :

ՄԱՐԿԵՂՈՍ.— Բայց պիտի ձգե՞ս որ խօսիմ, վերջապէս Կորսուեցէ՛ք, Կորսուեցէ՛ք երկուքդ ալ։ Ս, լաւ գիտեմ որ զիրար կը հասկնաք, և թէ դաւադրութեանց թուականը բացուած է այլեւս, բայց սպասեցէ՛ք դուք։ Կորսուեցէ՛ք։ Ա՜հ, արցունքնե՛ր... (դուրս կ'ելլեն Կոսթլիկ եւ դայեակը)։ Ս'ն, ուրեմն, Մայէն, փակէ նախ դուռները։ Հիմա որ արդէն առանձինն ենք՝ կ'ողեմ ամէն ինչ ճոռնալ։ Քեզի չար խորհուրդներ տուած են և գիտեմ որ կ'իները անհեթեթ ծրագիրներ կը յօրինեն, իշխան Եալմարի նկատմամբ աննպաստ ոչինչ ունիմ ես, բայց խոհեմ ըլլալ պէտք է։ Կը խոստանամ խօհեմ ըլլալ։

ՄԱԼԷՆ.— Այո՛, Տէ՛ր իմ։

ՄԱՐԿԵՂՈՍ.— Ա՜հ, ուրեմն, այլեւս պիտի չմտածե՞ս այդ ամուսնութեան մասին։

ՄԱԼԷՆ.— Այո՛։

ՄԱՐԿԵՂՈՍ.— «Այո՞».— Այսինքն պիտի մոռնամ եւլմարը։

ՄԱԼԷՆ.— Ո՛հ։

ՄԱՐԿԵՂՈՍ.— Ուրեմն դեռ չե՞ս հրաժարիւր Եալմարէն։

ՄԱԼԷՆ.— Ո՛հ, Տէ՛ր իմ։

ՄԱՐԿԵՂՈՍ.— Բայց եթէ ստիպեմ քեզ ատոր, եթէ արդելափակեմ, եթէ յաւիտեան բաժնեմ՝ քեզ ազնակի դէմքով քու Եալմարէդ։ Խօսէ՛։ (Մալէն կու լայ)։ Այսպէս ուրեմն, հեռացի՛ր և դեռ պիտի տեսնուինք։ Կորսուէ՛։

(Առանձինն դուրս կ'ելլեն)։

ՏԵՍԻԼ ԵՐԲՈՐԴ

ԱՆՏԱՌ ՄԸ

(Ներս կը մտնեն իշխան Եալմար եւ Անգոս)։

ԻՇԽԱՆ ԵԱԼՄԱՐ.— Ո՛հ հիւանդ էի, և հո՛տը, հո՛տը բոլոր մեռածներու ճապաղիքներուն։ Եւ այժմ կարծես զիշերն ու այս անտառը քիչ մը զովութիւն բերած են աչքերուս...։

ԱՆԳՈՍ. — Միայն ծառերը մնացած են :

ԵԱԼՄԱՐ. — Տեսա՞ք ձերունի Մարկեղոս թաղաւորին մօտ :

ԱՆԳՈՍ. — Ո՛չ, բայց երէկ զիշեր երբ դուք բացակայ էիք, տեսայ ուրիշ բաներ, անոնք կրակ տուին զղեակին, ձերունի կոտորիվ թագուհին ծառաներուն հետ կը վազէր բոցերուն մէջէն : Անոնք փոսերու մէջ նետուեցան և հոն ամէնքն ալ կորսուեցան կարծեմ :

ԵԱԼՄԱՐ. — Իսկ իշխանուհի Մալէնը, ա՛ն ալ հոն էր արդեօք :

ԱՆԳՈՍ. — Ես զայն չտեսայ :

ԵԱԼՄԱՐ. — Տեսնողներ եղա՞ն զայն :

ԱՆԳՈՍ. — Ոչ ոք, ուր ըլլալը չեն գիտեր :

ԵԱԼՄԱՐ. — Արդեօք մեռած է :

ԱՆԳՈՍ. — Կ'ըսեն թէ մեռած է :

ԵԱԼՄԱՐ. — Ստակալի, սոսկալի՝ մարդ է հայրս :

ԱՆԳՈՍ. — Արդէն կը սիրէի՞ք զայն :

ԵԱԼՄԱՐ. — Զո՞վ :

ԱՆԳՈՍ. — Իշխանուհի Մալէնը :

ԵԱԼՄԱՐ. — Միայն անգամ մը տեսայ... և սակայն ան աչքերը խոնարհելու և ձեռքերը խաչածնելու ձեռ մը ունէր. նոյնպէս՝ արտեւանունքների՝ անսովոր սպիտակութեամբ... և իր նայուածքը... յանկարծ մեծ և զով ջրանցքի մը մէջ պիտի կարծէիր ինքզինքդ... Շատ լաւ չեմ գիշեր, բայց պիտի ուզէի տեսնել այդ տարօրինակ նայուածքը... :

ԱՆԳՈՍ. — Ի՞նչ է բլրակին վրայի այդ աշտարակը :

ԵԱԼՄԱՐ. — Հնամենի հողմադաց մը թերեւս, — ասանց պատուհաններու :

ԱՆԳՈՍ. — Այս կողմը արձանագրութիւն մը կայ :

ԵԱԼՄԱՐ. — Արձանագրութիւնն մը :

ԱՆԳՈՍ. — Այո՛, լատիներէն լեզուով :

ԵԱԼՄԱՐ. — Կրնա՞ք կարդալ :

ԱՆԳՈՍ. — Այո՛, բայց շատ հին է : Տեսնենք .

Երբեմն փակեալ

Անճաղ գետիկն

Յամին...

ամբողջ մնացած մտալ մամուռով ծածկուած է :

ԵԱԼՄԱՐ. — Նստինք այստեղ :

ԱՆԳՈՍ.— Աննա դհուհին, ձեր խօսեցեալն մօրը աշունն է տօրկա:

ԵԱԼՄԱՐ.— Ուկլիթանի՞ն. իրա՞ն:

ԱՆԳՈՍ.— Ահաւասիկ ձրենէն և սառէն աւելի ծանր «իրաւ» մը:

ԵԱԼՄԱՐ.— Աստուած իմ. կրակէ «իրաւ»ներու ժամանակը ինչմէ բաւական հեռու է...

ԱՆԳՈՍ.— Սակայն և այնպէս գեղեցիկ է Ուկլիթանը:

ԵԱԼՄԱՐ.— Կը վախճամ...

ԱՆԳՈՍ.— Օ:

ԵԱԼՄԱՐ.— Իր կայտառ աշուններուն խորը խոհարարուհի մը փոքրիկ հողին կայ:

ԱՆԳՈՍ.— Օ, օ, ուրեմն ինչո՞ւ համաձայնեցաք:

ԵԱԼՄԱՐ.— Եւ ի՞նչ արժէք պիտի ունենար համաձայնելը: Մեր ապրելու համար ունեցած այս քսան հազար իրիկուններէն մէկուն մէջ մեռնելու չափ հիւանդ եմ ես: Հանգիստի, հանդիստի կարօտը ունիմ... Եւ յետոյ ան կամ մէկ ուրիշը՝ չէ՞ որ շուանի լոյսին տակ քիթս կամթելով «իմ փոքրիկ եղբորս...» պիտի հծծէր. փառէ՛ն...: Եւ սակայն նշմարեցի՞ք հօրս բարկութիւնը, այն օրէն ի վեր որ Աննա թաղուհին խստելո՞ւնտ եկաւ: Անցած դարձածներուն մասին տեղեկութիւն չունիմ, բայց ասոնց տակը բան մը կայ, ես կը սկսիմ տարօրինակ կասկածներ ունենալ: Կը վախճամ թագուհիէն:

ԱՆԳՈՍ.— Եւ սակայն ան դաւկին նման կը սիրէ ձեզ:

ԵԱԼՄԱՐ.— Զաւկին նման: Այդ մասին ոչինչ գիտեմ. եւ ես տարօրինակ գաղափարներ ունիմ. ան աւելի գեղեցիկ է քան իր դուստրը, ահաւասիկ նախ մեծ չարիք մը: Խլուրդի մը պէս կ'աշխատի ան՝ չեմ գիտեր ինչ բանի համար, ինք գրգռեց խեղճ ծերունի հայրս Մարկեղոսի դէմ. եւ չըզթայագերծեց այս ահաւոր պատերազմը: Բան մը կայ ասոր տակը...

ԱՆԳՈՍ.— Բանը այն է որ ան Ուկլիթանի հետ ամուսնացնել կ'ուզէ ձեզ, եւ ասիկա դիւային միտք մը չէ:

ԵԱԼՄԱՐ.— Տակաւին ուրիշ բան մըն ալ կայ:

ԱՆԳՈՍ.— Ո՛հ, լաւ գիտեմ: Անգամ մը որ ամուսնացած էք, ան Եռաշաւնտ պիտի դրկէ ձեզ սառնամանիքներուն

մբայ կեղեքիչի իր փոքրիկ գահին ի խնդիր կոռւելու և ազատագրելու համար դուցէ իր խեղճ ամուսինը, որ շատ մտա-
տանջ պէտք է եղած բլլայ գինքը սպասելուն, որովհետեւ մի-
նակը աշխարհ պտըտող այդքան գեղեցիկ թագուհի մը չա՛տ
մը պատմութիւններ ունեցած բլլալու է...

ԵԱԼՄԱՐ. — Ուրիշ բան մըն ալ կայ:

ԱՆԳՈՍ. — Ի՞նչ բան:

ԵԱԼՄԱՐ. — Օր մը պիտի գիտնաս ատիկա՛: Երթա՛նք
առայծմ:

ԱՆԳՈՍ. — Քաղաքի՞ն կողմը:

ԵԱԼՄԱՐ. — Քաղաքին կո՞ղմը: Մեռելներ, մեռելներ մի-
այն կան հոն՝ խորտակուած պատերու ներքեւը: (դուրս կ'ելլեն)

ՏԵՍԻՆ ԶՈՐՐՈՐԴ

ԱՇՏԱՐԱԿԻՆ ՄԷՋ ԿԱՄԱՐԱԶԵՒ ՍԵՆԵԱԿ ՄԸ

(Կր ՏԵՍԻՆԻՆ Մալիկ իշխանուհին եւ դայեակը)

ԴԱՅԵԱԿԻՆ. — Ահա երեք օրէ ի վեր կ'աշխատիմ տեղէն
հանելու այս աշտարակին քարերը. իմ տկար մատուցներուս
ծայրը այլեւս եղունգ չմնաց: Ա՛յ կրնաք պարծենալ զիս մեռ-
ցընելնուդ համար: Բայց պէտք էր չլսել, պէտք էր խու-
սափիլ ապարանքէն. պէ՛տք էր միանալ Եալմարին: Եւ
ահա. բերդին մէջ այժմ. — երկնքին և երկրին մէջտեղը —
անտառին ծառերէն բարձր: Զրո՞ւ արդէն, չմացուցի՞՞ կան-
խաւ ձեզի: Լաւ կը ճանչնայի ձեր հայրը. Բայց պատերազմէն
ե՞տքն է որ պիտի ազատեն մեզ, բա՛խք:

ՄԱԼԻՆ. — Հայրս այդպէս ըսաւ:

ԴԱՅԵԱԿԻՆ. — Եւ սակայն այս պատերազմը վերջանալիք
չունի: Քանի օրերէ ի վեր այս բերդին մէջ ենք: Քանի օրէ
ի վեր ո՛չ լուսին եւ ո՛չ ալ արեւը տեսած եմ: Ու ձեռքերս
դրած տեղս սունկեր և ջղջիկներ կը գտնեմ, իսկ այս առ-
տու տեսայ որ ջուրերնիս բոլորովին սպառած էր:

ՄԱԼԻՆ. — Այս առտու՛:

ԴԱՅԵԱԿԻՆ. — Այո՛, այս առտու: Ինչո՞ւ կը ծիծաղե՞ք
Միծաղելու բան չկայ: Եթէ չկարենանք մէկդի ընել այսօր
այս քարը. մեզ կը մնայ այլեւս ըսել մեր վերջին աղօթքը:
Աստուած իմ, Աստուած իմ, ի՞նչ բրի որ այս գերեզմանին
մէջ մուկերուն, սարդերուն և սունկերուն մէջտեղը կը զըտ-

Նորիմ: Ես չըմբոստացայ: Չթարնեցայ ձեզի պէս: Դժուարին
էր արդեօք առ երեսս հնազանդիլ և հրաժարիլ լայկան — ու
ոիի նման Եղմարէն որ մեզ ազատելու համար իր ճկոյթն
իսկ պիտի չշարժէր:

ՄԱԼԷՆ.— Դայեա՛կ:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Այո՛, «Դայեա՛կ»: Զեր պատճառով սա-
կայն քիչ վերջ դայեակը պիտի ըլլամ ես երկրամայրերու: Եւ
ըսել թէ եթէ դուք չըլլայիք՝ այս վայրկեանիս խաղաղօրէն
խոհանոցը պիտի զտնուէի, կամ տաքնալու համար պարտէզը՝
արեւին մէջ: Աստուած իմ, Աստուած իմ, ի՞նչ քրած ունիմ
ես... Մայէ՛ն, Մայէ՛ն, Մայէ՛ն...

ՄԱԼԷՆ.— Ի՛նչ կայ որ:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Քա՛րը...

ՄԱԼԷՆ.— Հո՞ղ...

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Այո՛, շարժեցա՛ւ:

ՄԱԼԷՆ.— Քարը շարժեցա՛ւ:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Շարժեցա՛ւ, այո՛, զատուած է ալ: Շաղա-
խին մէջէն կը տեսնուի արեւին լոյսը: Եկէ՛ք տեսէք: Շրը-
ջաղգեստիս, ձեռքերուս, ձեր գէմքին և պատերուն վրայ կը
կը նշմարուի: Մարեցէք ճրագը: Ամէն կողմ արեւի լոյս կայ:
Քարը վար պիտի հրեմ:

ՄԱԼԷՆ.— Դեռ կը գիմաղրէ՛:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Այո՛, բայց ալ բան մը չէ, հոն՝ անկիւնի
ճողմն է: Տուէք ինձ ձեր իլը, օ՛ հուղեր վար իյնալ:

ՄԱԼԷՆ.— Ընդգերուն մէջէն բան մը կը տեսնե՞ս:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Այո՛, այո. ո՛չ, միայն արեւը կը տեսնեմ:

ՄԱԼԷՆ.— Արեւն է:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Այո՛, այո՛, արեւն է, բայց դուք ալ նա-
յեցէք. չըջաղգեստիս վրայ արծաթ և մարգարտագոյն ճա-
սաղաթներ կան, — ջերմ կաթի նման...

ՄԱԼԷՆ.— Չգէ՛ ես ալ նայիմ:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Բան մը կը տեսնէ՞ք:

ՄԱԼԷՆ.— Աչքերս կը խաղտան...

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Զարմանալի է որ ծառեր չենք տեսներ:
Զգեցէք ես գիտեմ:

ՄԱԼԷՆ.— Ո՛ւր է հայելիս:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Ես աւելի լուս կը տեսնեմ:

ՄԱԼԷՆ.— Ծառեր կը տեսնե՞ս հոն:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Ո՛չ: Անկասկած ծառերէն բարձր է մեր
ղիւրքը: Բայց հով կայ: Պիտի փորձեմ քարը ձգելու: Ո՛հ:

(Անոնք կ'ընկերկին արեւին զրգռիչ նառագայքներու ուղղու-
մէն եւ սրահին խորը վայրկեան մը լուռ կը մնան:) Դուքսը
բան մը չեմ տեսներ ես:

ՄԱԼԷՆ.— Կը վախնամ, գնա', գնա' դուն նայէ:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Աչքերդ գոցէ. ինծի այնպէս կը թուի թէ
ես կուրացայ:

ՄԱԼԷՆ.— Երթամ ես ինքս դիտեմ:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Ի՞նչ:

ՄԱԼԷՆ.— Ո՛հ, հնոցի նման տաք է հոս, եւ աչքերուս
մէջ կարծես հրաշէկ երկանաքարեր կան:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Բայց բան մը չէ՞ք տեսներ:

ՄԱԼԷՆ.— Դեռ ո՛չ: Այո', այո': Ամբողջ կապուտակ
երկինքը. եւ անտառը: Ո՛հ ամբողջ անտառը:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Զգեցէք որ նայիմ:

ՄԱԼԷՆ.— Սպասէ', նոր սկսայ տեսնել:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Քաղաքը կը տեսնէ՞ք:

ՄԱԼԷՆ.— Ոչ:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Իսկ դղեա՞կը:

ՄԱԼԷՆ.— Ոչ:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Որովհետեւ ան քաղաքին միւս կողմն է:

ՄԱԼԷՆ.— Եւ սակայն ես կը տեսնեմ ծովը:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Ծովը կը տեսնէք:

ՄԱԼԷՆ.— Այո', այո', ծովն է. կանաչ ծովը..

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Ուրեմն պէտք է քաղաքն ալ տեսնէք:

Զգեցէք որ ես ալ նայիմ:

ՄԱԼԷՆ.— Փարոսը կը տեսնեմ ահա:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Փարոսը կը տեսնեմ, ըսիք:

ՄԱԼԷՆ.— Այո', կարծեմ թէ փարոսն է:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Ուրեմն պէտք է որ քաղաքն ալ տեսնէք:

ՄԱԼԷՆ.— Քաղաքը չեմ տեսներ:

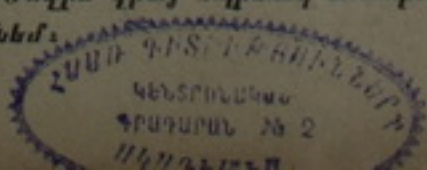
ԴԱՅԵԱԿԸ.— Դիտարանը չէ՞ք տեսներ:

ՄԱԼԷՆ.— Ոչ:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Զարմանալի բան:

ՄԱԼԷՆ.— Ծովին վրայ սպիտակ առադաստներ պարզած

նաւ մը կը տեսնեմ:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Ու՛ր է :

ՄԱԼԷՆ.— Ո՛հ , ծովին հովը կը շարժէ մաղերս : — Բայց
ճամբուն երկայնքին վրայ տուն մը մնացած չէ :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Ի՞նչ ըսիք , Գլուխնիդ գուրսի կողմը բը-
նած մի խօսիք , բան մը չեմ լսեր :

ՄԱԼԷՆ.— Ճամբուն երկայնքին վրայ տուն մը մնա-
ցած չէ :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Ճամբուն երկայնքին վրայ տուն մը մնա-
ցած չէ :

ՄԱԼԷՆ.— Գլուխին մէջ ո՛չ մէկ զանգակատուն մնացած է :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Գլուխին մէջ ո՛չ մէկ զանգակատուն կը
դանուի , ըսիք :

ՄԱԼԷՆ.— Մարգագետիններուն մէջն ո՛չ մէկ աղօրիք
մնացեր է : Բան չեմ ճանչնար :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Զգեցէք նայիմ : — Ո՛չ մէկ տուն դաշտերուն
մէջ : Ահ , քարէ մեծ կամուրջը փաստուած է : Բայց
ի՞նչ ըրած են շարժական կամուրջը , Ահաւասիկ հրկիզուած
աղարակ մը : Ահա ուրիշ մըն ալ . հատ մըն ալ , երրորդ մըն
ալ : Բայց... Մհ , Մալէն , Մալէն...

ՄԱԼԷՆ.— Ի՞նչ կայ :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Ամէն ինչ այրած , ամէն ինչ մոխիր դար-
ձած...

ՄԱԼԷՆ.— Ամէն ի՞նչ...

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Ամէն ինչ այրած , Մալէն , ամէն ինչ մոխ-
րացած : Ո՛հ , կը տեսնեմ... Ոչինչ չէ մնացած այլեւս...

ՄԱԼԷՆ.— Կը սխալիս . ձգէ որ նայիմ :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Աչքով տեսանելի ամենէն հեռաւոր տեղերն
իսկ այրած են : Ամբողջ քաղաքը անխաղոյն աղիւսներու աւե-
րակոյտի մը վերածուած է : Միայն փոսեր կը տեսնեմ լեցուած
դղեակին ամբողջ քարերով : Ո՛չ մէկ մարդ , ո՛չ մէկ կենդանի
դաշտերու մէջ : Միայն ծառեր և աղուաւներ կը դանուին
մարդերու խորը :

ՄԱԼԷՆ.— Բայց այն ատեն ի՞նչ...

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Ահ...

Բ. ԱՐԱՐՈՒԱԾ

ՏԵՍԻՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԱՆՏԱՌ ՄԸ

(Ներս կը մտնեն իշխանուհի Մայէն եւ Դայեակը)

ՄԱԼԷՆ. — Ո՛հ, ի՞նչ մութ է այստեղ :

ԴԱՅԵԱԿԸ. — Մո՛ւթ է, մո՛ւթ : Անտառ մը լուսաւորուած է երբեք հանդիսասրահի մը նման : Ասկէ աւելի մութերը տեսած եմ ես ուր դայլեր եւ վարազներ կային, ասով հանգերձ չեմ ալ գիտեր հոս կա՞ն թէ ոչ : Բայց փա՛ռք Աստուծոյ, գոնէ ծառերու մէջէն քիչ մը լուսնի եւ աստղերու լոյս կը թափանցէ :

ՄԱԼԷՆ. — Ճամբան գիտե՞ս, դայեա՛կ :

ԴԱՅԵԱԿԸ. — Ճամբա՞ն : Իրաւ որ ճամբան չեմ գիտեր : Կը խորհի՞ք որ կրնայի բոլոր ճամբաները գիտնալ : Դուք փափագեցաք Իստէլմանտ երթալ, ես հետեւեցայ ձեզի, եւ ահա-ւասիկ ո՛ւր կը գտնուինք մենք տասներկու ժամէ ի վեր, որ զիս այս անտառին մէջ կը պտըտցնէք, ուր անօթութենէ պիտի մեռնինք, եթէ արջերն ու կինճերը չփարատեն մեզ : Եւ այս բոլորը Իստէլմանտ երթալու համար ուր իշխան Եալմարը սիրով պիտի ընդունի ձեզ, երբ ձեր դայլը տեսնէ, — կմախտացած եւ դալուկ՝ ինչպէս մեղքամոմէ աղջիկ մը, եւ ազ-բատ՝ չքաւորի մը հանգոյն :

ՄԱԼԷՆ. — Տե՛ս մարդիկ կու գան :

ԴԱՅԵԱԿԸ. — Մի՛ վախճաք, ետեւս կեցէք : (Ներս կը մտնեն երեք աղբաւներ) :

ԱՂՔԱՏՆԵՐԸ. — Բարի՛ երեկոյ ձեզ :

ԴԱՅԵԱԿԸ. — Բարի՛ երեկոյ : Արդեօք ու՞ր կը գտնուինք մենք :

Ա. ԱՂՔԱՏԸ. — Անտառին մէջ :

Բ. ԱՂՔԱՏԸ .— Հոս ի՞նչ կ'ընէք դուք :

ԴԱՅԵԱԿԸ .— Ճանապարհը կորսնցուցած ենք :

Բ. ԱՂՔԱՏԸ .— Մինա՞կ էք :

ԴԱՅԵԱԿԸ .— Այո՛ .— ո՛հ , ո՛չ , ուրիշ երկու մարդոց հետ
ենք այստեղ :

Բ. ԱՂՔԱՏԸ .— Ո՞ւր են անոնք :

ԴԱՅԵԱԿԸ .— Ճանապարհը կը փնտռեն :

Բ. ԱՂՔԱՏԸ .— Հեռո՞ւն են արդեօք :

ԴԱՅԵԱԿԸ .— Ո՛չ , հիմա կը հասնին :

Բ. ԱՂՔԱՏԸ .— Ո՞վ է այդ փոքրիկը . ձեր աղջիկն է :

ԴԱՅԵԱԿԸ .— Այո՛ , իմ աղջիկս է :

Բ. ԱՂՔԱՏԸ .— Բնաւ չի խօսիր . հա՞մը է արդեօք :

ԴԱՅԵԱԿԸ .— Ո՛չ , տեղացի չէ :

Բ. ԱՂՔԱՏԸ .— Ձեր աղջիկը տեղացի չէ :

ԴԱՅԵԱԿԸ .— Այո՛ , այո՛ , տեղացի է , բայց հիւանդ է :

Բ. ԱՂՔԱՏԸ .— Ի՞նչ նիհար է : Քանի՞ տարեկան կայ :

ԴԱՅԵԱԿԸ .— Տասնհինգ տարեկան :

Բ. ԱՂՔԱՏԸ .— Օ՛ , ո՛ , այն ատեն ան կ'սկսի . . . Բայց

ո՞ւր են այդ երկու մարդիկը :

ԴԱՅԵԱԿԸ .— Շրջականները պէտք է ըլլան :

Բ. ԱՂՔԱՏԸ .— Ձայն չեմ լսեր սակայն :

ԴԱՅԵԱԿԸ .— Պատճառը այն է որ աղմուկ չեն հաներ :

Բ. ԱՂՔԱՏԸ .— Կ'ուզէ՞ք մեղի հետ դալ :

Դ. ԱՂՔԱՏԸ .— Անտառին մէջ այդպիսի խայտառակ
խօսքեր մի՛ ընեն :

ՄԱԼԷՆ .— (դալեակիմ) Հարցուր իրենց Իսսելմոնտի հա-
նապարհը :

ԴԱՅԵԱԿԸ .— Իսսելմոնտի հանապարհը ո՞ր կողմն է :

Ա. ԱՂՔԱՏԸ .— Իսսելմոնտի՞ :

ԴԱՅԵԱԿԸ .— Այո՛ :

Ա. ԱՂՔԱՏԸ .— Այս կողմն . . .

ՄԱԼԷՆ .— Հարցուր թէ ի՞նչ պատահած է :

ԴԱՅԵԱԿԸ .— Ի՞նչ պատահած է :

Ա. ԱՂՔԱՏԸ .— Ի՞նչ պատահած է :

ԴԱՅԵԱԿԸ .— Այո՛ , պատերազմ տեղի ունեցաւ :

Ա. ԱՂՔԱՏԸ.— Այո՛, պատերազմ տեղի ունեցաւ :

ՄԱԼԷՆ.— Հարցուր անոնց թէ՛ թագաւորին և թագու-
հին մահը ճիշտ է :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Թագաւորին ու թագուհին մահը արդ-
եօք ճիշտ է :

Ա. ԱՂՔԱՏԸ.— Թագաւորին ու թագուհին :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Այո՛, Մարկեղոս արքային և Կառլլիմ
թագուհին :

Ա. ԱՂՔԱՏԸ.— Այո՛, կարծեմ թէ մեռած են :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Մեռած :

Բ. ԱՂՔԱՏԸ.— Այո՛, կարծեմ թէ մեռած են : Այս կող-
մերը, երկրին մէջ ամբողջ ժողովուրդը կոտորուեցաւ :

ՄԱԼԷՆ.— Բայց երբէն ի վեր. չէ՞ք գիտեր :

Բ. ԱՂՔԱՏԸ.— Ո՛չ :

ՄԱԼԷՆ.— Չէ՞ք գիտեր թէ ինչպէս մեռան :

Բ. ԱՂՔԱՏԸ.— Ո՛չ :

Դ. ԱՂՔԱՏԸ.— Աղքատները բան մը չեն գիտեր արդէն :

ՄԱԼԷՆ.— Իշխան Եալմարը տեսա՞ք արդեօք :

Ա. ԱՂՔԱՏԸ.— Այո՛, տեսանք :

Բ. ԱՂՔԱՏԸ.— Շուտով պիտի ամուսնանայ ան :

ՄԱԼԷՆ.— Իշխան Եալմարը շուտով պիտի ամուսնանայ,
բո՛ք :

Բ. ԱՂՔԱՏԸ.— Այո՛ :

ՄԱԼԷՆ.— Եւ որո՞ւն հետ :

Ա. ԱՂՔԱՏԸ.— Չեմ գիտեր :

ՄԱԼԷՆ.— Բայց ե՞րբ պիտի ամուսնանայ :

Բ. ԱՂՔԱՏԸ.— Չեմ գիտեր :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Ո՛ւր կրնանք քննալ այս գիշեր :

Բ. ԱՂՔԱՏԸ.— Մեղի հետ :

Ա. ԱՂՔԱՏԸ.— Չգնաւորին քովը դացէք :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Ո՞ր շփաւորին :

Ա. ԱՂՔԱՏԸ.— Վարը, Չորս Յուդաներու Բառուղիին :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Չորս Յուդաներու Բառուղիին :

Դ. ԱՂՔԱՏԸ.— Մի՛ պոռաք այդ անունը խաւարին մէջ :

(Ամեցեց ակ դուրս կ'ելլեն) :

ԴՂԵԱԿԻՆ ՄԷՋ ՍՐԱՆ ՍԸ

(Եալմար արժան եւ Աննա քաղուհին՝ զիրկընդխառն)

ԱՆՆԱ.— Ի՞մ փառապա՛նծ յաղթակիրս :

ԹԱԳԱԼՈՐԸ.— Աննա՛ . . . (կը համբուրէ զայն)

ԱՆՆԱ.— Ուշադրութի՛ւն, Եալմար իշխա՛նք . . . (Ներս կը մտնէ Եալմար իշխանը եւ առանց նշմարելու զանոնք՝ կը մտնեայ բայց պատահանին):

ԻՇԽԱՆ ԵԱԼՄԱՐ.— Կ'անձրեւէ. թաղում մը գերեզմա-
նատան մէջ. երկու փոսեր պեղեցին եւ Օր Բարկուքեանք
ներս կը մտնէ ահա տունէն : Պատուհաններէն միայն գե-
րեզմանը կը տեսնուի որ տակաւ դղեակին պարտէզներուն
կը մօտենայ, եւ ահա արդէն վերջին շիրիմները մինչեւ լճակը
կ'իջնեն : Կը բանան դադաղը . ո՛հ, գոցե՛մ պատուհանս :

ԱՆՆԱ.— Տէր իշխան :

ԵԱԼՄԱՐ.— Ո՛հ, չտեսայ ձեզ, Տիկին :

ԱՆՆԱ.— Հիմա եկանք մենք ալ :

ԵԱԼՄԱՐ.— Ո՛հ :

ԱՆՆԱ.— Ի՞նչ բանի վրայ կը խորհիք, Տէր :

ԵԱԼՄԱՐ.— Ոչ մէկ բանի վրայ, Տիկին :

ԱՆՆԱ.— Ո՛չ մէկ բանի : Ամսուն վերջն է որ սակայն,
Տէր . . .

ԵԱԼՄԱՐ.— Ամսուն վերջն է որ, Տիկին . . .

ԱՆՆԱ.— Այո՛, ձեր գեղեցիկ հարսանիքը . . .

ԵԱԼՄԱՐ.— Իբա՛ւ է, Տիկին . . .

ԱՆՆԱ.— Բայց մօտեցէք քիչ մը, Տէ՛ր :

ԹԱԳ.— Այո՛, մօտեցի՛ր, Եալմար :

ԱՆՆԱ.— Ինչո՞ւ համար այսքան սառն էք : Կը վախնա՞ք
արդեօք ինէ : Գրեթէ ի՞մ զաւակս էք սակայն, մօր մը նման
ես կը սիրեմ ձեզ, — եւ թերեւս մօրմէ մը աւելի. տուէք ինձ
ձեռքերնիդ :

ԵԱԼՄԱՐ.— Չե՛սքս, Տիկին :

(*) Հոգեւոր երգ մը :

ԱՆՆԱ.— Այ՛ո, ձեր ձեռքը. և նայեցէք աչուքներուս մէջ. չէ՞ք նշմարեր հո՛ն թէ՛ կը սիրեմ ձեզ: Մինչև այսօր զիս բնաւ չհամբուրեցիք:

ԵԱԼԱՄԱՐ.— Համբուրե՛լ ձեզ, Տիկին:

ԱՆՆԱ.— Այո՛, համբուրե՛լ. չէ՛ք համբուրեր ձեր մայրը: Ես պիտի ուզէի ամէն օր համբուրել ձեզ: Այս գիշեր ձեզ երազեցի...

ԵԱԼԱՄԱՐ.— Զի՛ս, Տիկին:

ԱՆՆԱ.— Այո՛, ձեզ: Օր մը պիտի պատմեմ ձեզ երազս: Զեր ձեռքը պաղ է և ձեր այտերը ջերմ: Տուէք ինձ միւս ձեռքերնիդ: Ան ալ ձիւնէ ձեռքի նման պաղ և դալուկ է: Պիտի ուզէի տաքցնել այս ձեռքերը... Հիւանդ էք արդեօք:

ԵԱԼԱՄԱՐ.— Այո՛, Տիկի՛ն:

ԱՆՆԱ.— Մեր սէրը պիտի բուժէ ձեզ: (դուրս կ'ելլեն:)

ՏԵՍԻՆ ԵՐԵՈՐԴ

ԳԻՒՂԱԿԱՆ ՓՈՂՈՑ ՄԸ

(Ներս կը մտնեն Մալեկ իշխանուհին եւ դայեակը:)

ՄԱԼԷՆ.— (Ծռելով կամուրջի մը եզերքը) Ինքզինքս բնաւ չեմ ճանչնար, երբ ջուրին մէջ կը նայիմ:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Գոցեցէք ձեր կրկնօցը. ձեր շրջազգեստին ոսկի-ծոպերը կը տեսնուին. — ահաւասիկ գիւղացիներ:

(Ներս կը մտնեն երկու ծերունի գիւղացիներ:)

Ա. ԳԻՒՂԱՅԻՆ.— Ահաւասիկ ազջիկը:

Բ. ԳԻՒՂ.— Այսօրուան եկո՞ղը:

Ա. ԳԻՒՂ.— Այո՛, տարեց կնոջ մը հետ:

Բ. ԳԻՒՂ.— Ո՞ւրկէ կու գայ:

Ա. ԳԻՒՂ.— Յայտնի չէ:

Բ. ԳԻՒՂ.— Ասիկա աղէկ նշան մը չէ:

Ա. ԳԻՒՂ.— Ամբողջ գիւղին մէջ իր մասին կը խօսին:

Բ. ԳԻՒՂ.— Սակայն և այնպէս արտակարգ բան մըն ալ չէ սն:

Ա. ԳԻՒՂ. — Նիհարակազմ է :

Բ. ԳԻՒՂ. — Ո՛ւր կը բնակի :

Ա. ԳԻՒՂ. — «Կապոյտ Առիւծ» պանդոկը :

Բ. ԳԻՒՂ. — Դրամ ունի՞ արդեօք :

Ա. ԳԻՒՂԱՅԻՆ. — Կ'ըսեն թէ ունի :

Բ. ԳԻՒՂԱՅԻՆ. — Տեսնենք : (Դուրս կ'ելլեն: Ներս կ'

մտնէ կովարած մը :)

ԿՈՎԱՐԱՅԻՆ. — Բարի՛ երեկոյ ձեզ :

ՄԱԼԷՆ ԵՒ ԴԱՅԵԱԿԸ. — Բարի՛ երեկոյ :

ԿՈՎԱՐԱՅԻՆ. — Օգը շատ գեղեցիկ է այս գիշեր :

ԴԱՅԵԱԿԸ. — Այո՛, բաւական գեղեցիկ :

ԿՈՎԱՐԱՅԻՆ. — Լո՛ւսնի շնորհիւ :

ԴԱՅԵԱԿԸ. — Այո՛ :

ԿՈՎԱՐԱՅԻՆ. — Բայց ցերեկին շատ տաք ըրաւ :

ԴԱՅԵԱԿԸ. — Ո՛հ, այո՛, ցերեկին շատ տաք ըրաւ :

ԿՈՎԱՐԱՅԻՆ. — (Կ'իջնէ դէպի ջուրը) Երթամ լողնալու :

ԴԱՅԵԱԿԸ. — Լողնալո՞ւ :

ԿՈՎԱՐԱՅԻՆ. — Այո, հոս պիտի հանուիմ :

ԴԱՅԵԱԿԸ. — Մեր առջեւը պիտի հանուիք :

ԿՈՎԱՐԱՅԻՆ. — Այո՛ :

ԴԱՅԵԱԿԸ. — (Մալեցին ուղղելով խօսքը) Եկէ՛ք :

ԿՈՎԱՐԱՅԻՆ. — Մերկ ժարդ տեսած չէ՞ք բնաւ :

(Վազելով ներս կը մտնէ արհաստալից աչեւով արեւց կից մը եւ «Կապոյտ Առիւծ» պանդոկին դրան առջեւ կ'երթայ աղաղակելու :)

ՏԱՐԵՑ ԿԻՆԸ. — Օգնութի՛ւն, օգնութի՛ւն : Աստուած իմ, Աստուած իմ, անոնք զիրար կ'սպաննեն խոշոր-դանակներով :

ԳԻՆՈՎՆԵՐԸ. — (դուրս բանալով) Ի՞նչ կայ :

ՏԱՐԵՑ ԿԻՆԸ. — Տղաս, տղաս, խոշոր դանակներով անոնք զիրար կ'սպաննեն. խոհանոցի խոշոր դանակներով :

ԶԱՅՆԵՐ ՊԱՏՈՒՀԱՆՆԵՐԷՆ. — Ի՞նչ կայ :

ԳԻՆՈՎՆԵՐԸ. — Կախ մը. ո՛ւր են :

ՏԱՐԵՑ ԿԻՆԸ. — «Ոսկի Աստղ» պանդոկին ետեւի կողմը. այսօրուան գիւղ հասնող աղջկան պատճառաւ տղաս կը կռուի :

դարբինին հետ. երկուքն ալ արդէն արիւնլուայ վիճակի մէջ են :

ԳԻՆՈՎՆԵՐԸ .— Երկուքն ալ արիւնլուայ վիճակի մէջ :

ՏԱՐԵՑ ԿԻՆԸ .— Պատերուն վրայ արդէն արիւն կայ :

ԳԻՆՈՎՆԵՐԸ .— Երթանք նայինք , ո՛ւր են :

ՏԱՐԵՑ ԿԻՆԸ .— «Սակի Աստղ» պանդոկին ետեւը . ասկէ զանոնք կարելի է տեսնել :

ԳԻՆՈՎՆԵՐԸ .— Ասկէ կարելի՞ է տեսնել :— Խոհանոցի խոշոր դանակներո՞վ , ըսիք : Ո՛հ , արիւնլուայ վիճակի մէջ պիտի ըլլան : Ուշադրութի՛ւն , իշխանք : (Ամենքն ալ «Կապոյտ Առիժ» պանդոկը կը մտնեն քանակով իրենց հետ տարեց կիներ որ ձեռքերը զլսուց կը զարնէ եւ կ'աղաղակէ : Ներս կը մտնեն իշխան Յայմար եւ Անգոս :

ՄԱԼԷՆ ԵՒ ԴԱՅԵԱԿԸ .— Եալմա՛րը :

ԴԱՅԵԱԿԸ .— Ծածկուեցէ՛ր : (Դուրս կ'ելլեն :

ԱՆԳՈՍ .— Տեսա՞ք այդ փոքրիկ գեղջկուհին :

ԵԱԼՄԱՐ .— Նշմարեցի . . . նշմարեցի . . .

ԱՆԳՈՍ .— Տարօրինակ է ան :

ԵԱԼՄԱՐ .— Չսիրեցի զայն :

ԱՆԳՈՍ .— Իսկ ես սքանչելի կը գտնեմ . և այդ մասին պիտի խօսեմ իշխանուհի Ուկկիանին . նաժիշտ մը պէտք է իրեն : Ո՛հ , որքա՛ն դուռնատ էք սակայն :

ԵԱԼՄԱՐ .— Ե՛ս դուռնատ :

ԱՆԳՈՍ .— Անսովորօրէն դուռնատ : Հիւանդ էք արդեօք :

ԵԱԼՄԱՐ .— Ո՛չ . պատճառը արտակարգօրէն շոգ աչնան այս օրն է ուր տենդա՛վարակներու սենեկի մը մէջ կարծեցի ապրիլ և հիմա՝ դեանափորի նման այս ցուրտ գիշերը : Այսօր գլխակէն դուրս չելայ և գիշերուան այս խոնաւութիւնը ծառուղիին վրայ բռնեց օձիքէս :

ԱՆԳՈՍ .— Զգուշացէ՛ք : Դիւղին մէջ շատ հիւանդներ կան :

ԵԱԼՄԱՐ .— Այո՛ , պատճառը ճահիճներն են , և ահա ես եւս ճահիճներուն մէջտեղը կը գտնուիմ :

ԱՆԳՈՍ .— Ի՛նչ բան :

ԵԱԼԿԱՐ.— Այսօր նշմարեցի ես մեզքին բոցերը որոնց
դեռ չեմ համարձակիր անուն մը տալ :

ԱՆԳՈՍ.— Ձեմ հասկնար :

ԵԱԼԿԱՐ.— Ոչ ալ ես հասկցայ Աննա թագուհւոյն մէկ
քանի բառերը, և կը վախնամ հասկնալէ ալ. . . :

ԱՆԳՈՍ.— Ի՞նչ բան պատահեցաւ սակայն :

ԵԱԼԿԱՐ.— Ոչինչ, ոչինչ, բայց կը վախնամ ամուս-
նութենէս վերջ տեսնելիքներէս. . . ո՛հ, տեսէ՛ք Անգոս. . . (Նոյն
պահուն դղեակին մէկ պատուհանին մէջ կը տեսնուին Աճճա
Թագուհին եւ քաղաւորը՝ գիրկընդխառն):

ԱՆԳՈՍ.— Ձգո՛ւ, մի նայի՛ք, կրնան մեզ տեսնել :

ԵԱԼԿԱՐ.— Ո՛հ. մենք մութին մէջ ենք, խել իրենց սեն-
եակը լուսաւորուած է : Բայց նայեցէ՛ք, դղեակին վերեւ
ինչպէս կը շառագունի երկինքը :

ԱՆԳՈՍ.— Վաղը փոթորիկ մը պիտի պատահի :

ԵԱԼԿԱՐ.— Եւ սակայն թագուհին չի տիրեր զայն. . . :

ԱՆԳՈՍ.— Հեռանանք :

ԵԱԼԿԱՐ.— Ձեմ համարձակիր տեսնել այլեւ այս եր-
կինքը և Ատուած գիտէ թէ ինչ դոյն ստացաւ այսօր մեր
գլխուն վրայ ան : Ի՞նչք չէք գիտեր թէ ի՞նչ նշմարեցի ես
այսօր կէսօրէ վերջ այս դղեակին մէջ զոր թունաւորուած
քլլալ կը կարծեմ եւ ուր Աննա թագուհւոյն ձեռքերը զիս աւելի
քրտնջուցին քան որմերուն վրայի սեպտեմբերի այս արեւ-
գակը :

ԱՆԳՈՍ.— Բայց ի՞նչ պատահեցաւ :

ԵԱԼԿԱՐ.— Ձխօսի՛ք այդ մասին այլեւ, ո՛ւր է այդ փոք-
րիկ գեղջկուհին : («Կապոյտ Առիւծ» պանդոկին մէջ աղաղակ):

ԱՆԳՈՍ.— Ի՞նչ ձայն է ասիկա :

ԵԱԼԿԱՐ.— Ձեմ գիտեր. ամբողջ կէսօրէն վերջ անսո-
վոր շարժում մը կար գիւղին մէջ : Հեռանանք. օր մը պիտի
հասկնաք իմ ըսածներս :

(ԻՌԱՆԱ Կ'ԵՂԵՆ):

ԳԻՆՈՎ ՄԸ.— (Պանդոկին դուռը բացալով) Իշխանք
մեկնեցաւ :

ԱՄՐՈՂՁ ԳԻՆՈՎՆԵՐԸ .— (Սեմին վրայ) Մեկնեցա՞ւ : Այ
կրնանք տեսնել : Արիւնյուայ վիճակի մը մէջ պէտք է եղած
բլլան հիմա անոնք : Թերեւս մեռած :

(Դուրս կ'ելլեն ամենքը միասին :)

ՏԵՍԻԼ ԶՈՐՐՈՐԴ

ԴՂԵԱԿԻՆ ՄԷԿ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆԸ

(Գր սեմնուին Աննա քաղուհին, Ուկլիան իշխանուհին
եւ Մայեն՝ նաժիշի տաղաւորը :)

ԱՆՆԱ .— Ուրիշ կրկնոց մը բերէ՛ք . կարծեմ կանաչա-
գոյնը աւելի պատշաճ է :

ՈՒԿԼԻԱՆ .— Ձեմ ուզեր .— կանաչ - սիրամարգագոյն
թաւիշէ կրկնոց մը ջրագոյն կանաչ : շրջագոյնտի մը վրայ կը
պատշաճի՞ :

ԱՆՆԱ .— Ձե՛մ գիտեր :

ՈՒԿԼԻԱՆ .— «Ձե՛մ գիտեր, չե՛մ գիտեր,» երբեք չէք
գիտնար, երբ խնդրը ուրիշներուն կը վերաբերի :

ԱՆՆԱ .— Տեսնենք, մի՛ սրգոյր . քեզի բարիք մը ըրած
բլլալու համար ըսի ասիկա . բոլորովին յուզուած ժամագ-
րութեան պիտի երթամ :

ՈՒԿԼԻԱՆ .— Բոլորովին յուզուած ժամագրութեան պի-
տի երթամ . . . Եւ ինքզինքը վատնել է ասիկա . . . Դուք
միայն զիս տանջել կ'երեւակայէք արդէն . . .

ԱՆՆԱ .— Ուկլիան, Ուկլիան, այդպէ՛ս ուրեմն : Ուրիշ
կրկնոց մը բերէ՛ք նայինք :

ՆԱԺԻՇԸ .— Ասիկա՞, Տիկին :

ԱՆՆԱ .— Ա՛հ, այո՛, այո՛, դարձիր նայիմ . այո՛, պտիկա
շատ աւելի լաւ է :

ՈՒԿԼԻԱՆ .— Ի՞նչ մազե՞րս : Այսպէ՛ս պիտի երթամ . . .

ԱՆՆԱ .— Քիշ մը աւելի դէպի հակտիդ վրայ ողորկէ
դանոնք :

ՈՒԿԼԻՒԱՆ. — Հայելի՞ս ուր է :

ԱՆՆԱ. — Ո՞ւր է իր հայելին , (Մալեցին) չե՞ս աշխատիր դուն : Բե՛ր իր հայելին : Ութը օրէ ի վեր հոս է և դեռ բան մը սորոված չունի : Լուսնէ՞ն կու գաս : Օ՛ն , եկո՛ւր նայինք , ո՞ւր ես :

ՄԱԼԷՆ. — Հո՛ւ եմ , Տիկի՛ն :

ՈՒԿԼԻՒԱՆ. — Բայց այդպէս մի ծուեր հայելին : Մէջէն պարտէզին ամբողջ լալկան ուռիները կը տեսնեմ , դէմքիդ վրայ արտասուելու երևոյթը ունին անոնք :

ԱՆՆԱ. — Այո՛ , ճի՛շտ այդպէս . բայց ըրէ որ կոնակի կողմէն տարածուին անոնք : — Դժբախտաբար անտառը չատ մութ պիտի ըլլայ :

ՈՒԿԼԻՒԱՆ. — Մո՛ւթ պիտի ըլլայ :

ԱՆՆԱ. — Այո՛ , եւ իշխանը պիտի չտեսնէ քեզ : Խոչոր ամպեր ծածկած են լուսինը :

ՈՒԿԼԻՒԱՆ. — Բայց ինչո՞ւ համար կ'ուզէ որ պարտէզ երթամ : Եթէ յունիսի մէջ ըլլար և ցերեկ ատեն , ինչ որ է , բայց գիշերը , աշունին . . . , ցուրտ է , կ'անձրեւէ , հով կայ . . . : Դոհարեղէններս ալ դնե՛մ :

ԱՆՆԱ. — Անտարակոյս , — բայց մենք . . . (Ականջն ի վար կը խօսի) :

ՈՒԿԼԻՒԱՆ. — Այո՛ :

ԱՆՆԱ. — (Խօսք ուղղելով Մալեցին եւ նաժիւհին) Դուք գացէք և ներս մի՛ գաք մինչև որ ձեզ չկանչենք :

(Դուռն կ'ելլեն իշխանուհի Մալեցն եւ նաժիւհը) :

Տ Ե Ս Ի Լ Հ Ի Ն Գ Ե Բ Ո Ր Դ

ԴՂԵԱԿԻՆ ՄԷԿ ՆՐԲԱՆՑՔԸ

(Ներս կը մտնէ իշխանուհի Մալեցն . կ'երթայ նոսրանցիկն ծայրը գտնուող դուռ մը զարնելու) :

ԱՆՆԱ. — (Ներսէն) Ո՞վ է ան :

ՄԱԼԷՆ.— Ես եմ, Տիկի՜ն :

ԱՆՆԱ.— Դուք ո՞վ էք :

ՄԱԼԷՆ.— Իշխանուհի Մա... նորեկ նաժիշտը :

ԱՆՆԱ.— (Դուռը կես բանալով) Ի՞նչ ընելու եկար այս-տեղ :

ՄԱԼԷՆ.— Ես կուգամ...

ԱՆՆԱ.— Ներս մի՛ մոներ, ի՞նչ կայ :

ՄԱԼԷՆ.— Իշխան Եալմարի կողմէն կուգամ...

ԱՆՆԱ.— Այո՛, այո՛ : Ուկիխա՞նը, կուգայ, կուգայ, վայրկեան մը. ժամը տակաւին ութը չկայ.— մեզ առանձին ձգէ :

ՄԱԼԷՆ.— Սպայ մը ինչ ըսաւ թէ բացակայ էր ան :

ԱՆՆԱ.— Ո՞վ է բացակայ :

ՄԱԼԷՆ.— Իշխան Եալմարը :

ԱՆՆԱ.— Իշխան Եալմարը բացակայ է :

ՄԱԼԷՆ.— Ան դուրս ելած է գղեակէն...

ԱՆՆԱ.— Ո՞ւր գացած է :

ՌԻԿԼԻԱՆ.— (Ներսէն) Ի՞նչ եղեր է :

ԱՆՆԱ.— Իշխանը դուրս ելած է գղեակէն...

ՌԻԿԼԻԱՆ.— (Դրան կես բացուածքէն) Ի՞նչ բան...

ԱՆՆԱ.— Իշխանը դուրս ելած է գղեակէն :

ՄԱԼԷՆ.— Այո՛ :

ՌԻԿԼԻԱՆ.— Կարելի՛ բան չէ :

ԱՆՆԱ.— Ո՞ւր գացած է :

ՄԱԼԷՆ.— Չեմ գիտեր : Եարձեմ թէ անտառին կողմը գացած է, և պատուիրած է որ իմաց տան ձեզ թէ ժամադ-րութեան պիտի չկրնայ գալ :

ԱՆՆԱ.— Ո՞վ ըսաւ ասիկա քեզի :

ՄԱԼԷՆ.— Սպայ մը :

ԱՆՆԱ.— Ո՞ր սպան :

ՄԱԼԷՆ.— Անունը չեմ գիտեր :

ԱՆՆԱ.— Ո՞ւր է այդ սպան :

ՄԱԼԷՆ.— Մեկնեցաւ իշխանին հետ :

ԱՆՆԱ.— Ինչո՞ւ համար ինք ա՛նձամբ չեկաւ :

ՄԱԼԷՆ.— Ըսի որ դուք առանձինն ըլլալ կ'ուզէիք:

ԱՆՆԱ.— Ո՞ր յանձնարարեց քեզ այդպէս ըսելու: Ի՞նչ բան պատահեցաւ արդեօք: Հեռացի՛ր: (Դուռը կը զոցուի. Մալէն դուրս կ'ելի:)

ՏԵՍԻՆ ԳԵՅԵՐՈՐԴ

ՅԱՆԿԱՊԱՏԻՆ ՄԷՋ ՊԱՐՏԷՋ ՄԸ

ԵԱԼՄԱՐ.— Ինծի ըսաւ որ սպասեմ շատրուանին մօտ: Վերջապէս այս գիշեր զինք տեսնել կ'ուզեմ: Ի՞նչ կ'ուզեմ իմանալ թէ գիշերուան մութը պիտի կրնա՞յ զայն ցոլացնել, թէ որտի՛ն խորը քիչ մը լուսթիւն պիտի ունենա՞յ ան: Այնան այս անտառը երբեք այս գիշերուընէ աւելի տարօրինակ և մալթ չեմ տեսած: Ի՞նչպիսի լոյսով զիրար պիտի տեսնենք: Չեմ կրնար նոյնիսկ ձեռքերս որոշել:

Բայց ի՞նչ են ըսող շուրջիս այս նշոյլները: Պարտէզին բոլոր բուերը հոս եկած են ուրեմն: — Հեռացէ՛ք, հեռացէ՛ք դէպի գերեզման, մեռելներուն մօտ. (անոնց բար կը նետէ) հարսանիքի երեկոյի՞ մը հրաւիրուած էք արդեօք: — Այժմ ահա դիմաթաղի մը ձեռքերը՝ իմիններս: Ա՛հ, ալ յաճախ չեմ գար հոս: — Բայց ուշադրութիւն — կուգայ ան... Հո՞վն է արդեօք: Ո՛հ, ինչպէս տերեւները շուրջս կը թափին: Հոն ծառ մը կայ որ իր տերեւներէն բոլորովին կը մերկանայ: Լուսնին վրայէն ամպերը ի՞նչպէս կը սահին: Ահաւասիկ լալկան - ուռիներու տերեւները կը թափին ձեռքերուս վրայ: Անտառը այս գիշերուընէ աւելի տարօրինակ չեմ տեսած ընաւ: — Այս գիշերուընէ աւելի նշաններ ոչ մէկ ատեն տեսած ունիմ: — Բայց ան հոն է, ահաւասիկ:

(Նետ կը մտնէ իշխանուհի Մալէնը:)

ՄԱԼԷՆ.— Ո՛ւր էք, Տէ՛ր իմ:

ԵԱԼՄԱՐ.— Հոս եմ:

ՄԱԼԷՆ.— Ո՛ւր սակայն: — Չեմ տեսներ ձեզ:

ԵԱԼՄԱՐ.— Հոս, շատրուանին մօտ: Ձուրին պայծա-

առթեան մէջ պիտի կրնանք դիտար տեսնել: Տարօրինակ է հոս այս գիշեր:

ՄԱԼԷՆ.— Այո՛, կը վախնամ ես, ա՛հ, գտայ ձեզ վերջապէս . . .

ԵԱԼՄԱՐ.— Ի՞նչու համար կը դողդողաք:

ՄԱԼԷՆ.— Ձեմ դողդողար:

ԵԱԼՄԱՐ.— Ձեզ չեմ տեսներ: — Հո՛ս եկէք, աւելի պայծառ է այստեղ. և գլուխնիդ քիչ մը երկինք դարձուցէք: Դուք եւս անսովոր բան մը ունիք այս գիշեր. . . Կարծես աչքերս և սիրտս բացուած են այս գիշեր. . . — Կը խորհիմ թէ իրապէս գեղեցիկ էք դուք, ա՛հ, անսովորօրէն գեղեցիկ, Ուկրիա՛ն: Ինձի կը թուի թէ ցարդ չէի դիտած ձեզ: Ձեր շուրջը բա՛ն մը կայ այս իրիկուն. . . Երթա՛նք ուրիշ տեղ. լոյսին մէջ: Եկէ՛ք. . .

ՄԱԼԷՆ.— Ո՛չ տակաւին:

ԵԱԼՄԱՐ.— Ուկրիա՛ն, Ուկրիա՛ն:

(Կը համբուրէ զայն. նոյն պահուն շատուանին ջուրը կը տարծի հովեց. կը հակի եւ կ'իյնայ անոնց վրայ:)

ՄԱԼԷՆ.— Կը վախնամ ես:

ԵԱԼՄԱՐ.— Երթա՛նք աւելի հեռուն. . .

ՄԱԼԷՆ.— Մէկը կու լայ այստեղ. . .

ԵԱԼՄԱՐ.— Ձէ՛ք լսեր, հովն է:

ՄԱԼԷՆ.— Բայց ի՞նչ են ծառերուն վրայ բոլոր այս աչքերը:

ԵԱԼՄԱՐ.— Ո՞ւր են: Ո՛հ, բուերն են. եկան նորէն: Հիմա կը ցրուեմ զանոնք: (Բար կը նետէ անոնց) Հեռացէ՛ք, հեռացէ՛ք:

ՄԱԼԷՆ.— Ահա հատ մը որ չուղէր հեռանալ:

ԵԱԼՄԱՐ.— Ո՞ւր է:

ՄԱԼԷՆ.— Լալկան ուռիին վրայ:

ԵԱԼՄԱՐ.— Կորսուէ՛:

(Բար կը նետէ անոր)

ՄԱԼԷՆ.— Բարբ ինձի նետեցիք :

ԵԱՂՄԱՐ.— Ո՛ր, խեղճ Ուկրիանս :

ՄԱԼԷՆ.— Կը վախնամ ես :

ԵԱՂՄԱՐ.— Կը վախնամք, երբ դեռ իմ քովս էք :

ՄԱԼԷՆ.— Բոցեր կան հոն, ծառերուն մէջտեղը :

ԵԱՂՄԱՐ.— Բան մը չէ՞, փայլատակումներ են անոնք :

Խիստ տաք ըրաւ օդը այսօր :

ՄԱԼԷՆ.— Կը վախնամ, Ո՛վ է որ դետինը մեր շուրջը կը շարժէ :

ԵԱՂՄԱՐ.— Բան չկայ, խուրդ մըն է, խեղճ փոքրիկ խուրդ մը որ կ'աշխատի :

ՄԱԼԷՆ.— Կը վախնամ...

ԵԱՂՄԱՐ.— Բայց պարտէզին մէջն ենք մենք...

ՄԱԼԷՆ.— Պատեր կան պարտէզին շուրջը :

ԵԱՂՄԱՐ.— Անտարակոյս, պատեր և փոսեր կան պարտէզին շուրջը :

ՄԱԼԷՆ.— Եւ ոչ ոք չի՞ կրնար ներս մտնել :

ԵԱՂՄԱՐ.— Ո՛չ: Սակայն և այնպէս շատ մը անձանցով բաներ կան որ կրնան ներս մտնել :

(Լռութիւն մը)

ՄԱԼԷՆ.— Տրտմում եմ ես :

ԵԱՂՄԱՐ.— Տրտմում էք, Բայց ի՞նչ բանի մասին կը մտածէք :

ՄԱԼԷՆ.— Կը մտածեմ Մալէն իշխանուհիին մասին...

ԵԱՂՄԱՐ.— Ի՞նչ ըսիք :

ՄԱԼԷՆ.— Կը մտածեմ Մալէն իշխանուհիին մասին :

ԵԱՂՄԱՐ.— Դուք կը ճանչնամք զայն :

ՄԱԼԷՆ.— Ես Մալէն իշխանուհին եմ :

ԵԱՂՄԱՐ.— Ի՞նչ ըսիք :

ՄԱԼԷՆ.— Ես Մալէն իշխանուհին եմ :

ԵԱՂՄԱՐ.— Ուկրիանը չէ՞ք դուք :

ՄԱԼԷՆ.— Մալէն իշխանուհին եմ ես :

ԵԱԼՄԱՐ.— Մալէն իշխանուհին էք դուք: Բայց ան
մեռած է...:

ՄԱԼԷՆ.— Մալէն իշխանուհին եմ ես:

(Նոյն պահուն լուսինը կ'անցնի ծառերու արանքէն եւ
կը լուսաւորէ Մալէն իշխանուհին:)

ԵԱԼՄԱՐ.— Ահ, Մալէն:— Բայց ուրկէ՞ կու գաք: Եւ
ինչպէս հասաք մինչեւ այստեղ. ինչպէ՞ս հասաք...:

ՄԱԼԷՆ.— Ձե՛մ գիտեր:

ԵԱԼՄԱՐ.— Ատտուած իմ, Ատտուած իմ: Ուրկէ ա-
զատեցայ այսօր: Եւ ո՞ր տապանաքարը վերցուցիք այս երե-
կոյ: Ատտուած իմ, ո՞ր շիրմէն դուրս ելայ այս գիշեր
ես, Մալէն, Մալէն, ինչ պիտի ընենք: Ինչ այնպէս կը թուի
թէ՝ ամբողջ սրտով արքայութեան մէջն եմ...:

ՄԱԼԷՆ.— Ահ, ե՛ս ալ...:

(Նոյն պահուն ջրցայտը արտինակ կերպով կը հեծկըլ-
այ եւ կը լուսնայ:)

ԵՐԿՈՒԹԸ ՄԻԱՄԻՆ.— Ահ:

ԵԱԼՄԱՐ.— Մի՛ լաք. մի՛ վախնաք: Ջրցայտքն է որ
կը հեծկրայ...:

ՄԱԼԷՆ.— Ի՞նչ պատահեցաւ այստեղ: Ի՞նչ պիտի ըլ-
լայ: Երթալ կ'ուզեմ, երթալ կ'ուզեմ...:

ԵԱԼՄԱՐ.— Մի՛ լաք:

ՄԱԼԷՆ.— Երթալ կ'ուզեմ...:

ԵԱԼՄԱՐ.— Լսեց ալ. ուրիշ տեղ երթանք:

(Դուրս կ'ելլեն)

ՎԱՐԱԳՈՅՐ

Գ. ԱՐԱՐՈՒԱԾ

ՏԵՍԻՆԱՌԱՋԻՆ

ԴՂԵԱԿԻՆ ՄԷԿ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆԸ

(Կը տեսնուի բազաւորք. ներս կը մտնի իշխան Նալմար):

ԵԱԼՄԱՐ.— Հայր իմ:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Նալմար:

ԵԱԼՄԱՐ.— Ձեզի խօսելիք ունիմ, հայր իմ:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Ի՞նչ բանի մասին կ'ուզես խօսիլ ինծի հետ:

ԵԱԼՄԱՐ.— Հիւանդ էք, հայր իմ:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Այո՛, հիւանդ եմ, և տե՛ս, ինչպէ՛ս կը ծերանամ. գրեթէ բոլոր մազերս թափեցան. տե՛ս, ինչպէ՛ս կը դողդողան ձեռքերս և կարծես դժոխքին ամբողջ հուրը դանկիս մէջն է:

ԵԱԼՄԱՐ.— Հայր, խեղճ հայր, պէտք էր ձեզ հեռացնել. թերեւս այլուր երթալ... Ձեմ գիտեր, վերջապէս...

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Ձե՛մ կրնար հեռանալ:— Բայց դուն հոս ինչո՞ւ եկար: Ես մէկը կ'սպասեմ:

ԵԱԼՄԱՐ.— Ձեզի հետ խօսելիք ունիմ:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Ի՞նչ բանի մասին:

ԵԱԼՄԱՐ.— Իշխանուհի Մալէնի մասին:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Ի՞նչ բանի մասին, ըսիր: Ո՛հ, գրեթէ չեմ լսեր:

ԵԱԼՄԱՐ.— Իշխանուհի Մալէնի մասին, իշխանուհին եկած է, հայր իմ:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Մալէն իշխանուհին եկած է:

ԵԱԼՄԱՐ.— Այո՛:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Բայց ան մեռած է:

ԵԱԼՄԱՐ.— Ան եկած է, հայր:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ .— Բայց ես զայն մեռած տեսայ :

ԵԱԼՄԱՐ .— Ան եկած է :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ .— Ո՞ւր կը գտնուի :

ԵԱԼՄԱՐ .— Այստեղ :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ .— Այս տեղ՝ զգեակի՞ն մէջ :

ԵԱԼՄԱՐ .— Այո՛ :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ .— Յոյց տուր զայն ինծի, կ'ուզեմ տեսնել զինք :

ԵԱԼՄԱՐ .— Ո՛չ տակաւին, հա՛յր : Այլեւս չեմ կրնար ամուսնանալ Ուկրիանին հետ :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ .— Այլեւս չե՞ս կրնար ամուսնանալ Ուկրիանին հետ :

ԵԱԼՄԱՐ .— Ես միմիայն իշխանուհի Մալէնը սիրած եմ :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ .— Անկարելի է, Եալմար, անկարելի՛ է .— Բայց շուտով պէտք է մեկնի ան... :

ԵԱԼՄԱՐ .— Ո՞վ :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ .— Աննա Թագուհին :

ԵԱԼՄԱՐ .— Այդ մասին կամաց կամաց իր միտքը պէտք է պատրաստել :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ .— Ե՛ս, ասոր պատրաստե՛լ : Լսէ ... Կարծեմ սանդուղներէն վեր կը բարձրանայ ան, Եալմար, սպասէ... :

(Դուրս կ'ելլէ :)

ԵԱԼՄԱՐ .— Հա՛յր, ին՝ զճ հայր : Այդ կինը պիտի մեռցընէ զայն, ամիսը չվերջացած :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ .— Մալէնի հոս գտնուելուն մասին առայժմ ոչինչ չխօսիս :

(Դուրս կ'ելլէ :)

ԵԱԼՄԱՐ .— Կարծեմ աղօթարանէն իր ձայնը կու գայ : Հիմա հոս կը հասնի : — Քանի մը օրէ ի վեր ստուերիս նման կը հետեւի ինծի : (Ներս կը մտնէ Աննա քաղուհին :) Բարի՛ երեկոյ, Տիկին :

ԱՆՆԱ .— Դէ, այդ Դո՛ւք էք, Եալմար : — Ձէի սպասեր :

ԵԱԼՄԱՐ .— Ձեզի խօսելիք ունէի, Տիկին :

— ԱՆՆԱ .— Բնաւ ինձ ըսելիք բան մը չէիք ունեցեր... Բայց առանձի՞նն ենք :

ԵԱԼՄԱՐ. — Այո՛, Տիկին :

ԱՆՆԱ. — Է՛հ, ուրեմն հո՛ս եկէք : Նստեցէք այստեղ :

ԵԱԼՄԱՐ. — Բառ մը միայն, Տիկին : — Արդեօք լսեցի՞ք Մալէն իշխանուհիին մասին ու է է խօսք :

ԱՆՆԱ. — Մալէն իշխանուհիին մասին :

ԵԱԼՄԱՐ. — Այո՛, Տիկին :

ԱՆՆԱ. — Այո՛, Եալմար, — բայց ան մեռած է :

ԵԱԼՄԱՐ. — Կ'ըսեն թէ տակաւին ողջ է ան :

ԱՆՆԱ. — Բայց նոյն ինքը՝ թագաւորը սպաննեց զայն :

ԵԱԼՄԱՐ. — Կ'ըսեն թէ տակաւին կ'ապրի ան :

ԱՆՆԱ. — Այ ինչ կ'ուզէ ուրեմն :

ԵԱԼՄԱՐ. — Դուք թերեւս զայն շուտով տեսնէք :

ԱՆՆԱ. — Հանդերձեալ աշխարհին մէջ :

ԵԱԼՄԱՐ. — Ահ... .

(Դուրս կ'ելլէ :)

ԱՆՆԱ. — Ո՛ւր կ'երթաք, Իշխան, բայց ինչո՞ւ կը փախիք, ինչո՞ւ կը փախիք :

(Դուրս կ'ելլէ)

ՏԵՍԻՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՀԱՆԴԻՍԱՍՐԱՀ ՍԸ ԴՂԵԱԿԻՆ ՄԷՋ

(Կը տեսնուին քաղաւորը, Աննա քաղուհին, Եալմարը, Ուկկիանը, Անգոսը, շաղիք կիներ, իշխաններ եւայլն: — Նուագ. կը պարեն :)

ԱՆՆԱ. — Հո՛ս եկէք, Իշխան, այս դիշեր այլափոխուած կը թուիք Դուք ինձ :

ԵԱԼՄԱՐ. — Խօսեցեալս մօտս չէ՞ :

ԱՆՆԱ. — Ձեզցէք ձեռքս պահ մը ձեր սրտին վրայ դրնեմ : Ո՛հ, ան արդէն կը թեւարախէ ու կարծես կ'ուզէ սաւառնիլ չես դիտեր զէպի որ երկինքները :

ԵԱԼՄԱՐ. — Ձեր ձեռքն է որ կը խափանէ անոր թր-
տի՞քը, Տիկին :

ԱՆՆԱ.— Չեմ հասկնար... չեմ հասկնար: Յետոյ կը բացատրէք ինծի ատիկա: (Փագաւորին դառնալով.) Դուք տըխուր էք, Տէ՛ր արքայ, ի՞նչ բանի մասին կը մտածէք:

ԹԱԳԱՆՈՐԸ.— Ե՛ս: Ո՛ր, ո՛չ: Ես տխուր չեմ, բայց տուկաւ կը ծերանամ:

ԱՆՆԱ.— Տեսնե՛նք, տեսնե՛նք, հանդէսի իրիկուն մը մի՛ բռնէք այդ բանը: Հիացէ՛ք մանաւանդ ձեր զաւկին վրայ. օ՛ հիանալի չէ՞ ան իր մանիշակագոյն ու մետաքսեայ սեբանկոնակով. և աղջկանս համար գեղեցիկ ամուսին մը ընտրեցի ըսելու իրաւունքը չունի՞մ ես:

ԵԱԼԻՄԱՐ.— Տիկի՛ն, կ'երթամ Անդոսը զտնելու: Ան քիչ մը ջուր պիտի սրսկէ կրակին վրայ, մինչ զուք իւղ կը թափէք հոն:

ԱՆՆԱ.— Բայց ընդարմացած մի՛ վերադառնաք մեր մօտ իր իմաստուն խօսքերուն ամողջ հեղեղովը...

ԵԱԼԻՄԱՐ.— Անոնք արեղակին տակ պիտի թափին...

ԱՆԳՈՍ.— Եալմա՛ր, Եալմա՛ր:

ԵԱԼԻՄԱՐ.— Գիտեմ ըսելիքդ.— բայց հարցը քու կարծածիդ վրայ չէ:

ԱՆԳՈՍ.— Ձեզ ընաւ չեմ հասկնար.—բայց ի՞նչ պատահեցաւ երէկ զիշեր ձեզի:

ԵԱԼԻՄԱՐ.— Երէկ զիշե՞ք.— Ո՛հ, տարօրինակ բաներ: Բայց այդ մասին կը նախընտրեմ չխօսիլ առ այժմ: Գիշեր մը ցանկապատի անտառը՝ շատրուանին մօտը գացէ՛ք, և պիտի նշմարէք որ որոշեալ բօպէներուն միայն, երբ կը դիտէք, իրերը ինչպէ՛ս իմաստուն փոքրիկ տղայոց նման հանդարտ կը կենան, առանց տարօրինակ և անհեթեթ երեւնալու, բայց անգամ մը որ թիկունքնիդ կը դարձնէք՝ անոնք կ'սկսին ծամածռութիւններ ընել և խաղեր խաղալ ձեր գլխուն:

ԱՆԳՈՍ.— Չեմ հասկնար, ինչ ըսել կ'ուզէք:

ԵԱԼԻՄԱՐ.— Նոյնպէս և ես. բայց ես կը նախընտրեմ մարդոց մէջ ըլլալ, եթէ երբեք անոնք ինծի թշնամի ալ ըլլային:

ԱՆԳՈՍ.— Ի՞նչ բան:

ԵԱԼՄԱՐ.— Մի՛ հեռանաք :

ԱՆԳՈՍ.— Ինչո՞ւ համար :

ԵԱԼՄԱՐ.— Տակաւին չեմ գիտեր :

ԱՆՆԱ.— Դեռ չաւարտեցի՞ք , Իշխան , այսպէս առանձին չեն ձեր իր խօսեցեալը :

ԵԱԼՄԱՐ.— Կը վազեմ , Տիկին :

ԵԱԼՄԱՐ.— (Ուկլիսանին դառնալով) Անգոսը տարօրինակ պատմութիւն մը կը պատմէր ինծի , Ուկլիսան :

ՌԻԿԼԻԱՆ.— Իրա՞ւ :

ԵԱԼՄԱՐ.— Այո՛ :— Դեռատի աղջկան մը մասին էր , խեղճ փոքրիկ աղջկան մը , որ իր ունեցած ամբողջ հարըստութիւնը կորսնցուցած է...

ՌԻԿԼԻԱՆ.— Ա՛հ :

ԵԱԼՄԱՐ.— Եւ ան կ'ուզէ ամուսնանալ , հակառակ այս քոլորին , իր ռիքած երիտասարդին հետ : Զայն ամէն գիշեր կ'սպասէ պարտէզին մէջ , լուսնկայ գիշերով կը հետեւի անոր , և երիտասարդը վայրկեան մը իսկ հանգիստ չունի :

ՌԻԿԼԻԱՆ.— Ի՞նչ պիտի ընէ , ուրեմն :

ԵԱԼՄԱՐ.— Զի գիտեր : Ըսի իրեն որ վերցնել տայ չարժական կամուրջը , և իւրաքանչիւր դրան առջեւը սպառազինուած ձիաւոր մը կանգնեցնէ որպէս զի ան չկարենայ ներս մտնել : Բայց ան չուզեր :

ՌԻԿԼԻԱՆ.— Ինչո՞ւ համար :

ԵԱԼՄԱՐ.— Չեմ գիտեր :— Ո՛հ , սիրելի՛ Ուկլիսան :

ԱՆԳՈՍ.— (Յայմարին) Չէ՞ք դողդողար ամուսնութեան սառոյցէ անձաւներէն ներս մտած ատեններդ :

ԵԱԼՄԱՐ.— Մենք զանոնք հրակէզ անձաւներու պիտի վերածենք :

ԹԱԳԱԻՈՐԸ.— (Շաւս բարձր ձայնով) Հոս պարողներ չեմ տեսներ բնաւ :

ԱՆՆԱ.— Բայց , Տէ՛ր , հազիւ երեք քայլ հեռու էք պարողներէն :

ԹԱԳԱԻՈՐԸ.— Կը կարծէի շատ հեռուն եղած ըլլալ :

ԱՆԳՈՍ.— (Յայմարին) Նշմարա՞ծ էք թէ ինչքան դալկացած և յագնած երեւոյթ մը ունի ձեր հայրը մի քանի օրէի վեր :

ԵԱԼՄԱՐ.— Այո՛, այո՛...

ԱՆԴՈՍ.— Զարմանալի կերպով կը ծերանայ ան :

ԹԱԴԱԻՈՐԸ.— (Շատ բարձր ձայնով) Կարծեմ մահը
կ'սկսի դրանս մօտենալ : (Ամենքն ալ կը ցնցուին.— Լուս-
քիւն.— Նուազը մեկէն կը դադրի եւ կը լսուի դրան մը
բաղխումը :)

ԱՆՆԱ.— Փոքրիկ դուռը կը զարնուի :

ԵԱԼՄԱՐ.— Մտէ՛ք :

(Դուռը կը բացուի եւ կը նշմարուի անոր կես-բաց-
ուածքէն՝ Մալէնը խօսեցեալի սպիտակ զգեսներով :)

ԱՆՆԱ.— Ո՞վ է ներս մտնողը :

ԵԱԼՄԱՐ.— Իշխանուհի Մալէնը :

ԱՆՆԱ.— Ո՞վ :

ԵԱԼՄԱՐ.— Իշխանուհի Մալէնը :

ԹԱԴԱԻՈՐԸ.— Դոցեցէ՛ք դուռները :

ԲՈՂՈՐԸ ՄԷԿ.— Դոցեցէ՛ք դուռները :

ԵԱԼՄԱՐ.— Ինչո՞ւ համար կը դոցէք դուռները : (Թա-
գաւորը գետին կ'իյնայ :)

ԱՆԴՈՍ.— Օգնութիւն արքան նուաղեցաւ :

ԵԱԼՄԱՐ.— Հա՛յր իմ :— Օգնեցէ՛ք ինծի :

ԻՇԽԱՆ ՄԸ.— Բացէ՛ք պատուհանները :

ԱՆԴՈՍ.— Հեռացէ՛ք, հեռացէ՛ք :

ԵԱԼՄԱՐ.— Բժի՛շկ մը կանչեցէք : Անկողին տանինք
դայն : Օգնեցէ՛ք ինծի :

ԱՆԴՈՍ.— Դղեակին վրայ անսովոր մօրիկ մը կը շղ-
թայազերծուի :

(Ամենքն ալ դուրս կ'ելլեն)

Տ Ե Ս Ի Լ Ե Ր Բ Ո Ր Դ

Դ Ղ Ե Լ Կ Ի Ն Ա Ռ Զ Ե Ի Ը

(Ներս կը մտնեն քաղաւորը եւ Աննա քաղուհին :)

ԹԱԴԱԻՈՐԸ.— Բայց թերեւս կարելի է հեռացնել փոք-
րիկը :

ԱՆՆԱ.— Եւ հետեւեալ օրը տեսնե՞լ զայն նորէն : Կամ
թէ պէտք է ծով թշուառութիւններ սպասել : պէ՞տք է որ
եւալմարը միանայ անոր : պէ՞տք է վերջապէս...

ԹԱԳԱՒԱՐԸ.— Տէ՛ր Աստուած, ինչ կ'ուզէք որ ընեմ,
աւրեմն :

ԱՆՆԱ.— Ըրէք ինչ որ կը կամենաք. ձեզ կը մնայ ընտ-
րութիւն մը ընել այդ աղջկան և իմ միջև :

ԹԱԳԱՒԱՐԸ.— Չես գիտեր թէ ի՞նչ կը խորհի ան...

ԱՆՆԱ.— Գիտեմ որ ան չի սիրեր Մալէնը : Նոյն իսկ քիչ
տաց թէ մեռած է ան : Երբեւիցէ նշմարեցի՞ք սակայն իր այ-
տերուն վրայ արտասուքի կաթիլներու թափիլը :

ԹԱԳԱՒԱՐԸ.— Ո՛հ, անոնք միշտ այտերուն վրայ չեն
թափիր...

ԱՆՆԱ.— Ուղիւի քաղուկներուն մէջ պիտի չնետ-
ուէր ան :

ԹԱԳԱՒԱՐԸ.— Սպասեցէք մի քանի օր ալ :— Անոր հա-
մար պիտի հիւծի ան :

ԱՆՆԱ.— Կ'սպասենք :— Պիտի չտեսնուի ան :

ԹԱԳԱՒԱՐԸ.— Ուրիշ զուակ չունիմ ես...

ԱՆՆԱ.— Բայց ճիշտ այդ պատճառով պէտք է երջան-
կացնէք զայն :— Ուշադրութիւն, ան կու գայ իր դալկա-
հար Մալէնին հետ, զոր պարտաւորաց ճաշիճներուն բոլորտիքը :
Երեկոյեան օդը արդէն զայն չորս շաբաթներէ ի վեր խեղ-
դամա՛հ եղող մէկէ մը աւելի կանաչ դարձուցեր է : (Նետ
կը մտնեն իշխան եւլմար եւ Մալէն) : Բարի՛ երեկոյ, Եալ-
մար, բարի՛ երեկոյ, Մալէն. լա՛ւ էր ձեր պտոյտը :

ԵԱԼՄԱՐ.— Այո՛, Տիկին :

ԱՆՆԱ.— Լաւագոյն է սակայն դուրս չելլել գիշերները :
Պէտք է որ Մալէնը աւելի խոհեմ ըլլայ : Ան արդէն քիչ մը
տեղունած կը թուի ինձ : Ճաշիճներու օդը խիստ վտան-
գաւոր է :

ՄԱԼԷՆ.— Ըսին ինձի ատիկա, Տիկին :

ԱՆՆԱ.— Ո՛հ, իսկական թոյն :

ԵԱԼՄԱՐ.— Ամբողջ օրը դուրս չէինք ելած. լուսըն-
կան մեզ հմայեց : Եւ մենք դացինք քրանցքին երկայնքն ի
վար գտնուող հողմաղացները գիտելու :

ԱՆՆԱ.— Սկիզբները պէտք է զգոյշ բլլալ, ես ինքս
ալ հիւանդացայ :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Հոս եկողները ամէնքն ալ կը հիւան-
դանան :

ԵԱԼՄԱՐ.— Գիւղին մէջ հիւանդներ շատ կան :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Եւ շատ մեռելներ՝ գերեզմանատունը :

ԱՆՆԱ.— Ո՛ր, մի՛ վախօցնէք տղան : (Ներս կը մտնէ խեցողը) :

ԵԱԼՄԱՐ.— Մալէն, խենդը :

ՄԱԼԷՆ.— Ահ :

ԱՆՆԱ.— Նո՞ր կը տեսնէք զայն, Մալէն : Մի՛ վախնաք,
ան վնաս չի հասցներ : Ամէն գիշեր այսպէս կը թափառի :

ԵԱԼՄԱՐ.— Ամէն գիշեր կ'երթայ փոսեր պեղելու մըր-
դաստաններու մէջ :

ՄԱԼԷՆ.— Ինչո՞ւ համար :

ԵԱԼՄԱՐ.— Յայտնի չէ :

ՄԱԼԷՆ.— Մատուլը ինծի՞ է որ ցոյց կու տայ :

ԵԱԼՄԱՐ.— Այո՛, բայց ուշադրութիւն մի ընծայեր :

ՄԱԼԷՆ.— Իր խաչակնքէ երեսը :

ԽԵՆԴԸ.— Ո՛հ, ո՛հ, ո՛հ :

ՄԱԼԷՆ.— Կը վախնամ :

ԵԱԼՄԱՐ.— Զարհուրած դէմք մը ունի :

ԽԵՆԴԸ.— Ո՛հ, ո՛հ, ո՛հ :

ԵԱԼՄԱՐ.— Կը հեռանայ : (Խեցողը դուրս կ'ելլէ) :

ԱՆՆԱ.— Հարսանիքը ե՞րբ է՝ Մալէն :

ԵԱԼՄԱՐ.— Ամիսը չվերջացած, եթէ երբեք յօժարի
հայրս :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Այո՛, այո՛...

ԱՆՆԱ.— Գիտէ՞ք որ ես և Ուկլիանը մինչև ձեր հարսա-
նիքին օրը հոս կը մնաք : Ո՛հ, խեղճ Ուկլիանը : Եալմար,
Եալմար, այսպէս, զայն երեսի վրայ ձգեցիք :

ԵԱԼՄԱՐ.— Տիկի՞ն...

ԱՆՆԱ.— Ոհ, մի՛ խղճահարիք, հարկ է ձեզ ըսեմ՝ այս
օր վերջապէս, թէ ան իր սրտին ձայնէն աւելի իր հօրն էր
որ կը հնազանդէր, կը սիրէր ձեզ, բայց ինչ կ'ուզէք : Ան
մեծցաւ և իր ամբողջ մանկութիւնը անցուց իր զարմիկին

իշխան Օրսիկի հետ : Բան մը որ չմոռցուի՞ր անշուշտ և որմէ հեռանալուն իր մանկունակ սրտին բոլոր արցունքները թափեց : Ես զայն քաշելով պարտաւորուեցայ բերել մինչև այստեղ :

ՄԱԼԷՆ.— Սև բան մը կը մօտենայ :

ԹԱԴԱՅՈՐԸ.— Ի՞նչ բանի մասին կը խօսիք :

ԵԱԼՄԱՐ.— Ի՞նչ ըսիք :

ՄԱԼԷՆ.— Սև բան մը կը մօտենայ :

ԵԱԼՄԱՐ.— Ո՛ւր է նայինք :

ՄԱԼԷՆ.— Վարը , գերեզմանին կողմը՝ մառախուղին մէջ :

ԵԱԼՄԱՐ.— Ո՞, եօթը պէկէնուհիներն են :

ՄԱԼԷՆ.— Եօթը պէկէնուհիները . . :

ԱՆՆԱ.— Այո՛, ձեր հարսանեաց համար մանկու կու գան անոնք : (Ներս կը մտնեն Դայեակը եւ եօթը պէկէնուհիները :)

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Բարի՛ երեկոյ , բարի՛ երեկոյ , Մալէն :

ԵՕԹԸ ՊԷԿԷՆՈՒՀԻՆԵՐԸ.— Բարի՛ երեկոյ ձեզ :

ԱՄԷՆՔԸ ՄԻԱՍԻՆ.— Բարի՛ երեկոյ , քոյրեր :

ՄԱԼԷՆ.— Ո՛, ան ի՞նչ է կը բերէ :

ԵԱԼՄԱՐ.— Ո՛ր :

ՄԱԼԷՆ.— Երրորդը .— տարեցը :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Կտաւ՝ ձեզի համար , Մալէն . . . (Դուրս կ'ելլեն եօթը պէկէնուհիները : Զանգակ մը կը զարնուի :)

ԵԱԼՄԱՐ.— Իրիկուան ժամերգութեան զանգակն է կը հնչէ , եկո՛ւր , Մալէն :

ՄԱԼԷՆ.— Կը մտիմ ես :

ԵԱԼՄԱՐ.— Գունատած ես , տուն վերադառնանք :

ՄԱԼԷՆ.— Ո՛հ , ո՛րքան ազոաւներ կան մեր շուրջը :
(Կռիւնցներ)

ԵԱԼՄԱՐ.— Եկո՛ւր :

ՄԱԼԷՆ.— Ի՞նչ են ճահիճներու վրայի այդ բոլոր բոցերը : (Շրջմովիկ հուրեր հանիւններուն մէջ :)

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Ոգիներ են , կ'ըսեն :

ԵԱԼՄԱՐ.— Շրջմովիկ հուրեր են :— Եկո՛ւր , Մալէն :

ՄԱԼԷՆ.— Ո՛հ, մէկը շատ երկայն է և դէպի գերեզմանատուն կ'երթայ...

ԵԱԼՄԱՐ.— Եկո՛ւր, եկո՛ւր:

ԹԱԳԱԽՈՐԸ.— Ես ալ տուն կը վերադառնամ: Աննա, Դուք ալ կուգա՞ք:

ԱՆՆԱ.— Կը հետեւիմ ձեզի. (Դուրս կ'ելլեն քաղաւորը, Եալմար եւ Մալեն:) Մալէնը քիչ մը հիւանդի երեւոյթը ունի: Պէտք է խնամել զինք:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Քիչ մը դունատ է, Տիկին, բայց հիւանդ չէ: Ան ձեր կարծածէն աւելի զօրաւոր է:

ԱՆՆԱ.— Պիտի չզարմանայի երբեք, եթէ հիւանդանարան...
(Դայեակին հետ դուրս կ'ելլեն:)

ՏԵՍԻԼ ԶՈՐՐՈՐԴ

ԲԺԻՇԿԻՆ ՏԱՆԸ ՄԷՋ ՍԵՆԵԱԿ ՍԸ

(Ներս կը մտնէ Բժիշկը)

ԲԺԻՇԿԸ.— Ինձմէ թոյն ուզեց, դղեակին վրայ կախուած խորհրդաւոր դադանիք մը կայ: Եւ կարծեմ այս պատերը պիտի փլին մեր գլխուն վրայ, և վա՛յ տանը մէջդ գտնուող փոքրիկներուն: Արդէն մեր շուրջը անձանօթ չըլուկներ կը լսուին, և ինձ կը թուի թէ երկրին միւս կողմը շնացեալ այդ կնոջ մասին սկսած են քիչ մը կասկածիլ: Առայժմ, անոնք մինչև իրենց շրթունքները թշուառութեան մէջ կը թաթխուին: Երբունի եւալմար արքան ամիսը չլրացած պիտի մեռնի թագուհւոյն անկողինին մէջ... Քանի մը չարաթէ ի վեր տարօրինակ կերպով անոր մարմինը կը ճերմկի և իր մարմնին պէս հոգին ալ կ'սկսի դեղեւիլ: Պէտք չէ սակայն ես ալ գտնուիմ դալիք փոթորիկներուն մէջ. ժամանակն է հեռանալու, և ես ոչ մէկ փախազ ունիմ այդ կնոջ հետ կուրօրէն դժոխք մտնելու: Պէտք է իրեն տամ լոկ պատրանք ազդող գրեթէ անվրնաս թոյն մը, և բանամ աչքերը, գերեզման մը գո-

ցելէ առաջ : Մինչ այդ՝ մեղքը անոնց վիզը... Շիտակը՝
կործանուելու վրայ եղող բերդ մը կանգուն պահել փոր-
ձելով չեմ ուզեր ինքս մեռնիլ :

(Դուրս կ'ելլէ)

ՏԵՍԻՆ ՀԻՆԳԵՐՈՐԳ

ԴՂԵԱԿԻՆ ՄԷԿ ԱՏԵԱՆԸ

(Ներս կը մտնէ քաղաւորը)

ԹԱԳԱԽՈՐԸ.— Աստուած իմ, Աստուած իմ, պիտի ու-
զէի այլուր գտնուիլ, պիտի ուզէի մինչև ամսուն վերջը
քնանալ ու ո՛րքան երջանիկ պիտի ըլլայի մեռնելով : Այդ
կինը որսի չան մը պէս (սպանիկ) ոճիրներու մօայլ անտա-
ռը մը կը քաշկռտէ կը տանի զիս, և ահաւասիկ գեղնին
բոցերը ճամբուս վրայ : Աստուած իմ, եթէ կարենայի ետ
դառնալ : Բայց այդ հէգ փոքրիկը հեռացնելու ո՛չ մէկ հը-
նարք չկա՞յ արդեօք : Լացի, լացի այս առաւօտ, զինքը հի-
ւանդ տեսնելով : Ա՛հ, եթէ կարենար ձգել այս ժահրալից
ղղկակը... Պիտի ուզէի երթալ, փոյթ չէ ուր որ ըլլար :
Պիտի ուզէի տեսնել բերդերուն փլուզումը լիճին մէջ : Ինծի
ախպէս կը թուի թէ ամբողջ կերածս աղականուած է և եր-
կինքը թունաւոր՝ այս գիշերը :— Բայց այս թոյնը, Աստ-
ուած իմ, այս հէգ պղտիկ սպիտակ մարմնին մէջ... Ո՛հ, ո՛հ,
ո՛հ : (Ներս կը մտնէ Աճճա քաղուհին) Կու գա՛ն անոնք :

ԱՆՆԱ.— Այո՛, կու գան :

ԹԱԳԱԽՈՐԸ.— Ես կ'երթամ :

ԱՆՆԱ.— Ի՞նչ ըսիք :

ԹԱԳԱԽՈՐԸ.— Ես կը մեկնիմ, չեմ կրնար տեսնել այդ
բանը :

ԱՆՆԱ.— Ի՞նչ բան է ձեր ըրածը : Պէ՛տք է մնաք : Նըս-
տեցէք հող : Այդպէս անսովոր երևոյթ մի՛ առնէք :

ԹԱԳԱԽՈՐԸ.— Անսովոր երևոյթ մը առած եմ ես :

ԱՆՆԱ.— Այո՛, կը տեսնուի։ Աւելի զուարթ երևոյթ մը
առէ՛ք։

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Զուարթ, հա՛, հա՛, հա՛։

ԱՆՆԱ.— Օ՛հ, լուռ կեցէք, Ահաւասիկ հոն են։

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Աստուած իմ, Աստուած իմ, ինչքան
դժգոյն է ան։

(Դերս կը մտնեն իշխան եպմար, Մալէն եւ փոքրիկն Ալլան։)

ԱՆՆԱ.— Է՛հ, խօսեցէք նայինք, Մալէն, ինչպէս է
ձեր ասողջութիւնը։

ՄԱԼԷՆ.— Քիչ մը աւելի լաւ, քիչ մը աւելի լաւ։

ԱՆՆԱ.— Աւելի լաւ կ'երեւիք այսօր. նստեցէք հոս,
Մալէն. բարձեր բերել տուած եմ. այս գիշեր շատ ջինջ
է օդը։

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Երկինքը աստղեր կան։

ԱՆՆԱ.— Զեմ տեսներ ես։

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Հո՛ն, վարը, ես կը տեսնեմ։

ԱՆՆԱ.— Ո՛ր է միտքերնիդ։

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Զեմ գիտեր։

ԱՆՆԱ.— Հանգիստ էք այդպէս, Մալէն։

ՄԱԼԷՆ.— Այո՛, այո՛։

ԱՆՆԱ.— Յողնեցա՛ք։

ՄԱԼԷՆ.— Քիչ մը, Տիկին։

ԱՆՆԱ.— Զեր արմուկին տակը դնեմ այս բարձը։

ՄԱԼԷՆ.— Ո՛հ, շնորհակալ եմ, Տիկին։

ԵԱԼԻՄԱՐ.— Ո՛հ, սրբան համակերպող է ան։ Իմ խեղճ
Մալէնս։

ԱՆՆԱ.— Նայի՛նք, նայի՛նք. բան մը չէ ատիկա։ Քա-
ջութիւն. ճահիճներուն ապականուած օդն է պատճառ։ Ուկ-
լիանն ալ հիւանդ է։

ԵԱԼԻՄԱՐ.— Ուկլիանը հիւանդ է։

ԱՆՆԱ.— Մալէնին նման ան ալ հիւանդ է, սենեակէն
քնուլ զուրս չեղեր։

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Մալէնը լաւ պիտի ընէ եթէ մեկնի դռ-
նակէն։

ԱՆՆԱ.— Ի՛նչ ըսիք։

ԹԱԳԱՒԱՌՐԸ .— Կ'ըսէի որ Մաւէնը թերեւս աւելի լաւ
պիտի ընէր ուրիշ տեղ երթալով . . .

ԵԱԼՄԱՐ .— Նոյն բանը ես կ'ըսեմ :

ԱՆՆԱ .— Ո՛ւր պիտի երթար :

ԹԱԳԱՒԱՌՐԸ .— Ձե՛մ գիտեր :

ԱՆՆԱ .— Ո՛չ , ո՛չ , աւելի լաւ է որ հոս մնայ . ան
պիտի վարժուի ճահիճներու օղին : Տէ՛ր Աստուած , ես ինքս
ալ հիւանդ եմ : Ասկէ աղէկ ո՛ւր պիտի խնամեն զինք : Աւելի
լաւ չէ՞ որ հոս մնայ :

ԹԱԳԱՒԱՌՐԸ .— Ո՛հ , ո՛հ :

ԱՆՆԱ .— Ի՞նչ կայ :

ԹԱԳԱՒԱՌՐԸ .— Այո՛ , այո՛ :

ԱՆՆԱ .— Ա՛հ :— Նայինք , Ալլան , ինչո՞ւ մեզ այդպէս
կը գիտես :

ՓՈՔՐԻԿՆ ԱԼԼԱՆ .— Մա-աւէնը հի-ի-ւանդ է :

ԱՆՆԱ .— Այո՛ , քիչ մը :

ՓՈՔՐԻԿՆ ԱԼԼԱՆ .— Շատ , շատ հի-իւանդ :

ԱՆՆԱ .— Ո՛չ , ո՛չ :

ՓՈՔՐԻԿՆ ԱԼԼԱՆ .— Ալլան պիտի չխաղա՞յ ի-ինծի հետ :

ԱՆՆԱ .— Այո՛ , այո՛ , նորէն պիտի խաղայ հետդ , այն-
պէս չէ՞ Մաւէն :

ՓՈՔՐԻԿՆ ԱԼԼԱՆ .— Ո՛հ , աղօթիքը այլեւս չի բա-ա նիր :

ԱՆՆԱ .— Ի՞նչ :

ՓՈՔՐԻԿՆ ԱԼԼԱՆ .— Հո՛ն , սե աղօ-օրիքը :

ԱՆՆԱ .— Որովհետեւ աղօթեպանը քնանալու զացած է :

ՓՈՔՐԻԿՆ ԱԼԼԱՆ .— Արդեօք հի-իւանդ է ան :

ԱՆՆԱ .— Ձե՛մ գիտեր : Օ՛ն , լռէ՛ ալ և գնա՛ խաղա՛ :

ՓՈՔՐԻԿՆ ԱԼԼԱՆ .— Ինչո՞ւ համար Մա-աւէնը աչքերը
կը գոցէ :

ԱՆՆԱ .— Յոգնած է :

ՓՈՔՐԻԿՆ ԱԼԼԱՆ .— Բա-աց աչքերդ Մա-աւէն :

ԱՆՆԱ .— Օ՛ն մեզ հանգիստ թող այժմ , և գնա քիչ մը
խաղա՛ . . .

ՓՈՔՐԻԿՆ ԱԼԼԱՆ .— Բա-աց աչքերդ Մա-աւէն :

ԱՆՆԱ.— Գնա՛ խաղա, գնա՛ խաղա:—Օ՛, ձեր սեւ թա-
ւիչէ՛ վերաբերո՞ւն հագած էք, Մալէն:

ՄԱԼԷՆ.— Այո՛, Տիկին:

ԵԱԼՄԱՐ.— Քիչ մը օխուր է ասիկա:

ԱՆՆԱ.— Սքանչելի է: (Թազաւորիւ:) Յետա՛ք զայն,
Տէ՛ր:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Ե՛ս:

ԱՆՆԱ.— Այո՛, Դուք:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Ի՞նչ բան:

ԱՆՆԱ.— Ո՛ւր էք, Թաւիչէ՛ սեւ վերաբերուն մասին է
խօսքս:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Հոն կիպարիս մը կայ որ ինծի նշան կ'ընէ:

ԱՆՆԱ.— Քնացած էք: Կ'երազէ՞ք արդեօք:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Ե՛ս:

ԱՆՆԱ.— Թաւիչէ՛ սեւ վերաբերուն մասին կը խօսէի:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Ո՛, այո՛ շատ զեղեցիկ է...

ԱՆՆԱ.— Ա՛հ, ա՛հ, ան քնացած էր: — Բայց ինչպէ՞ս
էք, Մալէն:

ՄԱԼԷՆ.— Աւելի՛ լա՛ւ, աւելի՛ լաւ:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Ո՛չ, ո՛չ, սոսկալի՛ է, սոսկալի՛:

ԵԱԼՄԱՐ.— Ի՞նչ կայ, հայր:

ԱՆՆԱ.— Ի՞նչ բան սոսկալի է:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Ոչի՛նչ, ոչի՛նչ:

ԱՆՆԱ.— Բայց ուշադրութիւն ըրէք ձեր ըսածներուն:
Ամէնքը կը վախցնէք:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Ե՛ս, Ե՛ս կը վախցնեմ ամէնքը:

ԱՆՆԱ.— Բայց մի՛ կրկնէք շարունակ ինչ որ ուրիշները
կ'ըսեն: Ի՞նչ պատահեցաւ ձեզ այս գիշեր, ի՛րապէս էք:

ԵԱԼՄԱՐ.— Քունե՛րնի՞դ եկաւ, հայր իմ:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Ո՛չ, ո՛չ քուն չունիմ:

ԱՆՆԱ.— Որո՞ւն մասին կը ժողովէք:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Մալէնին:

ՄԱԼԷՆ.— Տէ՛ր:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Դեռ չհամարեցի՞ քեզ:

ՄԱԼԷՆ.— Ո՛չ, Տէ՛ր:

ԹԱԳԱՒԱՌՈՐԸ .— Կրնամ՝ այս գիշեր քեզ համբուրել :

ՄԱԼԷՆ .— Բայց անտարակոյս , Տէ՛ր իմ :

ԹԱԳԱՒԱՌՈՐԸ .— (Զայն համբուրելով) Ահ , Մալէն , Մալէն :

ՄԱԼԷՆ .— Տէ՛ր , ի՞նչ ունիք :

ԹԱԳԱՒԱՌՈՐԸ .— Մազերս կը ճերմկին , կը տեսնե՞ս :

ՄԱԼԷՆ .— Այսօր քիչ մը կը սիրէ՞ք զիս :

ԹԱԳԱՒԱՌՈՐԸ .— Ո՛հ , այո՛ , Մալէն . . . Տուր ինձ քու փոք-
քիկ ձեռքդ : Ո՛հ , ո՛հ , ո՛հ , ան դեռ տաք է , փոքրիկ
քոցի մը նման . . .

ՄԱԼԷՆ .— Ի՞նչ կայ , ի՞նչ կայ սակայն :

ԱՆՆԱ .— Օ՛ , օ՛ , Դուք զայն կը լացնէք . . .

ԹԱԳԱՒԱՌՈՐԸ .— Ահ , ես կը բազձայի մեռնի՛լ . . .

ԱՆՆԱ .— Գիշեր ատեն այդպիսի խօսքեր մի՛ ըսէք :

ԵԱԼՄԱՐ .— Երթանք , երթանք : (Նոյն պահուն swaro-
րինակ կերպով դուռը կը զարնուի :)

ԱՆՆԱ .— Դուռը կը զարնեն :

ԵԱԼՄԱՐ .— Ո՛վ է դուռը կը զարնէ այս ժամուն :

ԱՆՆԱ .— Մարդ չի պատասխաներ : (Կը զարնեն :)

ԹԱԳԱՒԱՌՈՐԸ .— Ո՛վ կրնայ ըլլալ :

ԵԱԼՄԱՐ .— Քիչ մը աւելի ուժգին զարկէք , ձեզ չեն
լսեր :

ԱՆՆԱ .— Դուռը ա՛լ չի բացուիր :

ԵԱԼՄԱՐ .— Դուռը այլևս չի բացուիր , վազը եկէք :
(Կը զարնեն :)

ԹԱԳԱՒԱՌՈՐԸ .— Ո՛հ , ո՛հ , ո՛հ :

(Կը զարնեն :)

ԱՆՆԱ .— Բայց ի՞նչով կը զարնեն :

ԵԱԼՄԱՐ .— Չեմ գիտեր :

ԱՆՆԱ .— Գացէ՛ք նայեցէք :

ԵԱԼՄԱՐ .— Երթամ նայիմ :

(Կը բանայ դուռը :)

ԱՆՆԱ .— Ո՛վ է ան :

ԵԱԼՄԱՐ .— Չեմ գիտեր : Լաւ չեմ տեսներ :

ԱՆՆԱ .— Նե՛րս մտէք :

ՄԱԼԷՆ .— Կը մսի՛մ :

ԵԱԼՄԱՐ .— Մարդ չկայ :

ԱՄԷՆՔԸ ՄԷԿ. — Մարդ չկա՞յ :

ԵԱԼՄԱՐ. — Խաւար է , մարդ չեմ տեսներ :

ԱՆՆԱ. — Հո՞նք էք ուրեմն . . .

ԵԱԼՄԱՐ. — Այո՛ , կարծեմ թէ կիպարիտին ձայնն է :

ԹԱԳԱԿՈՐԸ. — Ահ :

ԱՆՆԱ. — Էաւ սկիտի չքլլա՞ր որ տուն վերադառնայինք :

ԵԱԼՄԱՐ. — Այո՛ , այո՛ :

(Ամենքն ալ դուրս կ'եկէն :)

Վ Ա Ր Ա Գ Ո Յ Ր

Դ. ԱՐԱՐՈՒԱԾ

ՏԵՍԻՍ, ԱՌԱՋԻՆ

ՊԱՐՏԷԶԻՆ ՄԷԿ ՄԱՍԸ

(Ներս կը մտնէ իշխան Եալմար:)

ԵԱԼՄԱՐ. — Շան մը պէս կը հետեւի ինծի: Աշտարակին պատուհանն էր, տեսաւ պարտէզին կամուրջէն անցնիլ ու ահաւասիկ կու գայ ծառուղիին ծայրը. . . Հեռանամ:

(ԻՌԱՐԱ կելլէ: — Ներս կը մտնէ ԱՆՆԱ քաղուհի:)

ԱՆՆԱ. — Ինչմէ խոյս կու տայ ան, կարծեմ կասկածանքի մէջ է: Աւելի երկար սպասել չեմ ուզեր: Այս թոյնը մինչեւ վերջին դատաստան պիտի քաշկուտէ: Այլեւս որ եւ է մէկուն չեմ կրնար վստահիլ, ու կը խորհիմ թէ թագաւորը կամաց կամաց կը ցնորի: Աչքս պէտք չէ հեռացնեմ իր վերայէն: Ան Մալէնի սենեակին շուրջը կը դեղերի, և կարծեմ կ'ուզէ զայն կանխազգուշացնել: — Սենեկին բանալին վրաս է: Ամէն ինչ վերջացնելու ճիշտ ժամանակն է: — Ո՛հ, ահաւասիկ դայեակը: Շարունակ Մալէնին մօտ: Զայն այսօր հեռացնելու է ասկէ: — Բարի՛ լոյս, դայեակ:

(Ներս կը մտնէ դայեակը:)

ԴԱՅԵԱԿԻ. — Բարի՛ լոյս, Տիկին:

ԱՆՆԱ. — Օգը դեղեցիկ է, չէ՛:

ԴԱՅԵԱԿԻ. — Այո՛, Տիկին, է՛հ, քիչ մը, քիչ մը տաք եղանակին նայելով:

ԱՆՆԱ. — Եղանակին արեւոտ վերջին օրերն են, պէտք է օգտուիլ:

ԴԱՅԵԱԿԻ. — Մալէնին հիւանդանալէն ի վեր բնաւ ժամանակ չունեցայ պարտէզ իջնելու:

ԱՆՆԱ. — Ինչպէ՞ս է, լա՛ւ է այժմ:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Դուցէ՛ քիչ մը աւելի լաւ. բայց շարունակ տկար և տագուծած :

ԱՆՆԱ.— Այո առտու բժիշկը տեսայ, ամէն բանէ առաջ հանգիստի պէտք ունի, ըսաւ ինձ :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Նոյն բանը ինծի ալ ըսաւ :

ԱՆՆԱ.— Մինչեւ իսկ խորհուրդ տուաւ զայն առանձին ձգելու և միայն կանչած պարագային սենեակը մտնելու :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Այդ մասին բան մը չըսաւ ինծի :

ԱՆՆԱ.— Մուցած պիտի ըլլայ. քեզ վիշտ չպատճառելու մտաւարտութեամբ նոյն իսկ պիտի չհամարձակէր ըսել առիկա :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Սխալած է, սխալած է :

ԱՆՆԱ.— Անկասկած որ սխալած է :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Իրեն համար մի քանի ողկոյզ խաղող քաղած էի :

ԱՆՆԱ.— Հասած են արդէն անոնք :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Այո՛, այո՛, զանոնք պատին երկայքին վրայ գտայ : Մալէնը խաղող չափազանց շատ կը սիրէ :

ԱՆՆԱ.— Ո՛ր, շատ գեղեցիկ են անոնք :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Պատարագէն վերջ կը խորհէի իրեն տալ, բայց ալ ապաքինելուն պիտի սպասեմ :

ԱՆՆԱ.— Երկար սպասելու հարկ պիտի չըլլայ :

(Ձանգակի ձայն մը կը լսուի :)

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Պատարագի զանգակը կը հնչէ, կիրակի ըլլալը մոռնալու վրայ էի :

ԱՆՆԱ.— Ես ալ նմանապէս՝ երթամ...

(Դուռն կ'ելլեն :)

ՏԵՍԻՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԴՂԵԱԿԻՆ ՄԷԿ ԽՈՇԱՆՈՑԸ

(Կը նշմարուին աղախիճներ, խոհարարներ, ծառաներ եւ այլն :— Եօր պեկեկունիքները խորը՝ իրենց աղեկասները կը մանեն, կիսաձայն լաւիներէն օրհներգ մըն գելով :)

ԾԱՌԱՅ ՄԸ.— Պարտէզէն կու գամ, այսպիսի երկինք մը չեմ տեսած երբեք. լիճէն աւելի մութ է ան :

ԱՂԱԽԻՆ ՄԸ.— Ժամը վեցն է և աչքերս չեն տեսներ
արդէն: Լապտերները վառելու է:

ՈՒՐԻՇ ԱՂԱԽԻՆ ՄԸ.— Ձայն չի լսուիր:

ԵՐՐՈՐԴ ԱՂԱԽԻՆ ՄԸ.— Կը վախնամ:

ԽՈՀԱՐԱՐ ՄԸ.— Վախնալու բան չկայ:

ՏԱՐԵՑ ԱՂԱԽԻՆ ՄԸ.— Բայց դիտեցէք մէյ մը երկինքը: Եօթանասուն տարեկանէն աւելի եմ և կեանքիս մէջ
այսպիսի երկինք մը տեսած չեմ բնաւ:

ԾԱԹԱՅ ՄԸ.— Ըշմարիտ է:

ՊԷԿԷՆՈՒՀԻ ՄԸ.— Օրհնուած ջուր կը գանուի՞ հոս:

ԱՂԱԽԻՆ ՄԸ.— Այո՛, այո՛:

ՈՒՐԻՇ ՊԷԿԷՆՈՒՀԻ ՄԸ.— Ո՛ւր տեղ:

ԽՈՀԱՐԱՐ ՄԸ.— Որոտումին սպասեցէք:

(Ներս կը մտնէ աղախին մը:)

ԱՂԱԽԻՆԸ.— Թագուհին կը հարցնէ թէ փոքրիկ Ալ-
լանի ընթրիքը պատրաստ է:

ԽՈՀԱՐԱՐԸ.— Ո՛ր, ո՛չ, ժամը դեռ եօթ չկայ: Ան ժա-
մը եօթնին կ'ընթրէ:

ԱՂԱԽԻՆԸ.— Այս գիշեր աւելի կանուխ պիտի ընթրէ:

ԽՈՀԱՐԱՐԸ.— Ինչո՞ւ համար:

ԱՂԱԽԻՆԸ.— Չեմ գիտեր:

ԽՈՀԱՐԱՐԸ.— Ահաւասիկ գործ մը: Պէտք էր կանու-
խէն ինձ իմացնել...

(Ներս կը մտնէ երկրորդ աղախին մը:)

ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՂԱԽԻՆԸ.— Ո՛ւր է փոքրիկ Ալլանի ընթրիքը:

ԽՈՀԱՐԱՐԸ.— Ո՛ւր է փոքրիկ Ալլանի ընթրիքը: Բայց
երեսս խաչակնքելով չեմ կրնար ընթրիք պատրաստել:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՂԱԽԻՆԸ.— Քիչ մը արգանակ և հաւկիթ մը՝
բաւական է: Անմիջապէս յետոյ զայն անկողին պիտի տանիմ:

ԱՂԱԽԻՆ ՄԸ.— Հիւանդ է:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՂԱԽԻՆԸ.— Օ՛ր, ո՛չ, հիւանդ չէ:

ՈՒՐԻՇ ԱՂԱԽԻՆ ՄԸ.— Բայց ի՞նչ պատահեցաւ:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՂԱԽԻՆԸ.— Տեղեկութիւն չունիմ.— (Խո-
հարարին) Տիկինը չուզեր որ հաւկիթը չատ խաչի:

(Ներս կը մտնէ երրորդ աղախին մը:)

ԵՐՐՈՐԴ ԱՂԱԽԻՆԸ.— Այս երեկոյ թագուհին մի՛ սպասէք:

ԱՂԱԽԻՆՆԵՐԸ. — Ի՞նչ ըսիր :

ԵՐՐՈՐԴ ԱՂԱԽԻՆԸ. — Այս երեկոյ թագուհին մի՛ սպասէք, ա՛ն մինակը պիտի հանուի :

ԱՂԱԽԻՆՆԵՐԸ. — Օ՛հ, աւելի՛ լաւ :

ԵՐՐՈՐԴ ԱՂԱԽԻՆԸ. — Իր սենեակին բոլոր լապտերները պէտք է վառել :

ԱՂԱԽԻՆ ՄԸ. — Բոլոր լապտերները պէտք է վառել :

ԵՐՐՈՐԴ ԱՂԱԽԻՆԸ. — Այո՛ւ :

ԱՂԱԽԻՆ ՄԸ. — Պատճա՛ռ :

ԵՐՐՈՐԴ ԱՂԱԽԻՆԸ. — Ի՛նք այգակէս ըսաւ, չեմ գիտեր :

ՈՒՐԻՇ ԱՂԱԽԻՆ ՄԸ. — Բայց ի՞նչ ունի, այս գիշեր :

ԾԱՌԱՅ ՄԸ. — Ժամագորութիւն մը :

ՈՒՐԻՇ ԾԱՌԱՅ ՄԸ. — Թագաւորին հետ :

ՈՒՐԻՇ ՄԸՆ ԱԼ. — Կամ իշխան Եալմարին հետ :

(Ներս կը մտնէ չորրորդ ազնւոյն մը :)

ԶՈՐՐՈՐԴ ԱՂԱԽԻՆԸ. — Թագուհւոյն սենեակը ջուր պէտք է տանիլ :

ԱՂԱԽԻՆ ՄԸ. — Զո՛ւր. բայց ջուր կայ հոն :

ԶՈՐՐՈՐԴ ԱՂԱԽԻՆԸ. — Ո՛չ ըստ բաւականի օտկոյն :

ԾԱՌԱՅ ՄԸ. — Պիտի լողնա՞յ արդեօք :

ԽՈՀԱՐԱՐ ՄԸ. — Դո՛ւն կը լողցնես զայն :

ԱՂԱԽԻՆ ՄԸ. — Այո՛ւ :

ԽՈՀԱՐԱՐԸ. — Ա՛յ, ա՛յ, ա՛յ...

ԾԱՌԱՅ ՄԸ. — Ուրեմն բոլորովին մերկ է...

ԱՂԱԽԻՆ ՄԸ. — Անշո՛ւշտ :

ԾԱՌԱՅ. — Վա՛յ թշուառական :

ԱՄԷՆՔԸ ՄԷԿ. — Փայլատակո՛ւմ մը :

(Երեսնին կը խաչակնկնէ :)

ՊԷԿԵՆՈՒՀԻ ՄԸ. — Լռեցէ՛ք, լռեցէ՛ք : Կայծակ պիտի հրաւիրէք մեր գլխուն : Ա՛հ, հեռանամ ասկէ :

ՄԻԻՍ ՊԷԿԵՆՈՒՀԻՆԵՐԸ. — Ես ալ : — Ես ալ : — Ես ալ : — Ես ալ : — Ես ալ : — Ես ալ :

(Խաչակնկելով երեսնին, անսպասեօք դուռս կ'եկնէ :)

ՏԵՍԻՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ի ՇԽԱՆՈՒՂԻ ՄԱԼԷՆԻ ՍԵՆԵԱԿԸ

(Կը տեսնուի իշխանուհի Մալենի իր անկողինին վրայ
երկնցած:— Սեւ խոտոր շուն մը անկիւն
մը կը սարսռայ:)

ՄԱԼԷՆ. — Հո՛ւ եկուր, Պլատո՛ն, Պլատո՛ն: Անոնք զիս
բոլորովին մինակ ձգեցին: Մինա՛կ՝ այսպիսի իրիկուն մը:
Եալմարը չեկաւ զիս տեսնելու: Դայեակս չեկաւ զիս տեսնե-
լու և երբ կը կանչեմ, մարդ չի պատասխաներ ինծի:— Ո՛ւր
ես, իմ խեղճ սեւ շունս: Դո՛ւն ալ պիտի լքես զիս:— Ո՛ւր
ես, իմ խեղճ Պլատոնս:— Մթութեան մէջ քեզ բնաւ չեմ
կրնար տեսնել, դուն սենեակէս աւելի սեւ ես:— Արդ-
եօք քե՛զ է որ կը տեսնեմ անկիւնը:— Աչքերդ են ահա
անկիւնը կը շողան: Ի սէ՛ր Աստուծոյ, գոցէ՛ աչքերդ:
Հո՛ւ եկուր, Պլատո՛ն, հո՛ւ եկուր: (Նոյն պահուն փոքորիկը
կ'սկսի):— Արդեօք անկիւնը քու դողդողալդ է որ կը տեսնեմ:
— Այսպէս դողդողալը երբեք չէի տեսած ես: Բոլոր կարու-
սիները կը շարժէ: Բա՛ն մը տեսար արդեօք:— Պատաս-
խանէ ինձ, իմ խեղճ Պլատոնս: Սենեակին մէջ մէկը կայ:
Հո՛ւ եկուր, Պլատո՛ն, հո՛ւ եկուր:— մօտս, անկողինիս մէջ:—
Բայց մեռնելու աստիճան դուն կը սարսռաս այդ՝ անկիւնը:
(Անկողնէն կ'ելլի եւ կ'երթայ շանը կողմը որ ետ կը փառուի
ու կարասիի մը ներքեւ կը պահուի):— Ո՛ւր ես, իմ հէ՛ղ
Պլատոնս:— Ո՛հ, աչքերդ հիմա կրակի մէջ են:— Ինչո՞ւ
ինծմէ կը վախնաս այս իրիկուն: (Վերսիւ կը պառկի):—
Ո՛հ, եթէ կարողանայի վայրկեան մը քնանալ: Աստուած
իմ, Աստուած իմ, որքան հիւանդ եմ: Չեմ գիտեր թէ ի՞նչ
ունիմ. մարդ չի գիտեր թէ ի՞նչ է հիւանդութիւնս:
(Նոյն պահուն քամի կը շարժէ անկողինին ֆօլերը):— Ո՛հ,
անկողնիս քողերուն կը դպին: Ո՛վ է որ անկողնիս
քողերուն կը դպի: Սենեակիս մէջ մէկը կայ: Հոս մէկը
պիտի ըլլայ:— Լուսինը ահա սենեակէս ներս կը թա-

փանցէ : Բայց ի՞նչ բան է այս ստուերը սրահակին վրայ :
 Կարծեմ խաչելութեան պատկերը պատին վրայ կը ճօճի :
 Ո՞վ է կը դպի խաչելութեան պատկերին : Տէ՛ր Աստուած ,
 Տէ՛ր Աստուած : Հոս չեմ կրնար մնալ , չեմ կրնար : (Կը
 կանգնի եւ կ'երբայ դէպի դուռ գոր բանալ կը վորձէ) :—
 Զիս բանտարկած են սենեակիս մէջ :— Ի սէ՛ր Աստուծոյ , բա-
 ցէ՛ք դուռը : Ո՛հ , բան մը կայ սենեակիս մէջ :— Պիտի մեռ-
 նիմ եթէ դիս հոս ձգեն : Դայեա՛կ , դայեա՛կ , ո՛ւր ես : Եալ-
 մա՛ր , Եալմա՛ր , Եալմա՛ր , ո՛ւր էք : (Վերստին անկողինը կու
 գայ) : — Ո՛հ , չեմ համարձակիր դուրս ելլել անկողնէս : Միւս
 կողմը դառնամ :— Պիտի շտեմնեմ ալ ինչ որ կը դառնուի պա-
 տին վրայ : (Նոյն պահուն աղօթարանի(*) մը վրայ զետեղուած
 սպիտակ զգեսները հովէն մեղմօրէն կը շարժին) : — Ա՛հ ,
 աղօթարանին վրայ մէկը կայ :— (Միւս կողմը կը դառնայ) :
 — Ո՛հ , ստուերը տակաւին պատին վրան է :— Փորձեմ աչ-
 քերս գոցել : (Նոյն պահուն կարասիները կը ճարհասեն եւ
 հովը կը սուլէ) : Ա՛հ , ա՛հ , այժմ ի՞նչ էր այս : Ազմուկ կայ
 սենեակիս մէջ . . . (Ոսփի կը կ'անցնի) :— Երթամ նայիմ ի՞նչ կայ
 աղօթարանին վրայ : Օ՛ , հարսանիքիս շրջագոգեստէն կը վախ-
 նայի : Բայց ի՞նչ է այդ ստուերը սրահակին վրայ : (Մահակը վար
 կը սահեցնէ) : Պատին վրայ է այժմ ան : Քիչ մը ջուր խմեմ :
 (Կը խմէ եւ զուարը կարասիի մը վրայ կը դնէ) :— Ո՛հ , սենեակիս
 եզէզները ինչպէ՛ս ձայն կը հանեն : Եւ երբ քալեմ՝ սենեա-
 կիս մէջ ամէնքը կը խօսին :— Կարծեմ կիպարիսին ստուերն
 է տսիկա , պատուհանիս առջև կիպարիս մը կայ : (Պատու-
 հանին կողմը կ'երբայ) : — Ո՛հ , այս տխուր սենեակը տուն
 ինձի : (Երկինքը կ'որոտայ) : Փայլակներու նշոյլին մէջ միայն
 խաչեր կը անննեմ , ո՛հ , կը վախնամ որ մեռելներ ներս
 մտնեն պատուհաններէն : Ի՞նչ ահաւոր փոթորիկ գերեզմանա-
 տան մէջ , ի՞նչ հով լալկան ուռիներու ծոցը . . . (Կը պառկի
 իր անկողինին վայ) : Զայն չեմ լսեր այլեւս , լուսինը դուրս
 ելաւ սենեակէս : Զայն չեմ լսեր : Կը նախընտրէի շուկ մը
 լսել : (Մտիկ կ'ընէ) : Նրբացքին մէջ ոտքի ձայներ կան :
 Ոտքի տարօրինակ ձայներ , տարօրինակ ձայներ . . . փափուք-

ներ՝ սենեակիս շուրջը և ձեռքեր՝ դրանս վրան։ (Նոյն պահուն շունը կ'սկսի հաջել)։ — Պլատոն, Պլատոն, մէկը ներս պիտի մտնէ։ — Պլատոն, Պլատոն, Պլատոն, մի՛ հաջեր այդպէս։ Աստուած իմ, Աստուած իմ, Աստուած իմ, կարծես սիրտս պիտի նուաղի։

Տ Ս Ս Ի Լ, Չ Ո Ր Ր Ո Ր Դ

ԴՂԵԱԿԻՆ ՄԷԿ ՆՐԲԱՆՅՔԸ

(Նրբանցիկն ծայրէն ներս կը մտնի րազաւորը եւ Աննա քաղուհին)։ — Թագաւորը լոյս մը բռնած է։ Փոքորիկը ղեռ կը շարունակուի։)

ԱՆՆԱ. — Կարծեմ փոթորիկը ահաւոր պիտի բլլայ այս երեկոյ, ստակալի քամի մը կար բակին մէջ, համաճին լաւ-կան-ուռիններէն մէկը լիճին մէջ տապալած է։

ԹԱԳԱՒՈՐԸ. — Չընենք այդ բանը։

ԱՆՆԱ. — Ի՞նչ։

ԹԱԳԱՒՈՐԸ. — Այլ կերպ չարժեւու միջոց մը չկայ։

ԱՆՆԱ. — Եկո՛ւք։

ԹԱԳԱՒՈՐԸ. — Եօթ պէկէնուհինհ'բը։ (Կը լսուի եօթ պէկէնուհիններուն ձայնը, որոնք մաղբանգներ կ'երգեն)։

ՊԷԿԷՆՈՒՀԻ ՄԸ. — (Հեռուէն) Օգնեա՛ մեզ։

ՄԻԻՍ ՊԷԿԷՆՈՒՀԻՆԵՐԸ. — Խնայեա՛ մեզ, Տէ՛ր։

ՊԷԿԷՆՈՒՀԻ ՄԸ. — Օգնեա՛ մեզ։

ՄԻԻՍՆԵՐԸ. — Լո՛ւք մեզ, Տէ՛ր։

ՊԷԿԷՆՈՒՀԻ ՄԸ. — Յամենայն չարեաց։

ՄԻԻՍՆԵՐԸ. — Ազատեա՛ մեզ, Տէ՛ր։

ՊԷԿԷՆՈՒՀԻ ՄԸ. — Յամենայն մեղաց։

ՄԻԻՍՆԵՐԸ. — Ազատեա՛ մեզ, Տէ՛ր։

(Կարգ կ'ըլլան, առաջինը լապտեր մը կը կրէ, երկրորդը՝ աղօթագիրք մը։)

ՊԷԿԷՆՈՒՀԻ ՄԸ. — Ի բարկութենէ քուծմէ։

ՄԻԻՍՆԵՐԸ. — Ազատեա՛ մեզ, Տէ՛ր։

ՊէգէնՈռի Հի ՄԸ. — Ի յանկարծահաս եւ յանակնկալ մահուանէ :

ՄԻԻՄՆԵՐԸ. — Ազատեա՛ մեզ , Տէ՛ր :

ՊէգէնՈռի Հի ՄԸ. — Ի նենդութենէ սատանայի :

ՄԻԻՄՆԵՐԸ. — Ազատեա՛ մեզ , Տէ՛ր :

ՊէգէնՈռի Հի ՄԸ. — (Փազաւորին եւ քազունիին առջեւէն անցնելով) Ի հողոյ պղծութեան :

ՄԻԻՄՆԵՐԸ. — Ազատեա՛ մեզ , Տէ՛ր :

ՊէգէնՈռի Հի ՄԸ. — Ի բարկութենէ , յատելութենէ եւ ի կամաւոր մեղաց :

ՄԻԻՄՆԵՐԸ. — Ազատեա՛ մեզ , Տէ՛ր : (Դուրս կ'ելլեն եւ նեռուէն դեռ կը լսուին անոնց ձայները) :

ՊէգէնՈռի Հի ՄԸ. — Ի կայծակնէ եւ ի փոթորիկէ :

ՄԻԻՄՆԵՐԸ. — Ազատեա՛ մեզ , Տէ՛ր :

ՊէգէնՈռի Հի ՄԸ. — (Հեռուէն) Ի մշտնջենաւոր մահուանէ :

ՄԻԻՄՆԵՐԸ. — Փրկեա՛ մեզ , Տէ՛ր :

ԱՆՆԱ. — Մեկնեցան անոնք : Եկո՛ւր :

ԹԱԳԱԻՈՐԸ. — Ո՛հ , չընենք այսօր :

ԱՆՆԱ. — Պատճա՛ռ :

ԹԱԳԱԻՈՐԸ. — Ա՛հ , երկինքը սոսկալիօրէն կ'որոտայ :

ԱՆՆԱ. — Պիտի չլսուի իր ազազակելը , եկո՛ւր :

ԹԱԳԱԻՈՐԸ. — Քիչ մըն ալ սպասենք :

ԱՆՆԱ. — Լռութի՛ւն , դուռը հոս է , ահա՛ . . .

ԹԱԳԱԻՈՐԸ. — Դուռը հո՞ս է . . .

ԱՆՆԱ. — Ո՛ւր է բանալին :

ԹԱԳԱԻՈՐԸ. — Նրբանցքին մինչև ծայրը երթանք թե-
րեւս մէկը ըլլայ :

ԱՆՆԱ. — Ո՛ւր է բանալին :

ԹԱԳԱԻՈՐԸ. — Մինչև վաղը սպասենք :

ԱՆՆԱ. — Բայց ինչպէ՞ս կարելի է : Օ՛հ , բանալին , բա-
նալի՛ն :

ԹԱԳԱԻՈՐԸ. — Կարծեմ բանալին մոռցայ .

ԱՆՆԱ. — Կարելի բան չէ : Ե՛ս քեզի տուի :

ԹԱԳԱԽՈՐԸ.— Ձեմ գտներ :

ԱՆՆԱ.— Բայց վերարկուիդ գրպանը դրի...

ԹԱԳԱԽՈՐԸ.— Ձկայ հոն, երթամ փնտռեմ...

ԱՆՆԱ.— Ո՛ւր սակայն :

ԹԱԳԱԽՈՐԸ.— Ուրիշ տեղ :

ԱՆՆԱ.— Ո՛չ, ո՛չ, հո՛ս կեցիր, ալ պիտի չվերադառնաս, գիտեմ :

ԹԱԳԱԽՈՐԸ.— Պիտի վերադառնամ, պիտի վերադառնամ :

ԱՆՆԱ.— Ես ինքս երթամ : Հո՛ս կեցիր : Ո՛ւր տեղ է :

ԹԱԳԱԽՈՐԸ.— Ձեմ գիտեր : Իմ ննջասենեակիս...

ԱՆՆԱ.— Բայց պիտի հեռանաս :

ԹԱԳԱԽՈՐԸ.— Ա՛հ, ո՛չ, հո՛ս պիտի մնամ, հո՛ս պիտի մնամ...

ԱՆՆԱ.— Բանալին վրադ ըլլալու է սակայն : Վերարկուիդ գրպանը դրի դայն : Փնտռէ՛ : Կորսնցնելու ժամանակ չունինք :

ԹԱԳԱԽՈՐԸ.— Ձեմ գտներ :

ԱՆՆԱ.— Եայնք... բայց ահաւասիկ : Օ՛ն, խոհեմ եղիր Եալմար, տղայ մի ըլլար այս գիշեր... Ալ չե՞ս սիրեր զիս : (Կ'ուզէ զայն համբուել) :

ԹԱԳԱԽՈՐԸ.— (Զայն հեկլով) Ո՛չ, ո՛չ առայժմ :

ԱՆՆԱ.— Բա՛ց դուռը :

ԹԱԳԱԽՈՐԸ.— Ո՛հ, ո՛հ, ո՛հ, նուազ երկիւղ պիտի զգայի դժոխքի դուռնէն : Միայն փոքրիկ աղջիկ մը կայ հոն՝ դրան ետեւը, և ան չի՛ կրնար...

ԱՆՆԱ.— Բա՛ց դուռը :

ԹԱԳԱԽՈՐԸ.— Ան իր ձեռքերուն մէջ ծաղիկ մը բռնելու չափ ոյժ չունի : Կը դողդողայ երբ փոքրիկ ծաղիկ մը կը բռնէ... և հո՛ս...

ԱՆՆԱ.— Օ՛ն, աղմուկ հանելու տատներ չէ : Կորսնցնելու ժամանակ չունինք :

ԹԱԳԱԽՈՐԸ.— Փականքին ծակը չեմ գտներ :

ԱՆՆԱ.— Լոյսը ինծի տուր, ան այնպէս կ'երերայ որ, կարծես նորանցքը կործանելու վրայ ըլլար...

ԹԱԳԱԽՈՐԸ.— Փականքին ծակը չեմ գտներ :

ԱՆՆԱ.— Կը դողդողա՞ս :

ԹԱԳԱՒԱՆՈՐԸ.— Ո՛հ :— Այո՛, քիչ մը . բայց աչքերս ա՛լ
չեն տեսներ :

ԱՆՆԱ.— Բանային ինծի տուր : (Դուռը բացալով) :
— Նե՛րս մտի՛ր :

(Սեւ շուկը ցատկելով դուռն կ'ելլէ :)

ԹԱԳԱՒԱՆՈՐԸ.— Բան մը դուրս ելաւ .

ԱՆՆԱ.— Այո՛ :

ԹԱԳԱՒԱՆՈՐԸ.— Բայց սենեակէն ի՞նչ էր դուրս ելաւ :

ԱՆՆԱ.— Չեմ գիտեր , նե՛րս մտի՛ր , նե՛րս մտի՛ր :

(Ներս կը մտնեն սենեակէն :)

Տ Ե Ս Ի Լ Հ Ի Ն Գ Ե Ր Ո Ր Գ

ԻՇԽԱՆՈՒՂԻ ՄԱԼԷՆԻ ՍԵՆԵԱԿԸ

(Իր անկողնին վրայ անշարժ եւ սարսափահար մտիկ քնելու
դիրքով կը տեսնուի իշխանուհի Մալէնը : Ներս կը
մտնեն քաղաւորք եւ Աննա քաղուհին :
Փոքորիկը կը սասկանայ :)

ԹԱԳԱՒԱՆՈՐԸ.— Հասկնալ կ'ո՞ղեմ թէ ի՞նչ էր սենեա-
կէն դուրս ելածք . . . :

ԱՆՆԱ.— Յառա՛ջ ելուր , յառա՛ջ եկուր :

ԹԱԳԱՒԱՆՈՐԸ.— Կ'ուզեմ երթալ նայիլ թէ ի՞նչ էր սենեա-
կէն դուրս ելածք :

ԱՆՆԱ.— Լո՛ւռն կեցիր : Հոն է ան :

ԹԱԳԱՒԱՆՈՐԸ.— Մեռած է : Հեռանա՛նք :

ԱՆՆԱ.— Լո՛ւռն , կը վախնայ :

ԹԱԳԱՒԱՆՈՐԸ.— Երթա՛նք , երթա՛նք : Իր սրտին տրոփունք
մինչեւ հոս կու գայ :

ԱՆՆԱ.— Յառա՛ջ եկուր , կը խենդենա՞ս . . .

ԹԱԳԱՒԱՆՈՐԸ.— Ո՛հ , ո՛հ , ան մեզ կը նայի :

ԱՆՆԱ.— Բայց փոքր աղջիկ մըն է ան :— Բարի՛ երե-
կոյ , Մալէն :— Չայնս չե՞ս լսեր , Մալէն : Քեզ բարի՛ երե-
կոյ ըսելու եկանք .— Հիւանդ հոս , Մալէն : Չայնս չե՞ս լսեր .

Մալէ՛ն, Մալէ՛ն: (Մալէն լսած ըլլալու նշան կ'ընէ:)

ԹԱԳԱԽՈՐԸ.— Ահ:

ԱՆՆԱ.— Սոսկալի մարդ ես:— Մալէ՛ն, Մալէ՛ն, ձայն
չե՞ս հաներ:

ՄԱԼԷՆ.— Բա... բի... երեկոյ...

ԱՆՆԱ.— Օ, դեռ կ'ապրի՞ս.— ունի՞ս ուրեմն քեզ
պէտք եղածը:— Վերաբերուս հանեմ սակայն: (Վերաբերու
առարկայի մը վրայ կը դնէ եւ կը մօտեցայ անկողնին:) Նա-
յիմ:— Ո՛հ, այս բարձր շատ կարծր է: Յարդարեմ մազերդ:
Բայց ինչո՞ւ համար, այդպէս ինծի կը նայիս, Մալէ՛ն, Մալէ՛ն:
Եկած եմ քեզ քիչ մը փայփայելու:— Մէր տեղդ կը ցաւի:
Կը դողդողաս, որպէս թէ պիտի մեռնէիր: Օ, կը սարսես
ամբողջ անկողինը:— Ես պարզապէս կու գամ քեզ քիչ մը
փայփայելու:— Մի՛ նայիր ինձ այդպէս: Քու տարիքիդ մէջ
պէտք է փայփայուիլ, կ'ուզեմ քու խեղճ մայրիկդ ըլլալ:
Յարդարեմ մազերդ.— Օ՛ն, բարձրացուր քիչ մը գլուխդ,
ասով մազերդ հանգոյց պիտի ընեմ:— Բարձրացո՛ւր քիչ մը
գլուխդ.— Այդպէս: (Անոր վիզին շուրջը շուան մը կ'անցնէ:)

ՄԱԼԷՆ.— (Դուրս ցալֆելով անկողնէն:) Ահ, ինչ դրիք
վիզիս շուրջը:

ԱՆՆԱ.— Ոչի՛նչ, ոչի՛նչ, բան չկայ, բան չկայ:

ՄԱԼԷՆ.— Ահ, ա՛հ:

ԱՆՆԱ.— Կանգնեցո՛ւր հող, կանգնեցո՛ւր հող:

ԹԱԳԱԽՈՐԸ.— Ի՞նչ բան, ի՞նչ բան:

ԱՆՆԱ.— Պիտի պոռայ, պիտի պոռայ:

ԹԱԳԱԽՈՐԸ.— Ես չեմ կրնար:

ՄԱԼԷՆ.— Ո՛հ, դիս պիտի...

ԱՆՆԱ.— (Բռնելով Մալէնը:) Ո՛հ, ո՛հ:

ՄԱԼԷՆ.— Ահ, մայրի՛կ մայրի՛կ: Դայեա՛կ, դայեա՛կ,

Եալմա՛ր, Եալմա՛ր, Եալմա՛ր:

ԱՆՆԱ.— (Թագաւորին) Մէր ես:

ԹԱԳԱԽՈՐԸ.— Հո՛ս եմ, հո՛ս:

ՄԱԼԷՆ.— (Ծուռի վրայ քաղունիին հետեւելով:) Սպա-
սեցէ՛ք, սպասեցէ՛ք քիչ մը. Աննա՛, Տիկին, Արքա՛, Արքա՛,
Եալմար:— Մի՛ ընէք այսօր. ո՛չ, ո՛չ, ո՛չ այսօր...

ԱՆՆԱ.— Ծուռնկի եկած պիտի հետեւի՞ս ինծի աշխարհի
շուրջը :

(Կը քաշէ շուանը :)

ՄԱՆԷՆ.— (Սենեակին մէջ տեղը գետնին իյնալով :)
Մայրի՛կ... Ա՛հ, ա՛հ, ա՛հ... (Թագաւորը կ'երթայ նստելու :)

ԱՆՆԱ.— Ձի շարժիր ա՛լ : Արդէն վերջացաւ :— Ո՛ւր ես :
Յոգնէ՛ ինծի : Ան դեռ չէ մեռած : — Նստա՛ծ ես :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Այո՛, այո՛, այո՛ :

ԱՆՆԱ.— Բռնէ ոտքերը, Ան կը թալթլի : Վեր պիտի ելլէ...

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Ո՛ր ոտքերը, ո՞ր ոտքերը : Ո՛ւր են :

ԱՆՆԱ.— Հո՛ղ, հո՛ղ, հո՛ղ : Քաշէ՛ :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Ձե՛մ կրնար, չե՛մ կրնար :

ԱՆՆԱ.— Բայց զուր տեղը մի՛ տանջեր զայն :

(Նոյն պահուն կարկուտ յեղակարծօրէն կը նարնաք պատու-
հանքի դմ :)

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Ա՛հ :

ԱՆՆԱ.— Ի՞նչ բրիր :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Պատուհանները : — Կը զարնեն պատու-
հաններուն :

ԱՆՆԱ.— Կը զարնեն պատուհաններո՞ւն :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Այո՛, այո՛, մատներով. ո՛հ միլիոնաւոր
մատներով : (Նոր տարալի մը :)

ԱՆՆԱ.— Կարկուտն է :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Կարկո՞ւտը :

ԱՆՆԱ.— Այո, ես տեսայ : — Բայց անոր աչքերը կը
պղտորին ահա :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Երթալ կ'ուզեմ, երթալ կ'ուզեմ :

ԱՆՆԱ.— Ի՞նչ, ի՞նչ : Սպասէ՛ սպասէ՛, Մեռաւ ալ :
(Նոյն պահուն հովին հարուածէն պատուհան մը ուժգնօրէն
կը բացուի եւ մոյթին վրայ շուշանի ցօղուն մը պարունակող
ծաղկաման մը ժխորով սենեակին մէջ կ'իյնայ) :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Ո՛հ, ո՛հ, ի՞նչ պատահեցաւ :

ԱՆՆԱ.— Բան չկայ, բան չկայ, շուշանը ինկաւ :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Պատուհանը բացին :

ԱՆՆԱ.— Հոմն էր բացողը : (Որոտում եւ փայլակ :)

ԹԱԳԱԽՈՐԸ .— Հո՞վն էր անկա :

ԱՆՆԱ .— Այո՛ , այո՛ , կը լսես չէ՞ : Վերցուր , վերցուր
միւս շուշանէ : ալ : Ան ալ վար պիտի իյնայ :

ԹԱԳԱԽՈՐԸ .— Ո՛ւր է , ո՛ւր է :

ԱՆՆԱ .— Հո՛ն , հո՛ն , պատուհանին մէջ : Վար պիտի
իյնայ , վար պիտի իյնայ : Չայնը պիտի լսուի :

ԹԱԳԱԽՈՐԸ .— (Շուշանը առնելով) Ո՛ւր գնեմ :

ԹԱԳԱԽՈՐԸ .— Ուր որ կ'ուզես .— Գետինը , Գետինը :

ԹԱԳԱԽՈՐԸ .— Չեմ գիտեր ո՛ւր . . .

ԱՆՆԱ .— Շուշանը ձեռքդ բռնած մի՛ կենար : կը գո-
ղայ , որպէս թէ փոթորիկի մը մէջտեղը գտնուէր . վար պիտի
իյնայ հիմա . . .

ԹԱԳԱԽՈՐԸ .— Ո՛ւր գնեմ :

ԱՆՆԱ .— Ուր որ կ'ուզես : Գետինը : Հող չէ ուր որ ըլ-
լայ . . .

ԹԱԳԱԽՈՐԸ .— Այս տե՞ղ :

ԱՆՆԱ .— Լա՛ւ , լա՛ւ :

(Նոյն պահուն Մայկը շարժում մը կ'ընէ :)

ԹԱԳԱԽՈՐԸ .— Ա՛հ :

ԱՆՆԱ .— Ի՞նչ պատահեցաւ :

ԹԱԳԱԽՈՐԸ .— (Շարժումը նմանցնելով) Անկա . . .

ԱՆՆԱ .— Ան մեռած է , մեռած : Եկո՛ւր :

ԹԱԳԱԽՈՐԸ .— Ե՛ս :

ԱՆՆԱ .— Այո՛ : Քիթէն արիւն կը հոսի : Տո՛ւր ինձի
թաշկինակդ :

ԹԱԳԱԽՈՐԸ .— Ի՛մ . . . իմ թաշկինակս :

ԱՆՆԱ .— Այո՛ :

ԹԱԳԱԽՈՐԸ .— Ո՛չ , ո՛չ , ո՛չ իմինս , ո՛չ իմինս : (Նոյն
պահուն խեղդ կ'եղէի պատահանին մէջ եւ լանկարձ նեղ-
նաբար կը ծիծաղի :)

ԱՆՆԱ .— Մէկը , մէկը կայ պատուհանը :

ԹԱԳԱԽՈՐԸ .— Ո՛հ , ո՛հ , ո՛հ :

ԱՆՆԱ .— Խենդն է : Լոյսը տեսաւ : Պիտի իմացնէ :
Սպաննէ՛ զայն :

(Քաղաւորը պատահան կը վազէ եւ սուրի հարուած մը
կ'իջեցնէ :)

ԽԵՆԴԸ.— (Ինքնախօս) Ահ, ահ, ահ:

ԱՆՆԱ.— Մեռաւ:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Փոսին մէջ, փոսին մէջ ինկաւ: Կը խեղ-
դուի, մտիկ ըրէ՛, մտի՛կ ըրէ... (Միացնեն կը խուփն):

ԱՆՆԱ.— Մարդ չկա՞յ շրջակաները:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Կը խեղդուի, կը խեղդուի, լսէ՛:

ԱՆՆԱ.— Մարդ չկա՞յ շրջակաները: (Որոտում եւ փայլակ):

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Փայլակներ կան, փայլակներ:

ԱՆՆԱ.— Ի՞նչ բան:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Կ'անձրեւէ, կ'անձրեւէ: Կարկուտ կը տե-
ղայ, կարկուտ կը տեղայ: Երկինքը կ'որոտայ, կ'որոտայ:

ԱՆՆԱ.— Ի՞նչ կ'ընես հող՝ պատուհանը կեցած:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Կ'անձրեւէ, կ'անձրեւէ վրաս: Գլխու-
վրայ ջուր կ'իջնէ: Պիտի ուզէի մարմանդին ծոցը զտնուի:
Բաց օդին մէջ: Գլխուս վրայ ջուր կը թափի: Այլևս ջրհե-
ղեղին ամբողջ ջուրը պէտք է զիս մկրտելու համար: Երկինք
ամբողջ՝ գլխուս կարկուտ եւ փայլակ կը տեղայ:

ԱՆՆԱ.— Խելքդ կը թռցնես: Կայծակ պիտի հրաւիրես
գլխուդ:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Կարկուտ, կարկուտ կը տեղայ գլխուս:
Աղուաւի ձուր մեծութեամբ կարկուտներ կան:

ԱՆՆԱ.— Բայց խելքդ կը թռցնես ալ: Պիտի կոծեն քեզ:
— Արդէն արիւնի մէջ ես: — Դոցէ՛ պատուհանը:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Մարաւի եմ:

ԱՆՆԱ.— Թմէ՛: Այս դաւաթին մէջ ջուր կայ:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Ուր տեղ:

ԱՆՆԱ.— Հոն, Դեռ կէսը լեցուն է:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Այս դաւաթով խմեց տնիկա:

ԱՆՆԱ.— Թերեւս:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Ուրիշ դաւաթ չկա՞յ: (Կը քափէ մնացած
ջուրը եւ կը ցողուի գուաքը:)

ԱՆՆԱ.— Մի՛, ի՞նչ կ'ընես:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Մեռաւ ան: (Նոյն պահուն կը խուփն
սարսփանկ ֆունքոսումներ եւ դրան վրայ՝ ճանկոսումի ձայներ:)
Ա՛հ,

ԱՆՆԱ. — Դուռը կը քերեն :

ԹԱԳԱՒԱՌՐԸ. — Կը քերեն , կը քերեն . . .

ԱՆՆԱ. — Լա՛է' :

ԹԱԳԱՒԱՌՐԸ. — Բայց ձեռքի մը ձայնը չէ՛ ատիկա :

ԱՆՆԱ. — Ինչ ըլլալը չեմ գիտեր :

ԹԱԳԱՒԱՌՐԸ. — Զգո՛յ՛ : Ա՛հ , ա՛հ , ա՛հ :

ԱՆՆԱ. — Ի՞նչ ունիս :

ԹԱԳԱՒԱՌՐԸ. — Ի՞նչ ըտիր :

ԱՆՆԱ. — Զարհուրելի ես : Վար կ'իյնաս ահա : Ի՞նչ մը Զուր խմէ , քիչ մը Զուր խմէ :

ԹԱԳԱՒԱՌՐԸ. — Այո՛ , այո՛ :

ԱՆՆԱ. — Ոտքի ձայնե՛ր՝ նրբանցքին մէջ :

ԹԱԳԱՒԱՌՐԸ. — Ներս կը մանէ :

ԱՆՆԱ. — Ո՞վ :

ԹԱԳԱՒԱՌՐԸ. — Անիկա . . . անիկա . . . որ . . .

(ձանկոսելու ձեւը կ'ընէ :

ԱՆՆԱ. — Լա՛է' : Կ'երգեն ահա . . .

ԶԱՅՆԵՐ. — (Նրբանցքին մէջ :) Ի խորոց կարգացի առ քեզ Տէ՛ր , Տէ՛ր , լո՛ւր ձայնի խմում :

ԱՆՆԱ. — Եօթ պէկէնուհիներն են որ դէպի խոհանոց կ'երթան :

ԶԱՅՆԵՐ. — (Նրբանցքին մէջ :) Եղիցին ականջ քո ի լսել զձայն աղօթից խոց :

(Քաղաւորը վար կը ձգէ ձեռքէն ջրամանն ու գաւարը :)

ԱՆՆԱ. — Ի՞նչ ըրիր :

ԹԱԳԱՒԱՌՐԸ. — Յանցանքը իմա չէ . . . :

ԱՆՆԱ. — Աղմուկը լսած պիտի ըլլան : — Հիմա ներս կը մտնեն . . .

ԶԱՅՆԵՐ. — (Հեռանալով նրբանցքին մէջ :) Թէ զանօրէնութիւնս քննես Տէ՛ր , Տէ՛ր , ո՛ր կարէ կեալ :

ԱՆՆԱ. — Անցան . խոհանոց կ'երթան անոնք :

ԹԱԳԱՒԱՌՐԸ. — Երթալ կ'ուզեմ : Երթալ կ'ուզեմ անոնց հետ : Դուռը բա՛ց : (Իրան կուգը կ'երթայ :)

ԱՆՆԱ. — (Բռնելով զայն) : Ի՞նչ կ'ընես : Ո՛ւր կ'երթաս , կը ցնորե՞ս :

ԹԱԳԱՒԱՌՐԸ. — Անոնց հետ կ'ուզեմ երթալ : Արդէն մարմանդին վրայ են . . . Հով , անձրեւ , Զուր , օդ կայ հոն . . . Ա՛հ ,

եթէ զայն բացօթեայ տեղ մը սպաննած ըլլայիր դոնէ . . .
Ստեփաննայ այս տեղ՝ խցիկի մը , խեղճ ու կրակ փոքր սենեակի մը
մէջ . . . Ո՛հ , բանամ պատուհանները :

ԱՆՆԱ. — Բայց երկինքը կ'որոտայ , երբեք կը փախցնես :
— Աւելի լաւ ըրած պիտի ըլլայի առանձին զաւով :

ԹԱԳԱԽՈՐԸ. — Ճիշտ է , ճիշտ :

ԱՆՆԱ. — Ձեռքերդ լուացած պիտի ըլլայիր այնպէս չէ՞ .
մինչ հիմա . . .

ԹԱԳԱԽՈՐԸ. — Ես չսպաննեցի զայն : Ես ձեռք չդպցու-
ցի անոր : Դուն սպաննեցիր զայն : Դո՛ւն , դո՛ւն , դո՛ւն :

ԱՆՆԱ. — Լա՛ւ , լա՛ւ , լռէ՛ ալ : — Էերջը կը տեսնուինք :
Մի՛ պոռար այդպէս :

ԹԱԳԱԽՈՐԸ. — Մի՛ ըսեր այլեւս թէ ես սպաննեցի զայն ,
թէ չէ քեզ ալ կ'սպաննեմ : Դո՛ւն , դո՛ւն ինքդ մեռցուցիր
զայն :

ԱՆՆԱ. — Բայց ցաւազարի նման մի՛ պոռար : Ձայնդ
մինչև նրբանցքին ծայրը կը հասնի :

ԹԱԳԱԽՈՐԸ. — Ձայնս լսեցի՞ն : (Դուռը կը զարնուի :)

ԱՆՆԱ. — Դո՛ւռը կը զարնեն : Մի՛ չարժիր : (Դուռը կը
զարնեն :)

ԹԱԳԱԽՈՐԸ. — Ի՞նչ պիտի ըլլայ , այժմ ի՞նչ պիտի ըլլայ :
(Դուռը կը զարնեն :)

ԱՆՆԱ. — Լոյսը մարէ՛ :

ԹԱԳԱԽՈՐԸ. — Ո՛հ :

ԱՆՆԱ. — Լոյսը մարէ՛ , կ'ըսեմ քեզ :

ԹԱԳԱԽՈՐԸ. — Ո՛հ :

ԱՆՆԱ. — Ես կը մարեմ ահա : (Կը մարէ լոյսը : Դու-
ռը կը զարնեն :)

ԴՍՅԵԱԿԸ. — (Նրբանցքին մէջ) Մալէ՛ն , Մալէ՛ն :

ԱՆՆԱ. — (Սենեակին մէջ) Դայեակն է . . .

ԹԱԳԱԽՈՐԸ. — Ո՛հ , ո՛հ , Դայեակը . բարի՛ , բարի՛ դա-
նակը : Կ'ուզեմ տեսնել զինք : Բանա՛նք , բանա՛նք դուռը :

ԱՆՆԱ. — Բայց լռէ՛ նայինք , Աստուծոյ սիրոյն , լռէ՛ :

ԴԱՅԵԱԿԸ. — (Նրբանցքին մէջ) Մալէ՛ն , Մալէ՛ն : Կը
քնանա՞ք

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— (Սեմեակիին մեջ) Այո՛, այո՛, այո՛, Ա՛հ...
ԱՆՆԱ.— Լո՛ւէ՛ :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— (Նրբանցֆին մեջ) Մալէ՛ն... իմ խեղճ փոք-
րիկ Մալէնա... Չէ՞ք պատասխաներ ալ : Չէ՞ք ուզեր պատասխա-
նել :— Կարծեմ խոր քուշի մէջ է :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— (Սեմեակիին մեջ) Ո՛հ, ո՛հ, խո՛ր քուշի
մէջ... (Դուռը մը զարնուի :)

ԱՆՆԱ.— Լո՛ւէ՛, Լո՛ւէ՛ :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— (Նրբանցֆին մեջ) Մալէ՛ն, իմ խեղճ
փոքրիկ Մալէնա : Ճերմակ աղուոր խաղողներ և քիչ մը ար-
գանակ կը բերեմ ձեզի : Ըսին որ չէք կրնար ճաշել, բայց գի-
տեմ որ դուք շատ տկար էք և անօթի :— Մալէ՛ն, Մալէ՛ն,
բացէ՛ք դուռը :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Ո՛հ, ո՛հ, ո՛հ :

ԱՆՆԱ.— Մի՛ լար, հիմա կը հեռանայ...

ԴԱՅԵԱԿԸ.— (Նրբանցֆին մեջ) Ահաւասիկ Եալմարը կու
գայ փոքրիկ Ալլանին հետ : Պիտի տեսնէ անոր պտուղ բե-
րելու : Մտնեմ կրկնոցիս ներքև :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— (Սեմեակիին մեջ) Եալմարը կու գայ :

ԱՆՆԱ.— Ո՛հ, այո՛ :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Եւ փոքրիկ Ալլանը :

ԱՆՆԱ.— Գիտեմ. Լո՛ւէ՛ :

ԵԱԼՄԱՐ.— (Նրբանցֆին մեջ) Ո՞վ կայ հոն :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Ես եմ, Իշխան :

ԵԱԼՄԱՐ.— Օ՛, դո՛ւն ես, դայեակ : Որքա՞ն մօթ է
այս նրբանցքը : Բեզ չճանչցայ նախ : Ի՞նչ կ'ընես հոս :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Խոհանոց կ'երթայի ու դրան առջև չու՛նք
տեսայ...

ԵԱԼՄԱՐ.— Օ՛, Պլատոնն է :— հո՛ս եկուր, Պլատոն :

ԱՆՆԱ.— (Սեմեակիին մեջ) Շու՛նն էք :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Ի՞նչ :

ԱՆՆԱ.— Դուռը ճանկատողը չու՛նն էք...

ԴԱՅԵԱԿԸ.— (Նրբանցֆին մեջ) Մալէնի սենեակն
էք, չեմ գիտեր ինչպէս դուրս ելաւ...

ԵԱԼՄԱՐ.— Իր սենեակին մէջ չէ՞ Մալէնը :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Չեմ գիտեր, ձայն չի տար :

ԵԱԼԻՄԱՐ. — Կը քնանայ ուրեմն :

ԴԱՅԵԱԿԸ. — Դրան քովէն հեռանալ չուզեր :

ԴԱՅԵԱԿԸ. — Թո՛ղ տուր : Շուները տարօրինակ միտքեր կ'ունենան : Բայց այս ի՞նչ ահաւոր փոթորիկ է , դայեակ , ի՞նչ փոթորիկ ...

ԴԱՅԵԱԿԸ. — Օ , Ալլանը դեռ չէ՞ պառկած :

ԵԱԼԻՄԱՐ. — Մայրը կը փնտռէ և չի գտներ :

ՓՈՒՐՐԻԿՆ ԱԼԼԱՆ. — Փոքրիկ մայրիկը կորսը սուեցաւ :

ԵԱԼԻՄԱՐ. — Բնանալէ առաջ կ'ուզէ զայն տեսնել անպատճառ : Ուր ըլլայր չե՞ս գիտեր :

ԴԱՅԵԱԿԸ. — Ոչ :

ՓՈՒՐՐԻԿՆ ԱԼԼԱՆ. — Փոքրիկ մայրիկը կորսը սուեցաւ :

ԵԱԼԻՄԱՐ. — (Նրբանցիկն մեջ) Չեն կրնար գտնել զայն :

ՓՈՒՐՐԻԿՆ ԱԼԼԱՆ. — Փոքրիկ մայրիկը կորսը սուեցաւ :

Փոքրիկ մայրիկը կորսը սուեցաւ : Ա՛հ , ա՛հ , ա՛հ :

ԹԱԴԱԼԻՈՐԸ. — (Սենեակիկն մեջ) Ո՛հ :

ԱՆՆԱ. — Կը հեկեկայ :

ԴԱՅԵԱԿԸ. — (Նրբանցիկն մեջ) Օ , մի՛ լար , ահա գընալիդ : Պարտէզէն դուայ :

ՓՈՒՐՐԻԿՆ ԱԼԼԱՆ. — Ա՛հ , ա՛հ , ա՛հ : (Խուլ հարուածներ կը լսուին դրան վրայ :

ԹԱԴԱԼԻՈՐԸ. — (Սենեակիկն մեջ) Մտի՛կ ըրէ , մտի՛կ ըրէ :

ԱՆՆԱ. — Փոքրիկ Ալլանն է որ դրան վրայ գնդակ կը խաղայ :

ԹԱԴԱԼԻՈՐԸ. — Ներս պիտի մտնեն անոնք , — գուրբ հոցեմ :

ԱՆՆԱ. — Դոցուած է արդէն :

ԹԱԴԱԼԻՈՐԸ. — Նիգե՛րը , նիգե՛րը :

ԱՆՆԱ. — Կամա՛ց , կամա՛ց :

ԵԱԼԻՄԱՐ. — (Նրբանցիկն մեջ) Բայց ինչո՞ւ համար չունը դրան ներքե քիթովը այպէս շունչ կ'առնէ :

ԱՆՆԱ. — Ներս մտնել կ'ուզէ : չարունակ Մալէնին մօտն է :

ԵԱԼԻՄԱՐ. — Կը խորհի՞ս թէ վաղը կրնայ դուրս ելլել Մալէնը :

ԴԱՅԵԱԿԸ. — Այո՛ , այո՛ : Ան ապաքինած է : — Է՛ , նա-

յինք, Ալլան, ի՞նչ կ'ընես հող:— Ձե՞ս խաղար ա՛լ: Դրան
կողմը մտի՛կ կ'ընես:— Ո՛հ, փոքրիկ չարաճճի. ականջը դուռ
ներուն է:

Փոֆրիկն Ալլան.— Դրան ետին փոքրիկ տղա ա՛յ մը կայ
ԱննԱ.— (Սենեակիին մեջ) Ի՞նչ կ'ըսէ:

ԵԱԼՄԱՐ.— (Նրբանցիին մեջ) Դուռներէն երբեք պէտք
չէ մտիկ ընել: Դժբախտութիւն կը պատահի դուռներէն մտիկ
ըրած ատեն:

Փոֆրիկն Ալլան.— Դրան ետին փոքրիկ տղա ա՛յ մը կայ
ԱննԱ.— Ձա՛յնդ լսեց...

ԹԱԳԱԻՈՐԸ.— Այո՛, այո՛, կարծեմ լսեց:

ԱննԱ.— Բայց դրան դէմ մի՛ պառկիր: Հեռացի՛ր:

ԹԱԳԱԻՈՐԸ.— Ո՛ւր, ո՛ւր:

ԱննԱ.— Հո՛ս եկուր, հո՛ս եկուր:

Փոֆրիկն Ալլան.— (Նրբանցիին մեջ) Դրան ետին փոք-
րիկ տղա ա՛յ մը կայ:

ԵԱԼՄԱՐ.— Եկո՛ւր, քունդ կը տանի:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Եկո՛ւր, փոքրիկ չար տղայ մըն է ան:

Փոֆրիկն Ալլան.— Փոքրիկ տղա ա՛ն կ'ուզեմ տեսնել...

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Այո՛, վաղը կը տեսնես: Եկուր փնտռենք
մայրիկը: Մի՛ լար, եկո՛ւր:

Փոֆրիկն Ալլան.— Փոքրիկ տղա ա՛ն կ'ուզեմ տեսնել
ա՛հ, ա՛հ, ա՛հ: Իմաց պիտի տամ փոքրիկ մայրիկիս, ա՛հ, ա՛հ...

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Իսկ ես պիտի ըսեմ փոքրիկ մայրիկին որ
արթնցուցիր Մալէնը: Եկո՛ւր, Մալէնը հիւանդ է:

Փոֆրիկն Ալլան.— Մա-ալէնը ա՛լ հիւանդ չէ:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Եկո՛ւր, պիտի արթնցնես Մալէնը:

Փոֆրիկն Ալլան.— (Հեռանալով) Ո՛հ, ո՛չ պիտի չար-
թընցնեմ Մա-ալէնը: Պիտի չարթնցնեմ:

ԱննԱ.— (Սենեակիին մեջ) Մեկնեցա՛ն:

ԹԱԳԱԻՈՐԸ.— Այո՛, այո՛: Հեռանանք: Դուռը պիտի
բանամ: Բանալի՛ն, բանալի՛ն, ո՛ւր է բանալին:

ԱննԱ.— Հոս է, հոս: Բի՛շ մը սպասէ: Իր անկողնին
վրայ տանինք զայն:

ԹԱԳԱԻՈՐԸ.— Ձո՛վ:

ԱննԱ.— Մալէնը:

ԹԱԳԱՒԱՆՈՐԸ. — Անոր ձեռք չեմ դպցնէր ես :

ԱՆՆԱ. — Բայց պիտի տեսնեն որ խեղդուած է : Օգնէ՛ ինձի :

ԹԱԳԱՒԱՆՈՐԸ. — Ես անոր ձեռք չեմ դպցնէր : Եկո՛ւր , եկո՛ւր , եկո՛ւր :

ԱՆՆԱ. — Օգնէ՛ ինձի որ չուանը հանեմ :

ԹԱԳԱՒԱՆՈՐԸ. — Եկո՛ւր , եկո՛ւր :

ԱՆՆԱ. — Չուանը չեմ կրնար հանել : Դանակ մը , դանակ մը :

ԹԱԳԱՒԱՆՈՐԸ. — Ո՛հ , ի՞նչ ունի վիզին շուրջը : Ի՞նչ է կը փայլի իր վիզին շուրջը : Եկո՛ւր , հե՛տա եկուր :

ԱՆՆԱ. — Բան մը չէ : Սուտակէ մանեակ մըն է իր վիզին շուրջը :— Դանակդ . . .

ԹԱԳԱՒԱՆՈՐԸ. — Ձեռք չեմ դպցնէր , ձեռք չեմ դպցնէր անոր , կ'ըսեմ քեզի : Աստուած իսկ ծնրադրեր ասջիւ . . . : Կը տապալէի , կը տապալէի . . . : Ձեռք չեմ դպցնէր անոր : Մհ , հո՛ս , հո՛ս բան մը կայ . . .

ԱՆՆԱ. — Ի՞նչ , ի՞նչ :

ԹԱԳԱՒԱՆՈՐԸ. — Հո՛ս . . . Սհ , ա՛հ , ա՛հ : (Խաբխափելով՝ դուռը կը բանայ ու կը փախի :)

ԱՆՆԱ. — Ո՛ւր է . . . փախա՛ւ . . . Ի՞նչ տեսաւ : Ես բան մը չեմ տեսնէր . . . նրբանցքի պատերուն դէմ կը զադէ . . . կ'իջնայ ահա նրբանցքին ծայրը . . . — Առանձին հոս չմնամ :

(Դուռն կ'ելիկ :)

Վ Ա Ր Ա Գ Ո Յ Ր

Ե. ԱՐԱՐՈՒԱԾ

ՏԵՍԻՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԴՂԵԱԿԻՆ ԱՌՋԵՒ ԳԵՐԵՋՄԱՆԱՏԱՆ ՄԷԿ ՄԱՍԸ

(Կը նշմարուի մեծ բազմութիւն մը: Փոքորիկը կը շարունակուի)

ՏԱՐԵՅ ԿԻՆ ՄԸ.— Աղօրիքին վրայ ինկաւ կայծակը:

ՈՒՐԻՇ ԿԻՆ ՄԸ.— Ես տեսայ իշնալը:

ԳԻՒՂԱՅԻ ՄԸ.— Այո՛, այո՛ կապուտակ դունդ մը...
կապուտակ դունդ մը...

ՈՒՐԻՇ ԳԻՒՂԱՅԻ ՄԸ.— Աղօրիքն ու իր թեւերը
կ'այրին:

ՏՂԱՅ ՄԸ.— Ան կը դառնայ, կը դառնայ տակաւին:

ԱՄԷԼԲԸ ՄԷԿ.— Ո՛հ:

ԾԵՐՈՒՆԻ ՄԸ.— Այսպիսի երեկոյ մը տեսած էք երբեք:

ԳԻՒՂԱՅԻ ՄԸ.— ԴՂԵԱ՛կը, ԴՂԵԱ՛կը, տեսէ՛ք:

ՈՒՐԻՇ ՄԸ.— Կ'այրի՞ արդեօք:— Ո՛հ, այո՛:

ԵՐՐՈՐԴ ԳԻՒՂԱՅԻ ՄԸ.— Ո՛հ, ո՛հ, կանաչ բոցեր եմ
տեսնո՞ւ, Ամբողջ տանիքներուն կտուրին վրան կանաչ բոցեր կան:

ԿԻՆ ՄԸ.— Աշխարհը պիտի կործանի:

ՈՒՐԻՇ ԿԻՆ ՄԸ.— Դերեզմանատան մէջ չկենանք:

ԳԻՒՂԱՅԻ ՄԸ.— Սպասե՛նք, սպասենք քիչ մը:— Դեռ...

Նայարկի բոլոր պատուհանները կը լուսաւորուին:

ԱՂՔԱՏ ՄԸ.— Հանդէս մը կայ:

ՈՒՐԻՇ ԳԻՒՂԱՅԻ ՄԸ.— Ճաշելու կ'երթան:

ԾԵՐՈՒՆԻ ՄԸ.— Գեանայարկը պատուհան մը կայ որ
լուսաւորուած է:

ԴՂԵԱԿԻՆ ԾԱՌԱՆԵՐԷՆ ՄԷԿԸ.— Իշխանուհի Մալէնի
տենեակն է անիկա:

ԳԻՒՂԱՅԻՆ.— Անիկա՞:

ԾԱՌԱՆ.— Այո՛, Իշխանուհին հիւանդ է:

ԹԱՓԱՌԱՇՐՋԻԿ ՄԸ.— (Ներս մանկով) Նաւահան-
գիտը պատերազմական մեծ նաւ մը կը զտնուի :

ԱՄԷՆՔԸ ՄԷԿ.— Պատերազմական մեծ նաւ մը :

ԹԱՓԱՌԱՇՐՋԻԿ.— Սե մեծ նաւ մը. նաւազներ չեն
տեսնուիր :

ԾԵՐՈՒՆԻ ՄԸ.— Վերջին դատաստանի օրն է :

(Նոյն պահուն լուսինը կ'երեւի դղեակին վրայ) :

ԱՄԷՆՔԸ ՄԷԿ.— Լուսինը, լուսինը, լուսինը :

ԳԻՒՂԱՅԻ ՄԸ.— Սեւցած է... սեւցած է... Ի՞նչ ունի :

ԾԱՌԱՅ ՄԸ.— Խաւարում մը, խաւարում մը :

(Փայլասակում եւ անաւոր շանքահարումներ) :

ԱՄԷՆՔԸ ՄԷԿ.— Դղեակին վրայ իջաւ կայծակը :

ԳԻՒՂԱՅԻ ՄԸ.— Ամբողջ աշտարակները երերացին :

ԿԻՆ ՄԸ.— Մատուռին մեծ խաչը շարժեցաւ... Դեռ
կը շարժի... կը շարժի :

ՄԷԿ ՔԱՆԻՆ.— Վա՛ր կ'իյնայ, վա՛ր կ'իյնայ ահա՛ փոքր աշ-
տարակի տանիքին հետ :

ԳԻՒՂԱՅԻ ՄԸ.— Փոսին մէջը ինկաւ :

ԾԵՐՈՒՆԻ ՄԸ.— Մեծ դժբախտութիւններ պիտի պա-
տահին :

ՈՒՐԻՇ ԾԵՐՈՒՆԻ ՄԸ.— Դժոխքը կարծես դղեակին
չուրջն է :

ԿԻՆ ՄԸ.— Ձեզի կ'ըսեմ թէ վերջին դատաստանն է
ասիկա :

ՈՒՐԻՇ ԿԻՆ ՄԸ.— Դերեղմանատունը չկենանք :

ԵՐՐՈՐԴ ԿԻՆ ՄԸ.— Մեռելները դուրս պիտի ելեն
չիրիմներէն :

ՈՒՆՏԱՒՈՐ ՄԸ.— Կարծեմ մեռելներու դատաստանն է
ասիկա :

ԿԻՆ ՄԸ.— Շիրիմներուն վրայ մի՛ կոխէք :

ՈՒՐԻՇ ԿԻՆ ՄԸ.— (Տղայոց) Խաչերուն վրայ մի՛ կո-
խէք :

ԳԻՒՂԱՅԻ ՄԸ.— (Վազելով) Կամուրջին կամարներէն
մէկը կործանեցաւ :

ԱՄԷՆՔԸ ՄԷԿ.— Կամուրջին, Ո՛ր կամուրջին :

ԳԻՒՂԱՅԻՆ. — Դղեակին քարէ կամուրջին : Դղեակ մըտնել կարելի չէ այլեւս :

ԾԵՐՈՒՆԻ ՄԸ. — Հոն մանելու փափաղ չունիմ ես :

ՈՒՐԻՇ ԾԵՐՈՒՆԻ ՄԸ. — Երբեք ալ պիտի չուզէի հոն բնակ... :

ՏԱՐԵՑ ԿԻՆ ՄԸ. — Ո՛չ ալ ես :

ԾԱՌԱՆ. — Դիտեցէ՛ք, դիտեցէ՛ք կարասները :

ԱՄԷՆՔԸ ՄԷԿ. — Օ, սէր ես :

ԾԱՌԱՆ. — Փոսին մէջ. իշխանուհի Մալէնի պատուհանին ներքեւը :

ՄԷԿ ՔԱՆԻՆ. — Ի՞նչ ունին, ի՞նչ ունին սակայն :

ՈՒՐԻՇՆԵՐ. — Կը թռչին, կը թռչին, կը թռչին :

ԳԻՒՂԱՅԻ ՄԸ. — Պատուհանը կը բացուի :

ԾԱՌԱՆ. — Իշխանուհի Մալէնի պատուհանն է :

ՈՒՐԻՇ ԳԻՒՂԱՅԻ ՄԸ. — Մարդ չկայ :

(Լուրսին)

ԿԻՆԵՐ. — Պատուհանը կը բացուի... :

ՈՒՐԻՇ ԿԻՆԵՐ. — Հեռանա՛նք, հեռանա՛նք : (Զարհուրած կը փախին :)

ԱՅՐԵՐԸ. — Ի՞նչ կայ, ի՞նչ կայ :

ԱՄԲՈՂՋ ԿԻՆԵՐԸ. — Ձեռք դիտեր : (Կը փախին :)

ՔԱՆԻ ՄԸ ՄԱՐԴԻԿ. — Բայց ի՞նչ պատահեցաւ :

ՈՒՐԻՇՆԵՐ. — Բան չկայ, բան չկայ : (Կը փախին :)

ԱՄԷՆՔԸ ՄԷԿ. — Ինչո՞ւ կը փախիք բայց : Բան չկայ, բան չկայ : (Միասին կը փախին :)

ԿԱՂԱՍՐՈՒՆ ՄԸ. — Պատուհան մը կը բացուի... Պատուհան մը կը բացուի... Անոնք կը վախնան... Բան չկայ... :

(Զեռհերուն վրայ սողալով կը փախին :)

Տ Ե Ս Ի Լ Ե Ր Կ Ը Ո Ր Գ

(Մահ մը՝ ետին մասուռ մը, կը տեսնուին բազմաթիւ իշխաններ, պալատականներ, տիկիներ եւն, սպասողական դիրքի մէջ : Փոքորիկը կը շարունակուի :)

ԻՇԽԱՆ ՄԸ. — (Պատուհանէն) Այսպիսի իրիկուն մը տեսնուած չէ երբեք :

ՈՒՐՈՒՇ ԻՇԽԱՆ, ՄԸ.— Բայց դիտեցէք եղեւինները :
եկէ՛ք տեսէք այս պատուհանէն՝ եղեւիններու անտառը :
Փայլատակումներու մէջտեղ դեռնին վրայ կը քնանան անոնք :
Փայլակներու գետ մը կարծես :

ԵՐՐՈՐԴ ԻՇԽԱՆ, ՄԸ.— Հապա լուսինը : Տեսա՞ք լուսինը :
ԵՐԿՐՈՐԴ ԻՇԽԱՆԸ.— Խաւարումը ժամը տասնէն անաջ
պիտի չվերջանայ :

ԱՌԱՋԻՆ ԻՇԽԱՆԸ.— Հապա ամպե՛րը : Դիտեցէք սա-
կայն , կարծես փիղերու սեւ խումբեր ըլլային , երեք ժամէ
ի վեր կ'անցնին դղեակին վրայէն :

ԵԱԼՄԱՐ.— Ժամը քանի՞ն է :

ԱՌԱՋԻՆ ԻՇԽԱՆԸ.— Ժամը ինն է :

ԵԱԼՄԱՐ.— Ահաւասիկ մէկ ժամէն աւելի է որ թաղա-
ւորը կ'սպասենք :

ԵՐՐՈՐԴ ԻՇԽԱՆԸ.— Դեռ յայտնի չէ՞ ուր ըլլալը :

ԵԱԼՄԱՐ.— Եօթ պէկէնուհիները վերջին անգամ զայն
նորանցքին մէջ տեսած են :

ԵՐԿՐՈՐԴ ԻՇԽԱՆԸ.— Ժամը քանի՞ն ատեն :

ԵԱԼՄԱՐ.— Եօթնի :

ԵՐԿՐՈՐԴ ԻՇԽԱՆԸ.— Կանուխէն չիմացուց...

ԵԱԼՄԱՐ.— Ոչինչ չըսաւ : Բան մը պատահած ըլլալու է ,
երթամ նայիմ : (Իսրա կ'ելլէ :)

ԵՐՐՈՐԴ ԻՇԽԱՆԸ.— Բայց ո՞ւր է Աննա թաղուհին :

ԱՌԱՋԻՆ ԻՇԽԱՆԸ.— Միասին էր :

ԵՐՐՈՐԴ ԻՇԽԱՆԸ.— Օ , օ , այն ատեն...

ԵՐԿՐՈՐԴ ԻՇԽԱՆԸ.— Այսպիսի երեկոյ մը...

ԱՌԱՋԻՆ ԻՇԽԱՆԸ.— Զդուշացի՛ր , Պատերը ականջ ու-
նին... (Ներս կը մտնէ սենեկապետ մը :)

ԱՄԷՆՔԸ ՄԷԿ.— Է՛հ , նայի՛նք :

ՍԵՆԵԿԱՊԵՏԸ.— Ուր ըլլալը յայտնի չէ :

ԻՇԽԱՆ ՄԸ.— Բայց դժբախտութիւն մը պատահեցաւ
թերեւս :

ՍԵՆԵԿԱՊԵՏԸ.— Պէտք է սպասել : Ամբողջ դղեակը չըր-
ջեցայ , ամէնքն ալ հարցափորձեցի , ուր ըլլալը չեն գիտեր :

ԻՇԽԱՆ ՄԸ.— Մատուռ վերադառնալու ժամանակն է ,
լսեցէք , եօթ պէկէնուհիները հոն են արդէն :

(Հեռաւոր երգեր կը լսուին :)

ՈՒՐԻՇ ԻՇԽԱՆ ՄԸ.— (Պատուհանէ մը) Եկէ՛ք, եկէ՛ք,
եկէ՛ք տեսէք գետը...

ԻՇԽԱՆՆԵՐ.— (Վազելով) Ի՞նչ կայ, ի՞նչ կայ:

ԻՇԽԱՆ ՄԸ.— Երեք նաւեր փոթորիկին մէջ:

ՇՔԱՂԻՐ ԿԻՆ ՄԸ.— Այդպիսի գետ մը դիտել չեմ հա-
մարձակիր բնաւ:

ՈՒՐԻՇ ՇՔԱՂԻՐ ԿԻՆ ՄԸ.— Մի՛ բարձրացնէք ա՛լ, մի՛
բարձրացնէք ա՛լ վարագոյրները:

ԻՇԽԱՆ ՄԸ.— Ամբողջ պատերը կ'երերան, որպէս թէ
տենդէ բռնուած ըլլային:

ՈՒՐԻՇ ԻՇԽԱՆ ՄԸ.— (Ուրիշ պատուհանէ մը) Հո՛ս,
հո՛ս, հո՛ս եկէք:

ՄԷԿ ՔԱՆԻՆ.— Ի՞նչ կայ:

ՈՒՐԻՇՆԵՐ.— Ա՛լ չեմ դիտեր, ալ չեմ դիտեր:

ՈՒՐԻՇ ԻՇԽԱՆ ՄԸ.— (Պատուհանէն) Ամբողջ կենդա-
նիքները գերեզմանատուն ապաստանած են: Կիպարիաներու
վրայ սիրամարդներ կան և բուեր՝ խաչերուն վրայ: Գիւղին
ամբողջ գառնուկները շիրիմներու վրայ մակաղած են:

ՈՒՐԻՇ ԻՇԽԱՆ ՄԸ.— Հանդէ՛ս մը դժոխքին մէջ:

ՇՔԱՂԻՐ ԿԻՆ ՄԸ.— Գոցեցէ՛ք վարագոյրները, գոցեցէ՛ք
վարագոյրները:

ՍՊԱՍԱՒՈՐ ՄԸ.— (Ներս մտնելով) Աշտարակներէն մին
չճակին մէջ խորտակուեցաւ:

ԻՇԽԱՆ ՄԸ.— Աշտարակներէն մին:

ՍՊԱՍԱՒՈՐԸ.— Մատուռին փոքր աշտարակը:

ՍԵՆԵԿԱՊԵՏԸ.— Ոչինչ: Ան արդէն քանդուած էր:

ԻՇԽԱՆ ՄԸ.— Մարդ ինքզինքը դժոխքի արուարձան-
ներուն մէջ կը կարծէ:

ՍԵՆԵԿԱՊԵՏԸ.— Վտանգ չկայ: Դղեակը պիտի կրնայ դէմ
գնել հեղեղին: (Նոյն պահուն տարեց իշխան մը պատուհան
մը կը բանայ. դուռէն շան մը հաջիւնը կը լսուի: — Լաուրին:)

ԱՄԷՆՔԸ ՄԷԿ.— Ո՛վ է ան:

ՏԱՐԵՑ ԻՇԽԱՆԸ.— Շունն է կը հաջէ:

ԿԻՆ ՄԸ.— Մի՛ բանաք այլեւս այդ պատուհանը:

(Ներս կը մտնէ իշխան Եպմար:)

ԻՇԽԱՆ ՄԸ. — Իշխան եալմա՛րը :

ԱՄԷՆՔԸ ՄԷԿ. — Տեսա՞ք զայն , Իշխան :

ԵԱԼՄԱՐ. — Ոչինչ չտեսայ :

ԻՇԽԱՆՆԵՐ. — Բայց այն ատեն...

ԵԱԼՄԱՐ. — Տեղեկութիւն չունիմ , (Ներս կը մտնէ ԱԳ-
գոս.)

ԱՆԳՈՍ. — Արքան կու գայ , բացէ՛ք դռաները :

ԱՄԷՆՔԸ ՄԷԿ. — Դուք տեսա՞ք զայն :

ԱՆԳՈՍ. — Այո՛ :

ԵԱԼՄԱՐ. — Ո՛ր էր :

ԱՆԳՈՍ. — Չեմ գիտեր :

ԵԱԼՄԱՐ. — Իսկ թագուհին :

ԱՆԳՈՍ. — Անոր հետն էր :

ԵԱԼՄԱՐ. — Խօսեցա՞ք հետը :

ԱՆԳՈՍ. — Այո՛ :

ԵԱԼՄԱՐ. — Ի՞նչ ըսաւ :

ԱՆԳՈՍ. — Չպատասխանեց :

ԵԱԼՄԱՐ. — Բայց դուք տեղեկանած էք :

ԱՆԳՈՍ. — Ես զարմացած եմ :

ԵԱԼՄԱՐ. — Ի՞նչ բան է :

ԱՆԳՈՍ. — Պիտի տեսնէք...

ԻՇԽԱՆ ՄԸ. — Բացէ՛ք դռաները , կ'ըսպասեմ :

ԱՆՆԱ. — (Դրան ետեւէն) մտէ՛ք , Տէր...

ԹԱԳԱԻՈՐԸ. — (Դրան ետեւէն) Հիւանդ եմ... պիտի
ուղէի մատուռ շմանել...

ԱՆՆԱ. — (Դրան առջեւ) Նե՛րս մտէք , նե՛րս մտէք ,
(Ներս կը մտնեն բազումք եւ Աճնա.)

ԹԱԳԱԻՈՐԸ. — Հիւանդ եմ... Ուշադրութիւն մի՛
բռէք...

ԵԱԼՄԱՐ. — Հիւանդ էք , հայր իմ :

ԹԱԳԱԻՈՐԸ. — Այո՛ , այո՛ :

ԵԱԼՄԱՐ. — Ի՞նչ ունիք , հայր իմ :

ԹԱԳԱԻՈՐԸ. — Չեմ գիտեր , չեմ գիտեր :

ԱՆՆԱ. — Պատճառը այս զարհուրելի իրիկունն է :

ԹԱԳԱԻՈՐԸ. — Այո՛ , զարհուրելի իրիկուն մը :

ԱՆՆԱ. — Երթանք աղօթելու :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ. — Բայց ինչո՞ւ համար լուռ էք ամէնքդ ալ :

ԵԱՒՄԱՐ. — Հա՛յր, ինչ կա՞յ մաղերնուդ վրայ :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ. — Մաղերո՞ւս վրայ :

ԵԱՒՄԱՐ. — Արիւն կայ ձեր մաղերուն վրայ :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ. — Մաղերուս վրայ : — Ծ, իմինս է : (Կը ծիծաղին) : — Բայց ինչո՞ւ համար կը ծիծաղիք : Ծիծաղելու բան չկայ :

ԱՆՆԱ. — Նորանցքին մէջ վար ինկաւ :

(Կը զարնեն փոքր դրան) :

ԻՇԽԱՆ ՄԸ. — Կը զարնեն փոքր դրան :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ. — Հոս բոլոր դուռներուն կը զարնեն : Այլեւս չեմ ուզեր որ դուռներուն զարնեն :

ԱՆՆԱ. — Կը հաճէի՞ք երթալ նայիլ, Իշխան :

ԻՇԽԱՆ ՄԸ. — (Դուռը բացալով) : Դայեակն է, Տիկին :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ. — Ո՞վ :

ԻՇԽԱՆ ՄԸ. — Դայեակը, Տէր :

ԱՆՆԱ. — (Ոտքի ելլելով) Սպասեցէք, ինծի համար է . . .

ԵԱՒՄԱՐ. — Բայց թո՛ղ ներս մտնէ, թո՛ղ ներս մտնէ :

(Ներս կը մտնէ դայեակը) :

ԴԱՅԵԱԿԸ. — Կարծեմ կ'անձրեւէ Մալէնին սենեակը :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ. — Ի՞նչ :

ԴԱՅԵԱԿԸ. — Կարծեմ կ'անձրեւէ Մալէնին սենեակը :

ԱՆՆԱ. — Ապակիներուն վրայ տեղացող անձրեւին ձայնը լսած պիտի ըլլաս :

ԴԱՅԵԱԿԸ. — Արդեօք չե՞մ կրնար դուռը բանալ . . .

ԱՆՆԱ. — Ո՛չ, ո՛չ, հանդիստի պէտք ունի ան :

ԴԱՅԵԱԿԸ. — Ներս չե՞մ կրնար մտնել . . .

ԱՆՆԱ. — Ո՛չ, ո՛չ, ո՛չ :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ. — Ո՛չ, ո՛չ, ո՛չ :

ԴԱՅԵԱԿԸ. — Կարծէք թէ Արքան ձիւնի մէջ ինկած է :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ. — Ի՞նչ :

ԱՆՆԱ. — Բայց ի՞նչ կը անտնաս այստեղ : Հեռացի՛ր, հեռացի՛ր : (Դայեակը դուռս կ'ելլէ) :

ԵԱՒՄԱՐ. — Իրաւունք ունի ան, ձեր մաղերը բոլորովին ճերմակ կ'երեւին : Լոյսի ներդործութիւն մըն է արդեօք :

ԱՆՆԱ.— Այո՛, լոյսը խիստ շատ է :

ԹԱԳԱՒԱՆՈՐԸ.— Բայց ինչո՞ւ համար ամէնքդ ալ ինծի կը նայիք :— Զիս բնաւ տեսած չունի՞ք :

ԱՆՆԱ.— Օ՛հ, մատուռ մանենք ալ. ժամերգութիւնը կը վերջանայ, եկէք :

ԹԱԳԱՒԱՆՈՐԸ.— Ո՛չ, ո՛չ, կ'ուզէի չաղօթել այս գիշեր...

ԵԱԼՄԱՐ.— Զաղօթե՞լ, հայր :

ԹԱԳԱՒԱՆՈՐԸ.— Այո՛, աղօթել, բայց ո՛չ մատուռին մէջ...
Ինքզինքս վատ, բոլորովին տկար կ'զգամ :

ԱՆՆԱ.— Վայրկեան մը նստեցէք, Տէր :

ԵԱԼՄԱՐ.— Ի՞նչ ունիք, հայր իմ :

ԱՆՆԱ.— Զգեցէ՛ք, ձգեցէ՛ք, մի՛ հարցաքննէք. փոթ-
քիկէն յանկարծակիի եկաւ, թոյլ տուէք ինքզինքը քիչ մը
վերազանելու. ուրիշ նիւթի վրայ խօսինք :

ԹԱԳԱՒԱՆՈՐԸ.— Զեր տեղը բլլալ պիտի ուզէի :

ԵԱԼՄԱՐ.— Բայց պիտի չըսէի՞ն որ մենք եւս հիւանդ
ենք :— Մեծ յանցաւորներու պէս կ'սպասենք ահա...

ԹԱԳԱՒԱՆՈՐԸ.— Բայց ի՞նչ ըսել կ'ուզես :

ԵԱԼՄԱՐ.— Հրամեցէ՛ք, հայր իմ :

ԹԱԳԱՒԱՆՈՐԸ.— Ի՞նչ ըսել կ'ուզես : Պէտք է համարձա-
կօրէն ըսել...

ԱՆՆԱ.— Դուք չհասկցաք :— Մտազբաղ էիք : (Նոյն պա-
հուն դայեակիւն բաց ձգած փոքրիկ դուռը հովի հարուածե-
մը, որ լոյսերը կ'երեւցնէ, բախիլ կ'սկսի) :

ԹԱԳԱՒԱՆՈՐԸ.— (Կանգնելով) Ա՛հ :

ԱՆՆԱ.— Նստեցէ՛ք, նստեցէ՛ք : Փոքրիկ դուռն է
կը դարձուի... Նստեցէ՛ք, բան չկայ :

ԵԱԼՄԱՐ.— Հայր իմ, ի՞նչ ունիք սակայն այս գիշեր :

ԱՆՆԱ.— (Իւսանի մը) կը հաճէի՞ք երթալ դուռը գոցել :

ԹԱԳԱՒԱՆՈՐԸ.— Ո՛հ, դուռները լաւ գոցեցէք :— Բայց
ինչո՞ւ ձեր ոտքերուն մասներուն վրայ կը քալէք :

ԵԱԼՄԱՐ.— Մեռե՞լ մը կայ սրահին մէջ :

ԹԱԳԱՒԱՆՈՐԸ.— Ի՞նչ, ի՞նչ :

ԵԱԼՄԱՐ.— Կարծես մահաբեմք մը շուրջը կը քալէ :

ԹԱԳԱՒԱՆՈՐԸ.— Ինչո՞ւ համար սակայն սարսուղեցիկ

Իւթերու վրայ կը խօսիք այս գիշեր...

ԵԱԼՄԱՐ.— Բայց, հայր իմ...

ԱՆՆԱ.— Ուրիշ բանի վրայ խօսինք։ Աւելի զուարթ
նիւթեր չկան։

ՇԳԱՒԻՐ ԿԻՆ ՄԸ.— Խօսինք քիչ մը իշխանունի Մալէնի
մասին...

ԹԱԳԱԻՈՐԸ.— (Կ'անգնելով) Արդեօք ան, արդեօք ան...

ԱՆՆԱ.— Նստեցէ՛ք, նստեցէ՛ք։

ԹԱԳԱԻՈՐԸ.— Բայց մի՛ խօսիք իշխանունի Մա՛...

ԱՆՆԱ.— Ի՞նչ պատճառով պիտի չխօսէինք իշխանունի
Մալէնի մասին։— Կարծեմ այս գիշեր լոյսերը լաւ չեն վառիր։

ԵԱԼՄԱՐ.— Հովը մարեց շատերը։

ԹԱԳԱԻՈՐԸ.— Վառեցէ՛ք, այո՛, վառեցէ՛ք բոլոր լապ-
տերները։ (Կրկին կը վառեն լապերները։) Այժմ չափ պայ-
ծառ է։ Արդեօք կը տեսնէ՞ք զիս։

ԵԱԼՄԱՐ.— Օ՛, հայր...

ԹԱԳԱԻՈՐԸ.— Բայց ինչո՞ւ համար ամէնքդ ալ ինծի կը
նայիք։

ԱՆՆԱ.— Մարեցէ՛ք լոյսերը։ Ի՞ր աչքերը շա՛տ տկար են։
(Իշխան մը կը կանգնի եւ կը պատահաւորի դուրս ելլելու։)

ԹԱԳԱԻՈՐԸ.— Ո՛ւր կ'երթաք։

ԻՇԽԱՆԸ.— Տէ՛ր, ես...

ԹԱԳԱԻՈՐԸ.— Հոս պէտք է մնալ։ Հոս պէտք է մնալ։
Ձեմ ուզեր որ որ և է մէկը սրահէն դուրս ելլէ։ Պէտք է իմ
չուրջս մնաք։

ԱՆՆԱ.— Նստեցէ՛ք, նստեցէ՛ք։ Դուք ամէնքը կը տըխ-
րեցնէք։

ԹԱԳԱԻՈՐԸ.— Մէկը կը դպի՞ սրահակներուն։

ԵԱԼՄԱՐ.— Բայց ո՛չ, հայր իմ։

ԹԱԳԱԻՈՐԸ.— Մէկը կայ որ...

ԵԱԼՄԱՐ.— Հո՞ն է։

ԹԱԳԱԻՈՐԸ.— Ի՞նչու համար բացած են այդ սրահակը։

ԵԱԼՄԱՐ.— Բայց միշտ հոն է ան։ «Անմեղներու կոսո-
ւածքի պատկերն է։

ԹԱԳԱԻՈՐԸ.— Վա՛ր առէք, չեմ ուզեր, տեսնել, չեմ

ուղեր: (Վար կը սահեցնեն սրահակը որուն տեղ ուրիշ մը
«Վերջից Դասասան»ի պահկերը կ'երեւի:)

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Դիտմամբ ըրին ուրեմն:

ԵԱԼՄԱՐ.— Ինչպէ՛ս:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Բայց խոստովանեցէք ասիկա: Դուք
գիտմամբ ըրիք, ես գիտեմ թէ ինչ է ձեր նպատակը...

ՇՔԱԴԻՐ ԿԻՆ ՄԸ.— Ինչ կ'ըսէ արքան:

ԱՆՆԱ.— Ուշադրութիւն մի՛ դարձնէք, այս փորձա-
սիլ գիշերը զարհուրեցուցած է զինք:

ԵԱԼՄԱՐ.— Հա՛յր, խեղճ հայր... Ինչ ունիք:

ՇՔԱԴԻՐ ԿԻՆ ՄԸ.— Տէ՛ր, գաւաթ մը ջուր կը հաճէի՞ք:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Այո՛, այո՛, — ա՛հ, ո՛չ, ո՛չ — Վերջա-
պէս ինչ որ կ'ընեմ, ինչ որ կ'ընեմ...

ԵԱԼՄԱՐ.— Հայր իմ... Տէ՛ր...

ՇՔԱԴԻՐ ԿԻՆ ՄԸ.— Արքան մտազբազ է:

ԵԱԼՄԱՐ.— Հայր իմ...

ԱՆՆԱ.— Տէ՛ր, Ձեր գաւակը կը կանչէ ձեզ:

ԵԱԼՄԱՐ.— Հայր իմ, ինչո՞ւ համար շարունակ գլուխ-
նիդ կը դարձնէք:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Քիչ մը սպասեցէ՛ք, քիչ մը սպասեցէ՛ք...

ԵԱԼՄԱՐ.— Բայց ինչո՞ւ գլուխնիդ կը դարձնէք:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Կոկորդիս մէջ բան մը կ'ղգամ:

ԱՆՆԱ.— Օ՛, օ՛ բանէ մի վախնաք:

ԵԱԼՄԱՐ.— Ոչ ոք կը գտնուի ձեր ետեւը...

ԱՆՆԱ.— Այդ մասին այլեւս մի՛ խօսիք, մի՛ խօսիք.
Մատուռ մանենք: Կը լսէ՞ք պէկէնուհիներուն ձայնը: (Եղողուկ
հեռաւոր երգ մը: Թագուհին կ'երթայ դեպի մատուռին դուռը.
բազաւորը կը հետեւի անոր, ապա կը վերադառնայ եւ կը
հսկի:)

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Ո՛չ, ո՛չ մի՛ բանաք:

ԱՆՆԱ.— Կը վախնա՞ք ներս մտնելու: Բայց հոն ասկէ
աւելի վտանգ չկայ: Ինչ պատճառով կայծակը աւելի մա-
տուռին վրայ պիտի իջնար: Եւ՛րս մանենք, նե՛րս մանենք:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Քիչ մըն ալ սպասենք: Միասին հոս
մնանք: Կը կարծէ՞ք թէ Աստուած ամէն ինչ կը ներէ: Մինչև

այսօր շարունակ սիրեցի ձեզ :— Ձեզի ունէ փաս չհասցուցի մինչև այսօր— մինչև այսօր... անանկ չէ՞ :

ԱՆՆԱ.— Օ՛ն, օ՛ն, հարցը ատոր վրայ չէ :— Կ'երեւի թէ փոթորիկը մեծ աւերներ պատճառած է :

ԱՆԳՈՍ.— Կ'ըսեն թէ կարասները փախած են :

ԵԱԼՄԱՐ.— Անոնցմէ մին մեռած է :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— (Վեր ցատկով) Վերջապէս ընէք եթէ գիտէք : Ձիս բաւական տանջեցիք : Ընէք մէկ անգամէն : Բայց հոս մի գաք...

ԱՆՆԱ.— Մ, նստեցէք, նստեցէ՛ք վերջապէս :

ԵԱԼՄԱՐ.— Հա՛յր իմ, հա՛յր իմ, ի՞նչ պատահեցաւ սա-
կայն :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Նե՛րս մտնենք : (Փայլակ եւ որոտով :—
Եօք պէկեւունիքներէն մէկը մատուռին դուռը կը բանայ եւ
կու գայ սրահը դիտելու. միւսները կ'երգեն Սուրբ Կոյսին
մաղբանքը. «Աղաչեա վասն մեր» եւն : Նոյն պահուն մաս-
րան ապակեայ պատուհաններէն եւ լուսավառութենէն առաջ
եկած պայծառութիւն մը լանկարծ կ'ողովէ քաղաւորն ու
քաղուհին :)

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Ե՛վ պատրաստեց ասիկա :

ԱՄԷՆԲԸ ՄԷԿ.— Ի՞նչ, ի՞նչ :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Հոս մէկը կայ որ ամէն ինչ գիտէ. մէկը
կայ որ այս բոլորը պատրաստեց, բայց պէտք է գիտնամ...

ԱՆՆԱ.— (Ձայն փառելով) Եկէ՛ք, եկէ՛ք :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Մէկը կայ որ տեսաւ եղածը : Բայց ամե-
նազգուելի վատ մըն է ան : Մէկը կայ որ գիտէ, տեսաւ
եղածը բայց չի համարձակիր ըսելու...

ԱՆՆԱ.— Բայց խորանին պատճառով է ասիկա... Եր-
թա՛նք, երթա՛նք :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Այո՛, այո՛, այո՛ :

ԱՆՆԱ.— Եկէ՛ք, եկէ՛ք : (Անապարանգ մատուռին դէմը
զսնուող դուռնէ մը դուրս կ'ելլեն :)

ՄԷԿ ԲԱՆԻՆ.— Ուր կ'երթան :

ՈՒՐԻՇՆԵՐ.— Ի՞նչ կայ :

ԻՇԽԱՆ ՄԸ.— Եղեւիններու ամբողջ անտառը բոցերուն
մէջ է :

ԱՆԳՈՍ.— Դժբախտութիւնը կը յածի այս երեկոյ...
(Դուրս կ'ելլեն ամենքն ալ :)

ՏԵՍԻՍ ԵՐՐՈՐԴ

ԴՂԵԱԿԻՆ ՄԷԿ ՆՐԲԱՆՑՔԸ

(Կը տեսնուի սեւ մեծ շուկը որ դուռ մը կը ճանկըռտէ:—Ներս կը մտնէ դայտսըրը մեկը լուս մը բռնած:)

ԴԱՅԵԱԿԻՆ.— Դեռ Մալէնի դրան առջեւն է:— Պլատոն, Պլատոն, ի՞նչ կ'ընես այդ տեղ:— Բայց այդ դուռը չոյնելու ի՞նչ ունի:— Պիտի արթնցնես իմ խեղճ Մալէնս: Հեռացի՛ր, հեռացի՛ր, հեռացի՛ր: (Ոտերը կը զարնէ) Աստուած իմ, ի՞նչ ահաւոր երեւոյթ ունի: Դժբախտութիւն մը պատահեցաւ: Թաթիղ վրայ կոխեցին արդեօք, իմ խեղճ Պլատոնս: Խոհանոց կ'երթանք, եկո՛ւր: (Շուկը կը վերադառնայ դուռը ճանկըռտելու:) Վերստին այդ դուռին վրայ, վերստին այդ դուռին վրայ: Ի՞նչ կայ սակայն այդ դրան ետին: Մալէնին քով պիտի ուղէիր ըլլալ:— Կը քնանայ ա՛ն, ձայն չեմ լսեր: Եկո՛ւր, եկո՛ւր, պիտի արթնցնես զայն:

(Ներս կը մտնէ իշխան Նալմար:)

ՆԱԼՄԱՐ.— Ո՞վ կը քաշէ հոն:

ԴԱՅԵԱԿԻՆ.— Ես եմ, Իշխան:

ՆԱԼՄԱՐ.— Օ՛, դժուին ես դայեակ: Հո՞ս նորէն:

ԴԱՅԵԱԿԻՆ.— Խոհանոց կ'երթայի, տեսայ չուկը որ այդ դուռը կը ճանկըռտէր:

ՆԱԼՄԱՐ.— Նորէն այդ դրան վրայ: Հո՞ս, Պլատոն, հո՞ս:

ԴԱՅԵԱԿԻՆ.— Արդեօք ժամերգութիւնը լրացաւ:

ՆԱԼՄԱՐ.— Այո՛... հայրս տարօրինակ էր այս գիշեր: Կարծեմ տենդ ունի, պէտք է վրան հսկել. մեծ դժբախտութիւններ կրնան առաջ գալ:

ԴԱՅԵԱԿԻՆ.— Վերջապէս, դժբախտութիւնները չեն քնանար...

ՆԱԼՄԱՐ.— Նորէն կը ճանկըռտէ այդ դուռը...

ԴԱՅԵԱԿԻՆ.— Հո՞ս եկուր, Պլատոն, Թաթիղ ինձի տուր:

ՆԱԼՄԱՐ.— Վայրկեան մը պարտէղ երթամ:

ԴԱՅԵԱԿԻՆ.— Չանձրեւե՞ր ալ:

ՆԱԼՄԱՐ.— Կարծեմ թէ ոչ:

ԴԱՅԵԱԿԻՆ.— Դեռ կը ճանկըռտէ դուռը: Հո՞ս եկուր, Պլատոն, հո՞ս եկուր: Օ՛ն, սամարէ՛, սամարէ՛, սամարէ՛, նայինք: (Շուկը կը հաջէ:)

ԵԱԼՄԱՐ.— Պէտք չէ որ հաջէ: Հետս տանիմ: Պիտի արթնցնէ Մալէնը: Եկո՛ւր, Պլատոն՝ն, Պլատոն՝ն, Պլատոն՝ն:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Օ, նորէն հոն կը վերադառնայ:

ԵԱԼՄԱՐ.— Չուզեմ թողուլ զայն...

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Բայց ի՞նչ կայ այդ դրան ետին:

ԵԱԼՄԱՐ.— Պէտք է որ հեռանայ ան: Կորսուէ՛, կորսուէ՛, կորսուէ՛: (Կից մը կու տայ շանը, որ կ'ոռնայ բայց կրկին դուռը նանկոսելու կու գայ:)

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Կը ճանկոտէ, կը ճանկոտէ. քիթովը շունչ կ'առնէ:

ԵԱԼՄԱՐ.— Դրան վրայ բան մը կը հոտուըտայ: Դնա՛ նայէ...

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Դուռը գոցուած է, բանալի չունիմ:

ԵԱԼՄԱՐ.— Բանալի ո՞վ ունի:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Թագուհին:

ԵԱԼՄԱՐ.— Ի՞նչու համար:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Չեմ գիտեր:

ԵԱԼՄԱՐ.— Կամացուկ մը զա՛րկ:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Պիտի արթնցնեմ զայն:

ԵԱԼՄԱՐ.— Մտիկ ընենք:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Չայն չեմ լսեր:

ԵԱԼՄԱՐ.— Փոքրիկ հարուած մը տուր: (Դայեակը երեք փոքրիկ հարուածներ կու տայ:)

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Չայն չեմ լսեր:

ԵԱԼՄԱՐ.— Ի՞նչ մը աւելի ուժով զարկ: (Այն պահուն որ ան վերջին հարուածը կը զարնէ, կարծես յանկարծ սենեա-կէն հնչուած անագանգի ձայնը կը լսուի:)

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Ահ:

ԵԱԼՄԱՐ.— Չանգալները: Ահազանգն է...

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Պատուհանը բացուած պէտք է ըլլայ:

ԵԱԼՄԱՐ.— Այո՛, այո՛, նե՛րս մտիւր:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Դուռը բացուած է:

ԵԱԼՄԱՐ.— Դոցուած էր ան:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Դեռ քիչ մը առաջ գոց էր:

ԵԱԼՄԱՐ.— Նե՛րս մտիւր: (Դայեակը սենեակ կը մտնէ:)

ԴԱՅԵԱԿԸ.— (Սենեակէն դուրս ելլելով) Դուռը բացած ատենս լոյսը մարեցաւ... Բայց բան մը տեսայ...

ԵԱԼՄԱՐ.— Ի՞նչ բան, ի՞նչ բան:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Չեմ գիտեր: Պատուհանը բացուած է:— Կարծեմ գետինը ինկեր է ան...

ԵԱԼՄԱՐ.— Մալէ՛նը :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Այո՛ :— Շո՛ւտ , շո՛ւտ :

ԵԱԼՄԱՐ.— Ի՛նչ :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Լոյս մը :

ԵԱԼՄԱՐ.— Չու՛նիմ :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Նորանցքին ծայրը լապտեր մը կայ : Դա-
ցէ՛ք բերէ՛ք , գացէ՛ք :

ԵԱԼՄԱՐ.— Այո՛ , այո՛ : (Դուրս կ'ելլէ.)

ԴԱՅԵԱԿԸ.— (Դրան վրայ) Մալէ՛ն , ո՛ւր ես , Մալէ՛ն ,
Մալէ՛ն , Մալէ՛ն : (Նայմար կը վերադառնայ.)

ԵԱԼՄԱՐ.— Չեմ կրնար տեղէն հանել զայն : Ո՛ւր է քու
լապտերդ : Երթամ վառեմ : (Դուրս կ'ելլէ.)

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Լաւ ,— Մալէ՛ն , Մալէ՛ն , Մալէ՛ն : Հիւանդ
ես : Ես հոս եմ : Աստուած իմ , Աստուած իմ , Աստուած իմ :
Մալէ՛ն , Մալէ՛ն , Մալէ՛ն :

(Նայմար կը վերադառնայ լապտերով.)

ԵԱԼՄԱՐ.— Նե՛րս մտիք : (Լոյսը դայեակին կու տայ որ
սեցեակ կը մեցնէ.)

ԴԱՅԵԱԿԸ.— (Սեցեակին մեջ) Ո՛հ :

ԵԱԼՄԱՐ.— (Դրան վրայ) Ի՛նչ , ի՛նչ , ի՛նչ կայ :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— (Սեցեակին մեջ) Մեռած է : Ձեզի կ'ըսեմ
թէ մեռած է ան : Ո՛հ , մեռած , մեռած , մեռած :

ԵԱԼՄԱՐ.— (Դրան վրայ) Մեռած է : Մալէ՛նը մեռած :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— (Սեցեակին) Այո՛ , այո՛ , այո՛ : Նե՛րս մտէք :
Նե՛րս մտէք : Մալէ՛ն , Մալէ՛ն : Պաղած է մարմինը , կը խորհիմ
թէ պաղած է...

ԵԱԼՄԱՐ.— Ո՛հ , այո՛ :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Ո՛հ , ո՛հ , ո՛հ :

(Դուռը կը գոցուի.)

Տ Ե Ս Ի Լ Չ Ո Ր Ր Ո Ր Դ

ԻՇԽԱՆՈՒՂԻ ՄԱԼԷՆԻ ՍԵՆԵԱԿԸ

(Կը տեսնուին Նայմար իշխանն ու Դայեակը :— Տե-
սարանի ամբողջ ընթացքին դուրսը ահա-
զանգի ձայնը կը լսուի.)

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Օգնեցէ՛ք , օգնեցէ՛ք ինձի :

ԵԱԼՄԱՐ.— Ի՛նչ , ի՛նչ բանի , ի՛նչ բանի...

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Մարմինը փայտացած է : Աստուած իմ ,
Աստուած իմ : Մալէ՛ն , Մալէ՛ն :

ԵԱԼՄԱՐ. — Այժմերը բաց են սակայն...

ԴԱՅԵԱԿԸ. — Խեղդած են զայն: Վի՛ղը, Վի՛ղը, Վի՛ղը, նայեցէ՛ք:

ԵԱԼՄԱՐ. — Այո՛, այո՛, այո՛:

ԴԱՅԵԱԿԸ. — Կանչեցէ՛ք, կանչեցէ՛ք. աղաղակեցէ՛ք:

ԵԱԼՄԱՐ. — Այո՛, այո՛, այո՛: Ո՛հ, ո՛հ, — (Դուրսը)

Նառէ՛ք, Նառէ՛ք, խեղդուած, խեղդուած: Մալէ՛նը, Մալէ՛նը, Մալէ՛նը: Խեղդուած, խեղդուած: Ո՛հ, ո՛հ, ո՛հ: Խեղդուած, խեղդուած, խեղդուած: (Դուռնեւուն եւ պատերուն զարնելով՝ ներանցքին մեջ զագելու ձայներ կը լսուին:)

ԵԱԼՄԱՐ. — (Ներանցքին մեջ) Ի՞նչ կայ, ի՞նչ կայ:

ԵԱԼՄԱՐ. — (Ներանցքին մեջ) Խեղդուած, խեղդուած...

ԴԱՅԵԱԿԸ. — (Սենեակին մեջ) Մալէ՛նը, Մալէ՛նը: Այս տեղ, այս տեղ:

ԵԱԼՄԱՐ. — (Ներս մտնելով) Խենդը ըրած է: Պատուհանին տակը գտան զինք:

ԴԱՅԵԱԿԸ. — Խեղդը:

ԵԱԼՄԱՐ. — Այո՛, այո՛, մեռած՝ հոն փոսին մէջ կը գտնուի:

ԴԱՅԵԱԿԸ. — Պատուհանը բացուած է:

ԵԱԼՄԱՐ. — Ո՛հ, խեղճ փոքրիկ իշխանուհին:

(Ներս կը մտնեն Անգոս, Իշխաններ, Տիկիներ, Ժառանգներ, աղայիներ եւ եօր պէկեմուհիներ՝ լոյսերով:)

ԱՄԷԼԻՔԸ ՄԷԿ. — Ի՞նչ կայ, ի՞նչ կայ:

ԵԱԼՄԱՐ. — Փոքրիկ իշխանուհին սպաննած են...

ՄԷԿ ՔԱՆԻՆ. — Փոքրիկ իշխանուհին սպաննած են:

ՈՒՐԻՇՆԵՐ. — Մալէ՛նը:

ԵԱԼՄԱՐ. — Այո՛, Կարծեմ թէ խենդը սպաննած է:

ԻՇԽԱՆ ՄԸ. — Ըսի արդէն թէ դժբախտութիւններ պիտի պատահին...

ԴԱՅԵԱԿԸ. — Մալէ՛ն, իմ խեղճ փոքրիկ Մալէ՛նս...

Օգնեցէ՛ք ինծի:

ՊԷԿԷՆՈՒՀԻ ՄԸ. — Ի զո՛ւր այլեւս:

ՈՒՐԻՇ ՊԷԿԷՆՈՒՀԻ ՄԸ. — Մարմինը պաղած է:

ԵՐՔՈՐԴ ՊԷԿԷՆՈՒՀԻ ՄԸ. — Պաղած է ալ:

ԶՈՐՐՈՐԴ ՊԷԿԷՆՈՒՀԻՆ. — Փակեցէ՛ք աչքերը:

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՊԷԿԷՆՈՒՀԻՆ. — Մահած են անոնք:

ՎԵՏԵՐՈՐԴ ՊԷԿԷՆՈՒՀԻՆ. — Զեռքերը պէտք է միացնել:

ԵՕԹՆԵՐՈՐԴ ՊԷԿԷՆՈՒՀԻՆ. — Շատ ուշ է արդէն:

ԴԱՅԵԱԿԸ. — Օգնեցէ՛ք ինծի Մալէ՛նը վեր կերցնելու:

Օգնեցէ՛ք, օգնեցէ՛ք:

ՄԱՌԱՅ ՄԸ.— Հաղիւ թռչունի մը չափ ծանրութիւն ունի: Շրբանցիկն մեզ բարձր ազադակներ կը լսուին:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— (Շրբանցիկն մեզ) Ա՛հ, ա՛հ, ա՛հ, ա՛հ: Տեսան, տեսան: Ահա կու գամ, ահա կու գամ, ահա կու գամ:

ԱՆՆԱ.— (Շրբանցիկն մեզ) Մպասէ՛, սպասէ՛ խենդեցա՛ր:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Հե՛տս եկու՛ր, հե՛տս եկու՛ր: Չարախօսէ՛, չարախօսէ՛: (Ներս կը մտնէ քաղաւորք եւ Բաւկաճիով իրեն հետ կը բերէ Աննա քաղուհին:) Ինքք եւ ես: Կը նախընտրեմ բոել վերջապէս... Երկուքս միասին քրինք:

ԱՆՆԱ.— Խենդեցեր է: Օգնեցէ՛ք ինծի:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Ո՛հ, ո՛հ ես խենդ հեմ: Ան սպաննեց Մալէնը:

ԱՆՆԱ.— Խենդեցեր է: Տարէք զայն: Կը նեղէ զիս: Ա՛հ, դժբախտութիւն պիտի պատահի:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Ինք էր, ինք էր: Եւ ե՛ս ալ, ե՛ս ալ, ե՛ս ալ հոն էի:

ԵԱԼՄԱՐ.— Ինչ, ինչ:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Ան խեղդեց Մալէնը: Այսպէ՛ս, այսպէ՛ս: Տէտէ՛ք, տեսէ՛ք, տեսէ՛ք: Պատուհանը կը զարնուէր... Ա՛հ, ա՛հ, ա՛հ, ա՛հ: Ահա հոն՝ Մալէնին վրայ՝ իր կարմիր վերարկուն կը տեսնեմ: Տեսէ՛ք, տեսէ՛ք, տեսէ՛ք:

ԵԱԼՄԱՐ.— Այս կարմիր վերարկուն ինչպէ՛ս հոս կը գտնուի:

ԱՆՆԱ.— Բայց ինչ է պատահեր:

ԵԱԼՄԱՐ.— Այո կարմիր վերարկուն ինչպէ՛ս հոս կը գտնուի:

ԱՆՆԱ.— Բայց կը տեսնէք որ ան ցնորած է...

ԵԱԼՄԱՐ.— Պատասխանեցէ՛ք ինծի, ինչպէ՛ս հոս կը գտնուի...

ԱՆՆԱ.— Իմիշն է սակայն:

ԵԱԼՄԱՐ.— Այո՛, ձերինը, ձերինը, ձերինը...

ԱՆՆԱ.— Թո՛ղ տուր ինձ: Կը ցաւցնես մարմինս:

ԵԱԼՄԱՐ.— Ինչպէ՛ս, ինչպէ՛ս կը գտնուի հոս, հոս, հոս: Դուք զա՛յն...

ԱՆՆԱ.— Է՛, վերջը...

ԵԱԼՄԱՐ.— Օ՛, աղի՛ճ, աղի՛ճ, աղի՛ճ, հրէ՛չ... հրէ՛չային աղի՛ճ... Ահաւասի՛կ, ահաւասի՛կ, ահաւասի՛կ:

(Դաւոյնի շուտ մը հարուածներ կու տայ անոր:)

ԱՆՆԱ.— Ո՛հ, ո՛հ, ո՛հ: (Կը մեռնի:)

ՄԷԿ ՔԱՆԻՆ.— Սպաննեց թագուհին:

ՈՒՐԻՇՆԵՐ — Ձերբակալեցէ՛ք զայն :
ԵԱԼՄԱՐ. — Դուք պիտի թունաւորէ՛ք որդերն ու ազ-
նաւները...

ԱՄԷՆՔԸ ՄԷԿ. — Մեռա՛ւ...

ԱՆԳՈՍ. — Եալմա՛ր, Եալմա՛ր :

ԵԱԼՄԱՐ. — Հեռացէ՛ք : Ահաւասի՛կ, ահաւասի՛կ, ահա-
ւասի՛կ : (Դաւոյնով ինքզինքը կը զարնէ) : Մալէ՛ն, Մալէ՛ն,
Մալէ՛ն, — Ո՛հ, հայր իմ, հայր իմ... (Կ'իյնայ) :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ. — Ա՛հ, ա՛հ, ա՛հ :

ԵԱԼՄԱՐ. — Մալէ՛ն, Մալէ՛ն : Տուէ՛ք ինձ, տուէ՛ք ինձ
իւր փոքրիկ ձեռքը : — Ո՛հ, ո՛հ, բացէ՛ք պատուհանները : Այո՛,
այո՛, ո՛հ, ո՛հ : (Կը մեռնի) :

ԴԱՅԵԱԿԸ. — Թաշկինակ մը, թաշկինակ մը : Պիտի մեռնի
ահա :

ԱՆԳՈՍ. — Մեռա՛ւ ալ :

ԴԱՅԵԱԿԸ. — Վերցուցէ՛ք զայն, արիւնը կը խեղդէ զինք :
ԻՇԽԱՆ ՄԸ. — Մեռաւ ալ :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ. — Ո՛հ, ո՛հ, ո՛հ : Ձէի լացեր ընաւ հեղեղէն
ի վեր. այժմ ահա մինչև վիզս գահնին մէջ եմ : —
Բայց զիտեցէ՛ք անոնց աչքերը : Դորտեքու նման վրաս պիտի
ցատքն անոնք :

ԱՆԳՈՍ. — Յնորեք է :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ. — Ո՛հ, ո՛հ, քաջութիւնս կորսնցուցեր եմ...
Ա՛հ, ասիկա դժոխքին քարերն ալ կը լացնէ...

ԱՆԳՈՍ. — Տարէ՛ք զայն, ան կարող չէ այս բոլորը տես-
նելու :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ. — Ո՛հ, ո՛հ, թողէ՛ք զիս — չեմ հա-
մարձակիր այլևս մինակ մնալու... Ուր է սակայն գեղանի
Աննա թագուհին : — Աննա՛... Աննա՛... Բոլորովին զալար-
ուած... — Այլ չեմ սիրեր զայն... Աստուած իմ, ի՛նչ խեղճ
կերպարանք մը կ'ունենայ մարդ մեռած ատեն... Այլ երբեք
պիտի չուզէի համբուրել զայն... վրան բան մը դրէ՛ք...

ԴԱՅԵԱԿԸ. — Նաև Մալէնին վրայ... Մալէ՛ն, Մալէ՛ն,
Մալէ՛ն... ո՛հ, ո՛հ, ո՛հ :

ԹԱԳԱՒՈՐԸ. — Այս բոլորը տեսնելէս յետոյ կեանքիս
մէջ ոչ ոք պիտի չհամբուրեմ ա՛լ... Ուր է սակայն մեր
հէգ փոքրիկ Մալէնը : (Կը բռնէ Մալէնի ձեռքը) — Ո՛հ,
երկրամայրի մը պէս պաղ է ան : — Հրէշտակիմը նման իմ բա-
ղուկներուս մէջ կ'իջնէր... Բայց հովը զայն սպաննեց :

ԱՆԳՈՍ. — Տանինք զայն. ի սէր Աստուծոյ, տանինք զայն :

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Այո՛, այո՛:

ԻՇԽԱՆ ՄԸ.— Վայրկեան մը սպասենք:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Սեւ փետուր ունի՞ք: Սեւ փետուր պէտք է հասկնալու համար թէ թագուհին զեռ կ'ապրի՞... Դեղաշի կին մըն էր ան, սակայն:— Ո՛հ, կը լսէ՞ք ակոսներու ձայնը: (Արեւոյսի ճառագայթները սենեակէն ներս կը մտնեն:)

ԱՄԷՆՔԸ ՄԷԿ.— Ի՞նչ:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Կը լսէ՞ք ակոսներու ձայնը:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Զանգակներն են, Տէ՛ր...

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Բայց, իմ սիրտս է, ուրեմն... Ա՛հ, եօ զանոնք երեքն ալ կը սիրէի, կը տեսնէք:— Պիտի ուզէի թի՛չ մը քուր խմել...

ԴԱՅԵԱԿԸ.— (Դաւար մը ջուր բերելով) Ահաւորիկ ջուր, Տէ՛ր:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Շնորհակալ եմ: (Անյագօրէն կը խմէ:)

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Այդպէս մի խմէք... Քրտնած էք... Եկէ՛ք, խեղճ Տէր իմ: Սրբեմ՝ ձեր ճակատին քրտինքը:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Այո՛:— Ա՛յ... ցաւցուցի: Երբանցքին մէջ վար ինկայ... կը վախնամ:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Եկէ՛ք: Եկէ՛ք: Երթանք:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Սալաքարին վրայ պիտի մտնանք... Անիկա մայրիկ աղաղակեց և յետոյ, ո՛հ, ո՛հ, ո՛հ:— Մե՛ղք եղաւ, այնպէս չէ՞: Խեղճ փոքր աղջնակ մը... Բայց պատճառը հովն էր... Ո՛հ, պատուհանները բնաւ մի՛ բանաք: Հոգի պիտի ըլլայ... Կոյր անդղներ կային այս իրիկուն հովին մէջ, Բայց մի ձգէք որ իր փոքրիկ ձեռքերը սալաքարերու վրայ քաշկոտուին... Իր ձեռքերուն վրայ պիտի քայէք ահա:— Ո՛հ, ո՛հ, ուշադրութի՛ւն:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Եկէ՛ք Եկէ՛ք: Պէտք է անկողին մտնել: Ժամանակն է: Եկէ՛ք, Եկէ՛ք:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Այո՛, այո՛, այո՛, այստեղ շատ տաք է... Մարեցէք լոյսերը. պարտէզ երթանք. անձրեւէն վերջ մարմանդին վրայ զով պիտի ըլլայ: Թի՛չ մը հանգիստի պէտք ունիմ... Օ՛, ահաւորիկ արեւը: (Արեւին ճառագայթները սենեակէն ներս կը մտնեն:)

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Եկե՛ք, Եկե՛ք, պարտէզ կ'երթանք:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Փակ պահեցէք փոքրիկ Ալլանը: Զեմ ուզեր որ ահաբեկելու գայ զիս:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Այո՛, այո՛, փակ կը պահենք: Եկէ՛ք, Եկէ՛ք:

ԹԱԳԱՒՈՐԸ.— Բանալի ունի՞ք:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Այո՛, Եկէ՛ք:

ԹԱԳԱՒԱՐԸ.— Այո՛, օգնեցէք ինծի, ... Բիշ մը կը նեղ ուիմ քալելէ... Խեղճ փոքրիկ ձերուներ մըն եմ ես... ծուկներս ալ չեն գիմանար... Բայց միտքս զօրեղ է... (Դայեակին կը քննելով) Քեզ չե՞մ նեղեր:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Ո՛հ, ո՛հ, աղատօրէն կ'ստեղծեմ:

ԹԱԳԱՒԱՐԸ.— Ինծի դէմ պէտք չէ սրդողիլ, անանկ չէ: Ես էր ամենէն տարեցն եմ, մեռնելու չափ տկար եմ... Ահա՛ւասիկ, լմնցաւ: Ուրախ եմ որ ալ լմնցաւ, որովհետեւ ամբողջ աշխարհի ծանրութիւնը սրտիս վրան էր:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Եկէ՛ք, խեղճ Տէ՛ր իմ:

ԹԱԳԱՒԱՐԸ.— Աստուած իմ, Աստուած իմ, այժմ դժոխքին կամուրջներուն վրայ կ'սպասե՛մ ան:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Եկէ՛ք, եկէ՛ք:

ԹԱԳԱՒԱՐԸ.— Մեռելներու անէծքէն վախոյող մէկը կը գտնուի՞ հոս:

ԱՆԳՈՍ.— Այո՛, Տէր Աքքայ, ե՛ս ինքս...

ԹԱԳԱՒԱՐԸ.— Է՛, ուրեմն, գոցեցէք անոնց աչքերը և հեռանանք ա՛լ:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Այո՛, այո՛, եկէ՛ք, եկէ՛ք:

ԹԱԳԱՒԱՐԸ.— Կու գամ, կու գամ: Ո՛հ, ո՛հ, ինչպէս մինակ պիտի մնամ այժմ... Եւ ահաւասիկ մինչև ականջներս դժբախտութեան մէջ թաթխուած:— Եօթանասուն և եօթ տարեկան հասակիս մէջ... Բայց ո՛ւր էք դուք:

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Հո՛ս ենք, հո՛ս ենք:

ԹԱԳԱՒԱՐԸ.— Չէ՛ք ուղեր դիւ:— Պիտի հաչենք ալ. հաչին աղցան պիտի ունենանք:— Քիչ մը աղցան կ'ուզէի...

ԴԱՅԵԱԿԸ.— Այո՛, այո՛, պիտի ունենանք:

ԹԱԳԱՒԱՐԸ.— Չեմ գիտեր ինչո՞ւ քիչ մը տխուր եմ այսօր:— Աստուած իմ, Աստուած իմ, ո՛հ որքան դժբախտ երեւոյթ կ'ունենան ուրեմն մեռելները...

(Դայեակին հետ դուրս կ'ելլեն:)

ԱՆԳՈՍ.— Նման երեկոյ մը ևս՝ և ահա ամէնքս ալ ծե-
րացած ենք...

(Դուրս կ'ելլեն ամենքն ալ, բացի եօր պեկեմունիներէն, որոնք «Ողորմիա»ն կ'երգեն՝ անկողնին վրայ դիակները կրելով: Չափակները կը դադրին հնչելէ: Դուրսը սոխակներու երգը կը լսուի: Ահադադ մը պա-
սուհանին յենարանին վրայ կը ցատէ
եւ կ'երգէ:)

A ⁹
29588